7/6/87 معاريف

דבר

יום ראשון, י' בסיון תשמ"ז, 7 ביוני 1987 ● גליון 19137

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר
- הכפפה של חנא סניורא / דני רובינשטיין
- מי לא שנא את כראמה / דן אבידן
- הבטלנים / עליזה ולך
- האדם הבריא של אירופה / טדי פרויס
- גנוב על נעמי שמר / חגי אשר
- מדע ורפואה (5); ספורט (9–10); בידור (12)

מזג האויר

יהיה נאה.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 13–26, רמת־הגולן: 10–28, נהריה: 17–25, חיפה 17 עד 26. טבריה 16 עד 30. נצרת 14 עד 25. עפולה 14 עד 28. שומרון 14 עד 27. תל אביב 17 עד 25. לוד 14 עד 27. יריחו 17 עד 36. עזה 17 עד 24. באר שבע 14 עד 30. אילת 22 עד 36.

פיגועים, בקבוקי־תבערה ושביתות ב־5 ביוני
נער נהרג בשכם – החייל שירה יועמד לדין

חיל־הים עצר ספינה לבנונית חשודה; הספינה וצוותה שוחררו אחרי חקירה בישראל – הוחרם ציוד חשוד

מאת אוריאל בן־עמי, נתן ורעי ודני צדקוני, סופרי „דבר"

עזאת על־עראבי, בן 15, משכם נהרג ביום ו' בצהריים, כנראה מכדור תועה, כאשר היה בביתו בשכונת ראס־אל־עין בשכם. לנער נערכה ביום ו' לוויית ענק, שקיבלה אופי של הפגנה לאומית פלשתינית, ואמול היתה בשכם שביתה כללית ופרצו תקריות אחדות בין התושבים לבין כוחות הבטחון.

גורם צבאי בכיר בפיקוד המרכז מסר אמש, כי מתקרית האירוע עולה, כי חייל הכוח שהשתתף בסיור בשכם פעל שלא לפי הוראות הפתיחה באש. החייל נעצר לחקירה ויועמד לדין. חקירת מצ"ח נמשכת.

מות הנער בשכם, תקיפות של רכב ישראלי בבקבוקי תבערה, פיגועים במקומות שונים ושביתות מסחר חלקיות – אפיינו את יום ה־5 ביוני בשטחים, במלאות 20 שנה למלחמת ששת הימים.

הסופרת הצבאית של „דבר" מוסרת מפי מקורות צבאיים, כי ספינת חיל־הים, שהיתה בסיור שגרתי מול חופי לבנון, זיהתה ביום

(המשך בעמ' 2)

סיור צה"ל ברמאללה ב־5 ביוני (צילום: א.פ.)

ערביי השטחים וישראל מחכים לתגובות מבחוץ על הרשימה של סניורה

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

תגובות ערביות מסוייגות היו בסוף השבוע להחלטתו של חנא סניורה, עורך „אל־פג'ר", לרוץ בראש רשימה ערבית בבחירות לעיריית ירושלים. הדוברים מאש"ף לא הגיבו לפי שעה על ההצעה, וכן לא נשמעו כמעט תגובות מתוך לשטחים ומישראל.

העתון „אל־שעב" ממזרח ירושלים הנחשב כמבטא עמדות האגף הנוקשה של „פתח" כתב בלשון זהירה, כי זהו רעיון נאיבי ומשטני. „אף אחד לא שואל אותנו, אין אנו במשטר דמוקראטי ואנו לא מכירים באיחוד העיר", כתב „אל־שעב".

העתון „אל־פג'ר", עתונו של סניורה, לא פרסם תגובה אלא מאמר חתום של פאיק בוכאוי, יו"ר לשכת המסחר של ירושלים ובו גינוי ל„רעיון הרע" של השתתפות בבחירות לעיריית ירושלים שתהפוך את ערביי העיר ל„שותפים מטעם" בשלטון הכיבוש.

הגדול בעתוני השטחים „אל־קודס", לא התייחס כלל לנושא ואילו „אל־נהאר" המקורב לירדן לגלג על חנא סניורה שמונה ע"י ערפאת להיות בציג הגדה הערבית, והנה הוא מכיר בריבונות ישראל במזרח ירושלים. מבין האישים הערבים בולטת תמיכה כמעט יחידה ברעיון של אליאס פריג', ראש עיריית בית־לחם.

שאר האישים מכל גוני הקשת הפוליטית

(המשך בעמ' 2)

חנא סניורה

מתחזקים הספקות בשרי הממשלה ביחס להמשכת פרוייקט ה„לביא"

צה"ל מתנגד בתוקף ● רבין מתנה ההמשך בעוד 220 מיליון דולאר

מאת יוסי מלמן ועליזה ארד, סופרי „דבר"

אצל שרים רבים בממשלה מתחזקים הספקות וההיסוסים בקשר להמשך קיומו של פרוייקט ה„לביא". עם זאת לא ברור כיצד יצביעו שרי הממשלה כאשר תובא ההצעה על שולחנה.

הממשלה תקיים היום ישיבה נוספת מיוחדת, שניה תוך שבוע, על עתידו של מטוס ה„לביא". עם זאת לא צפויה גם היום קבלת הכרעה בעניין, ונראה כי בסופו של דבר תוקם ועדה מיוחדת של שישה שרים, שתתבקש להמליץ ולהביאן שוב לאישור הממשלה.

בדיון היום ישמעו השרים המשך סקירות מפי הגורמים השונים הקשורים לפרוייקט ובכלל זה גם

(המשך בעמ' 2)

ג'ומייל מחפה על רוצחי כראמה טוענים נגדו המוסלמים והדרוזים

הנוצרים חוששים מלחץ סורי לפעולה נגד המיליציה הימנית

חוסיין חוסייני

ביירות (א.פ. ורויטר).– הפרלמנט של לבנון דחה אתמול את התפטרותו של יו"ר הבית חוסיין חוסייני וביקשו לחזור בו מהחלטתו לנוכח המצב החמור שבו נתונה המדינה. חוסייני, מוסלמי שיעי המקורב לסוריה, הגיש את התפטרותו שלשום, בטענו כי החקירה בנסיבות הירצחו של ראש הממשלה רשיד כראמה, המתנהלת על־פי הוראתו של נשיא לבנון אמין ג'ומייל, נועדה לכסות על האמת במקום לחשפה.

הרדיו הממלכתי של ביירות ציטט אתמול מקורות המקורבים לחוסייני כמי שאמרו כי הוא לא ישוב בו מהודעתו, „אלא אם כן ייחשפו נסיבות הירצחו של ראש הממשלה". חוסייני הטיל את האחריות לרצח כראמה על נוצרים ימניים קיצוניים בשורות הצבא הלבנוני, והאשים את ג'ומייל בכך שאינו נוקט כלפיהם כל צעדי ענישה.

חוסייני הודיע על התפטרותו במסיבת עתונאים מאולתרת בביתו במערב־ביירות. היא התקבלה בציבור המוסלמי בלבנון כמחזקת את טענת ראש המיליציה הדרוזית וליד ג'ונבלאט ומנהיג „אמל" נביה ברי, שהמיליציה הנוצרית „הכוחות הלבנוניים" עומדת מאחורי ההתנקשות בחיי כראמה. בקרב הנוצרים בלבנון יש עתה חששות כבדים, שסוריה תפעיל לחץ על הנשיא ג'ומייל לפתוח בפעולה נגד המיליציה הנוצרית המתנגדת למעורבות הסורית בלבנון. הם גם חוששים כי מנהיגי העדה הנוצרית יהיו עכשיו מטרות לנסיונות התנקשות

(המשך בעמ' 2)

מתח ערב הדיון המשפטי בפנייה לכפות על קמחי להעיד בארה"ב

צווי הבאה לנמרודי, שווימר וניר – בהתעלמות מעמדת ישראל

מאת אמנון דנקנר
סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – בחוגים ישראליים בוואשינגטון יש דריכות לקראת הדיון המשפטי שיהיה ביום ד' בוואשינגטון בבקשתו של השופט החוקר הבלתי־תלוי, הבודק את ההיבטים הפליליים של הפרשה האיראנית לכפות על דוד קמחי למסור עדות בפני חבר המושבעים הגדול. הדיון יתקיים בלשכתו של השופט רובינסון, אשר גזר מאסר עולם על ג'ונתן פולארד.

דוד קמחי עצמו אינו חייב להופיע לדיון, שבו יטענו בשמו ובשם הממשלה. פרקליטיה של שגרירות ישראל כאן. אולם השגרירות וקמחי התחייבו בדיון הראשון, לפני שבועיים, כי אם יידרש לכך, יבוא לוואשינגטון כדי להתייצב בפני השופט או בפני חבר המושבעים הגדול.

חוגים ישראליים זועמים על השופט החוקר לורנס וולש, על התעקשותו לזמן לעדות אזרחים ישראלים. בימים האחרונים הוצאו צווי הבאה ליעקב נמרודי, אל שווימר ועמירם ניר, תוך התעלמות מעמדת ישראל, הקובעת שמכיוון שאותם ישראלים פעלו בפרשה האיראנית כנציגים רשמיים של המדינה, אין עליהם להעיד.

ישראל שואפת להגיע להסדר עם השופט החוקר, במתכונת ההסדר שיש לה עם ועדת הקונגרס החוקרת בפרשה האיראנית. על־פי הסדר זה, הישראלים שהיו מעורבים בפרשה פטורים ממסירת עדות ותמורת זו מעבירה ישראל לוועדה מסמכים וסיכומים של הפעילות הישראלית בפרשה האיראנית.

בשגרירות ישראל מקווים, כי אם בדיון שיהיה ביום ד' יחליט השופט רובינסון לפטור את קמחי ממתן עדות, תהיה ההחלטה בבחינת תקדים שיביא לביטול צווי ההבאה

(המשך בעמ' 2)

נורווגיה חושפת פשעי ואלדהיים ובינתיים הוא מועמד לפרס־נובל

מאת עלי כהן, סופר „דבר" בדנמארק

קופנהאגן (מיוחד ל„דבר"). – הרדיו הממלכתי של נורווגיה הודיע אתמול, כי בידיו מידע הסותר בנקודות חשובות את הביוגראפיה הרשמית של נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים ואשר ממנו עולים נתונים חמורים לגבי פעילותו בתקופת מלחמת העולם השנייה.

לדברי הרדיו הנורווגי היה ואלדהיים חבר פעיל במפלגה הנאצית עוד לפני מלחמת העולם השנייה. הוא שירת ביוגוסלאוויה גם בשנת 1942, כלומר בפרק זמן שלגביו טען שכבר לא היה בשירות.

זאת ועוד, ממידע שנמצא באחרונה בארכיון ממלכתי בנורווגיה עולה כי באותה התקופה היה ואלדהיים בשירות פעיל וכי הוא ביצע פשעי מלחמה עד לסוף המלחמה ממש. בין היתר מיוחסים לוואלדהיים בדו"ח של ועדת או"ם לחקר פשעי מלחמה מעשי רצח של בני ערובה. עתה נמסר גם על העברת

(המשך בעמ' 2)

אם לא יוחלט על הגברת ההתנחלויות

התחייה עשויה להגיש בכנסת הצעת חוק להקדים הבחירות

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

„התחייה" מכנסת היום בתל־אביב מושב מיוחד של מועצתה, שאליו הוזמנו כל צירי הוועידה ושבו תתנה את המשך התמיכה בממשלת האחדות הלאומית בקידום ההתיישבות ביו"ש. המועצה עשויה לקבל החלטה על הגשת הצעת־חוק להקדמת הבחירות.

מלבד נושא עצירת ההתיישבות ביו"ש לא מסתירה „התחייה" את מורת־רוחה ממה שהיא מגדירה ריסון מדיניות הביטחון ביו"ש ויורדניזציה של המינהל האזרחי ביו"ש. ב„התחייה" יש אי־שביעות־רצון גם מאי־הפסקת התהליך המדיני שנועד לקדם ועידה בינלאומית. בסוף השבוע התווסף נושא נוסף ש„התחייה" אינה משלימה אתו והוא התכנית לתקן את העוול שנעשה לעקורי איקרית וברעם.

בישיבת מזכירות „התחייה" בשבוע שעבר נשמעו קולות רמים שקראו לתנועה לחזור בה מהבטחתה לשמיר לתמוך בהמשך קיומה של ממשלת האחדות הלאומית, ולהביא להפלת הממשלה. להערכת אישים מרכזיים בתנועה, יתנהל הוויכוח היום בין הדוחפים להפלת הממשלה לאלתר ובין המתונים, שיציעו להעניק לשמיר ארכה, שבה ייתבע לפעול בעיקר לחידוש ההתיישבות ביו"ש.

שמיר טרם גיבש עמדתו על החזרת עקורי אקרית וברעם

מאת יוסי מלמן ושמשון וייס, סופרי „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר טרם גיבש את עמדתו הסופית בקשר להחזרת עקורי ברעם ואקרית.

מקורביו אמרו ל„דבר", כי הוא יחליט רק לאחר שיקיים התייעצויות מקיפות בעניין זה. בסוף השבוע שמע ראש הממשלה מפי השר משה ארנס פרטים על תוכניתו להחזיר את העקורים לכפריהם הנטושים.

משה ארנס ציין, כי שובם של אנשי שני הכפרים לא יהיה כרוך בהחזרת אדמות המעובדות עתה על ידי מושבים וקיבוצים באזור הגליל.

עקורי איקרית ובירעם החליטו בסוף השבוע להקים ועד פעולה מיוחד שישא ויתן עם הממשלה על התנאים והאפשרויות להחזרת התושבים לכפריהם בדרך שתסוכם בממשלה ובהתייעצויות עם ראשי העקורים.

בסוף השבוע הובעה שביעות רצון בקרב ראשי העקורים על ההתעוררות המחודשת שקמה בעניינם ורבים מהעקורים המתגוררים כיום בדרום הגליל המערבי הביעו תקווה, כי הנושא ימצא את פתרונו בקרוב.

בעקבות דבריו של ח"כ אלעזר גרנות ממפ"ם,

(המשך בעמ' 2)

לקראת חידוש מו"מ השכר השבוע

ההסת': לא חכם לדבר עכשיו על התוספת באחוזים מוגדרים

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

המשא־ומתן בין ההסתדרות לבין המעסיקים הציבוריים על חידוש הסכם השכר לשנה הקרובה יתחדש ביום ה' השבוע, בתום שבועיים של פסק זמן.

בהתייעצות הדו־שבועית של פורום ראשי האגפים בהסתדרות, שהתקיימה ביום ו', נמנע יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד מלנקוב באחוזי התוספת שתדרוש ההסתדרות לשכרם של עובדי השירות הציבורי.

(המשך בעמ' 2)

„כור" מקים חברת השקעות לשם הנפקת מניות בבורסה

מאת מוריה אבנימלך, סופרת „דבר"

קונצרן „כור" מתכוון להעביר חבילת השקעות רווחיות לחברת „כור־השקעות" כדי לגייס באמצעותה הון־מניות בבורסה בתל־אביב.

„כור" מתכוון להנפיק את „טמבור" וכן לגייס הון מניות נוסף באמצעות „אגן" הנסחרת בבורסה.

חברת העובדים קיבלה באחרונה החלטה עקרונית לגייס הון מניות מהציבור. בשנים האחרונות גייס קונצרן „כור" הון באמצעות אג"ח בלבד, להוציא גיוסי הון מניות קטנים בארה"ב. כדי לעמוד בתנאים המוקדמים לגיוס הון מתכוון „כור" להפוך את שבעה סוגי המניות הנסחרים בבורסה לסוג אחד או שניים, כפי שדורשת הבורסה.

הכנת תיק השקעות רווחיות, כבראה של „אגן", „טמבור" „ארית", בחברת ההשקעות החדשה, היא כאמור שלב מוקדם להכנת הצעת תשקיף להנפקה כשבמקביל בא הקונצרן בדברים עם חתם שוויצאלי.

לקראת היציאה בתשקיף תידרש החלטה אופרטיבית של מנהלת חברת העובדים.

המשלחת החקלאית להונגריה – סיכמה על שיתוף פעולה

מאת גדעון קרן, שליח „דבר" בהונגריה

בודאפשט (מיוחד ל„דבר"). – סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז, העומד בראש משלחת גדולה של אנשי משק בכירים מישראל, מסיימים היום ביקור של יותר משבוע בהונגריה.

סעיפי פרוטוקול משותפים, העוסקים בשיתוף פעולה חקלאי בין ישראל להונגריה נחתמו אמש בסיכום ביקורה של המשלחת הישראלית בראשות סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז בבודאפשט. בין הנושאים שהועלו – חילופי ידע והדרכה, מכירות משותפות, בעיקר של כבד אווז ואפשרות של רכישת מיכון השקיה ישראלי ועוד.

הונגריה מבקשת לחדור לשוק האמריקאי וישראל למזרח־אירופה. על הפרוטוקול חתמו ברית הקואופרציה ההונגרית וברית הקואופרציה הישראלית.

תושבי קריית־ארבע הפגינו וירו בדהיישה ושישה מהם נעצרו

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

עשרות תושבי קריית־ארבע הגיעו אמש סמוך לשעה עשר בלילה למחנה הפליטים דהיישה ליד בית־לחם, כדי להפגין נגד השלכת בקבוק התבערה שפצע שלשום נוסעת „אגד" תושבת קריית־ארבע.

שישה מפגינים מקריית־ארבע נעצרו בדהיישה. דובר צה"ל מסר, כי המתגהלים הציתו שתי מכוניות של תושבי המחנה. כוחות צבא ומשטרה הפרידו בין אנשי קריית־ארבע ותושבי המחנה ומנעו את המשך התיגרה שהתפתחה במקום. עוצר הוטל על מחנה הפליטים דהיישה והמקום הוכרז שטח צבאי סגור.

המפגינים התארגנו במשך השבת בבתי הכנסת בקריית־ארבע ויצאו למקום תוך ויכוח עם חיילי צה"ל. הם נעמדו מול שער המחנה וצעקו „רבין התפטר – דם יהודי אינו הפקר". בתגובה נרגמו אנשי הקריה באבנים על ידי תושבי מחנה הפליטים דהיישה הסמוך לבית־לחם.

אנשי קריית־ארבע פתחו בירויות באויר ופרצו אל תוך המחנה כדי לתפוס את מיידי האבנים. לאחר מכן הציתו שתי מכוניות של תושבי דהיישה.

חוקרי השב"כ נזהרים לא לחרוג מהתקנות

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

מאז חשיפת פרשת נפסו והמשבר הפוקד את השב"כ ועד שיותו נהלים ועקרונות לגביית עדויות, יש בקרב חוקרי השב"כ זהירות הקפדה יתרה שלא לעבור על תקנות החקירה.

בחודש האחרון, בטרם הגשת כתבי אישום, מתייעצים החוקרים עם היועצים המשפטיים של השרות על מהלך החקירה.

שמיר נוטה לקבל את משה ארד כשגריר

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר ייפגש השבוע עם משה ארד כדי להחליט אם להסכים למינויו לתפקיד שגריר ישראל בוואשינגטון.

משה ארד יגיע בימים הקרובים לישראל ממקסיקו, שם הוא מכהן בתפקיד השגריר. מועמדותו הוצעה על ידי ב"ב ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

מקורביו של יצחק שמיר אמרו אמש ל„דבר", כי „ראש הממשלה נוטה לקבל את המועמדות הזאת אך טרם גיבש סופית את עמדתו". הם ציינו עם זאת, כי גם בעבר „נטה" ראש הממשלה לקבל את מועמדותו של הפרופסור איתמר רבינוביץ' ואחר כך דחה אותה. לפיכך הם הזהירו מפני מסקנה כאילו הוחלט כבר סופית בנושא הזה.

מרים אשכול בראיון לטלוויזיה:

לולא ממשלת הליכוד היה סיכוי להסכם על השטחים עוד ב־1967

מאת סופרת „דבר"

„אילולא היתה ממשלת ליכוד לאומי אפשר היה לעשות משהו בעניין השטחים בין ה־10 ביוני ובין כספטמבר 1967, שבו התגבשה דעית חרטום עם כל ההאדיב שלהי", אמרה אמש בראיון מיוחד לטלוויזיה, מרים אשכול, אלמנתו של ראש הממשלה לוי אשכול.

בראיון נדיר במלאת 20 שנה למלחמת ששת הימים, שבו חשפה טפח מצפונות לבו ומרסיכותיו של אשכול, ראש הממשלה בזמן המלחמה, הבהירה מרים אשכול, כי „דבר אחד היה ברור לאשכול: שהשטחים אינם על מנת להחזיק בהם, גם אם צריך תיקוני גבול מסויימים. הוא לא היה כעלה בדעתו

(המשך בעמ' 2)

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל

האזינו
המזכיר הכללי של ההסתדרות
ח"כ ישראל קיסר
יהיה הערב אורח התכנית
„מסיבת עתונאים"
בקול־ישראל
מנחה: **יצחק גולן**
השידור יהיה אחרי חדשות
השעה 18.00 (שש בערב)
ברשת ב' של קול־ישראל

לשכת דובר ההסתדרות

صكا من الاصل

صكنا من الأجل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

רכב סיור של צבא סרי־לאנקה מפטרל ברחובות אחת מערי חצי האי ג'אפנה שנכבשה בידי הצבא מידי כוחות הבדלנים הטאמילים ביום ו'. מאחור נראה הבניין שבו שכנה מיפקדת המחתרת הטאמילית שנפגע קשה בהפגזת הצבא. (צילום: א.פ.)

10 נפצעו בתאונה בתל־אביב ושישה נפצעו בצומת אליקים

(ע). – עשרה אנשים נפגעו בשבת בבוקר בתאונת דרכים שאירעה בצומת יהודה הלוי פינת החשמונאים בתל־אביב, מתוכם ארבעה פצועים קשה, ארבעה בינוני ושניים קל.

התאונה אירעה בשעה 9.30 בבוקר. בכונית פורד־פייסטה פרטית אשר בה נסעה משפחת ברכוס – סבא, סבתא, אבא, אמא ושני ילדים קטנים – התנגשה במונית, שנסעה מצפון לדרום. כתוצאה מההתנגשות התהפכה הפייסטה ופגעה בעמוד של תמרור על המדרכה. במונית ישבה משפחת ונסורה, שכללה אב, אם ובת בת 16.

הפצועים קיבלו עזרה ראשונה משתי ניידות מגן דוד אדום, שלוש ניידות טיפול נמרץ וניידת כיבוי שהוזעקו למקום. הצוותים הרפואיים טיפלו בפצועים חצי שעה במקום ולאחר מכן פינו אותם לביה"ח איכילוב.

שני פצועים באורח בינוני וארבעה פצועים קל ביום שבת אחה"צ בתאונת דרכים בין שתי מכוניות פרטיות שאירעה בצומת אליקים – דליית אל־כרמל.

עשרה אמבולנסים בתחנת מד"א באזור הוזנקו למקום התאונה לאחר שתחילה נמסר על תאונה בין שתי סיוליות. אמבולנס של תחנת קריית טבעון הגיע ראשון למקום ודיווח למוקד מד"א, כי מדובר בתאונה בין שתי מכוניות פרטיות „בלבד".

ההסת': לא חכם לדבר

(סוף מעמוד 1)

גורם בהסתדרות המקורב למז"כ אמר אמש ל„דבר", שההסתדרות נמנעת לפי שעה מלדרוש תוספת שכר באחוזים מוגדרים, מאחר שצעד כזה הוא בגדר „שכר לפרעון". לדבריו, „בשעה שנציגי האוצר מציגים עמדת פתיחה המתנגדת להעלאת השכר מעבר לתוספת היוקר הקבועה, אין זה מן החוכמה לדבר כעת על אחוזים".

עם זאת הצביע גורם זה על ממצאי המכון להחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות, שלפיהם השכר בשירות הציבורי עדיין נמוך בכ־12 אחוז לעומת רמתו לפני שנתיים.

בהסתדרות מציינים שהמטרה במו"מ אינה רק להשיג תוספת שכר, אלא גם להגיע לסיכום על מעבר הדרגתי לשבוע עבודה מקוצר (חמישה ימים או 40 שעות) ועל פיצוי לגימלאים שפרשו משירות המדינה ומהרשויות המקומיות. לשני סעיפים אלה עלות כספית ניכרת.

תוספת בבתי־המשפט

כל עובדי בתי המשפט יועלו בדרגה אחת, מעבר לקידום בדרגה שבו זכו לפי הסכם המסגרת האחרון. כך סוכם בין הנהלת בתי המשפט לבין מזכיר הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי המחזיק בתיק עובדי בתי המשפט במועצת פועלי תל־אביב, רוחמים לביאה.

הדיונים בין הנהלת בתי המשפט לנציגי העובדים נמשכו כשנתיים ולוו בעיצומים ובהשבתות חלקיות מצד העובדים.

הרמטכ"ל אירח ועדת העורכים

(ע). – הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון, היה ביום ו' אורח ועדת העורכים של העיתונים היומיים בסעודה חגיגית שנערכה ב„בית סוקולוב" בתל אביב לרגל כניסתו לתפקידו.

הרמטכ"ל סקר את בעיית הבטחון השוטפת ובעיית פרוייקט ה„לביא".

יו"ר ועדת העורכים, אורי פורת, קידם את הרמטכ"ל בברכה.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	7	17 –	מעונן
אמסטרדם	11	18 –	מעונן
באונוס איירס	8	20 –	בהיר
הלסינקי	10	16 –	מעונן
הונג קונג	25	26 –	מעונן
וינה	13	21 –	בהיר
ז'נבה	10	19 –	גשום
טוקיו	23	32 –	בהיר
יוהנסבורג	6	21 –	גשום
יוהנסבורג	4	14 –	בהיר
לונדון	9	15 –	מעונן
ליסבון	17	25 –	בהיר
מאדריד	15	30 –	בהיר
מונטריאול	14	22 –	מעונן
ניו יורק	17	27 –	מעונן
סאן פאולו לא נמסר			
פאריס	14	19 –	מעונן
פרנקפורט	11	21 –	מעונן
ציריך	15	21 –	גשום
ריו דה ז'נרו	16	31 –	מעונן
סטוקהולם	8	21 –	בהיר
שיקאגו	12	31 –	בהיר

swissair

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם לפרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך „דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
מודפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156 ,281860 ,298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

ארה"ב חוזרת ומאשרת את מחוייבותה לוועידה

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – ארה"ב שבה והביעה את מחוייבותה לרעיון כינוסה של ועידה בינ־לאומית, בהודעה שפרסם שלשום דובר מחלקת המדינה של ארה"ב.

בהודעה, שבאה לציין את מלאות עשרים שנה למלחמת ששת הימים, נאמר כי ארה"ב עובדת באורח הדוק עם הצדדים לסכסוך כדי לראות אם ועידה בינלאומית יכולה לקום ולהביא במהירות למו"מ ישיר בין הצדדים, בלא התערבות של שאר המשתתפים (קרי: המעצמות) וללא כפיית הסדר על הצדדים.

אדרי ידרוש משמיר לעצור מסע ההשמצות והשקרים נגד פרס

מאת סופר „דבר" בכנסת

יו"ר הנהלת הקואליציה ויו"ר סיעת המערך בכנסת, רפי אדרי, עומד להיוועד בתחילת השבוע עם ראש הממשלה יצחק שמיר כדי לתבוע ממנו להפסיק את „המסע המתוכנן של רצח אופי, שקרים והשמצות נגד ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס".

ח"כ אדרי אומר, כי מסע זה של רצח אופי נועד להכפיש את שמו של פרס ולנסות להשכיח את השגיו כראש הממשלה. יו"ר הנהלת הקואליציה טוען עוד, כי אי התערבותו של ראש הממשלה שמיר פירושה הסכמה שבשתיקה ולפיכך נופלת עליו כל האחריות למצב האבסורדי של ניהול ממשלה כאילו היא אולפן בחירות.

„בתנאים כאלה אינני יכול להיות אחראי לניהול קואליציה מסודרת ואחראית כנדרש. טובת המדינה דורשת הכרעה. אם הכרעה זאת אינה מושגת בממשלה, צריך הציבור להכריע בקלפי", אמר אמש ח"כ אדרי.

נורווגיה חושפת פשעי

(סוף מעמוד 1)

מדליה לוואלדהיים על־ידי ארגון „אסטושה" הפשיסטי היוגוסלבי „על תרומתו של ואלדהיים בעת מלחמת העולם".

בד בבד עם גילויים חמורים אלה מוסר העתון הנורווגי „דגבלדט" ששמו של ואלדהיים מופיע ברשימת המועמדים לקבלת פרס נובל לשלום.

שמות המועמדים לפרס זה אינם נמסרים לציבור הרחב, הם מודלפים לידיעתו בדרכים שונות. איש מחברי הוועדה לחלוקת פרס נובל באוסלו לא היה מוכן להתייחס לשאלות עתונאים בנושא זה, להכחיש או לאשר את דבר המועמדות, אף לעתון נודע, כי את המועמדות הציג האוסטרי פרופ' קוכלר מאוניברסיטת אינסברוק.

קוכלר, פרופסור לפילוסופיה מדינית, התפרסם בשעתו כשגינה את ההאשמות שהוטחו בוואלדהיים כ„לא צודקות ומבישות".

ג'ומייל מחפה על רוצחי

(סוף מעמוד 1)

בחייהם בנקמה על מותו של כראמה.

תחנות רדיו מקומיות ציטטו אתמול מה שכינו „מידע שהופץ על־ידי הארמון", שלפיו הורה ג'ומייל לצבא לזרז את החקירה בנסיבות הירצחו של כראמה ולדווח לו על מהלך התקדמותה.

מתחזקים

(סוף מעמוד 1)

מצד מתנגדיו.

צה"ל נגד, בתוקף

כאשר ייגשו חברי הממשלה להכרעה, יצטרכו לשקול גם את עמדתו של צה"ל, הגורס, כי המשך פיתוחו וייצורו של הלביא יפגע אנושות לא רק בהצטיידות זרועות אחרות של צה"ל, אלא גם בחיל האוויר עצמו, עד כדי חוסר אפשרות לגשת לתכנית רב־שנתית.

בצה"ל הגיעו לכלל מסקנה, שהוצגה לממשלה תוך פירוט מרבי, כי הפסקת הפרוייקט לא תגרום לאכסלה בטווח רחוק אלא תאפשר לתעשייה הבטחונית להמשיך בפיתוח אמצעי לחימה מתוחכמים החיוניים להגברת איכותו. מסקנת צה"ל בעניין זה נחרצות הן שרגש לעמדת שר הבטחון שלפיה „ייצור הלביא, אם יוחלט עליו, לא יוכל להיעשות מכספי משרד הבטחון – בעוד שר האוצר טוען כי אין לו אמצעים אחרים.

מקור בטחוני אף התבטא באחרונה, כי בעוד היתרונות היחסיים של מטוס אף־16 כיום מאזנים את היתרונות היחסיים של הלביא, הרי בעוד שבע שנים כאשר הטייסת הראשונה של הלביא תצא מפס הייצור, האף־16 כבר יהיה משוכלל יותר ממנו.

בחוגי צה"ל מוהדים גם שרתיעה מהכרעה ברורה תיצור מצב של שיתוק בהצטיידות חיל האוויר במטוס העתיד ויתכן שמטוסים של הדור הנוכחי שעומדים לייצרם יישארו ללא שימוש.

רבין: עוד 220 מיליון

שר־הבטחון יצחק רבין ממשיך להחזיק בעמדתו כי המשך פרוייקט ה„לביא" מותנה בתוספת של 220 מיליון דולר לתקציב הבטחון. השר רבין הבהיר עמדתו זו גם בממשלה וגם לאלופי המטה הכללי. הרמטכ"ל דן שומרון שולל בתכלית את המשך הפרוייקט, מעבר לשאלה התקציבית.

בינתיים, יוצא שר־הבטחון לפאריס לביקור בסאלון האווירי הדו־שנתי שייפתח בסוף השבוע. כן ייפגש עם ראשי צרפת, ביניהם הנשיא מיטראן.

הממשלה תמשיך היום בדיון בעתיד ה„לביא" אולם מעריכים, כי היום עוד לא תיפול ההחלטה. שרים מעריכים, כי יחסי הכוחות בממשלה לא השתנו ולפי שעה מובטח רוב ברור להמשך הפרוייקט. בחוגים ממשלתיים בכירים מייחסים חשיבות רבה לעמדת ההסתדרות ונשקלת הצעה להזמין גם את המזכ"ל ישראל קיסר להציג את עמדתו, בטרם תיפול ההחלטה.

מתח ערב

(סוף מעמוד 1)

נגד הישראלים האחרים. אם יחליט השופט רובינסון לכפות על קמחי הופעה בפני חבר המושבעים הגדול, ייאלץ קמחי לקיים את התחייבותו לבוא. אולם הוא עשוי לסרב ובמקרה כזה שאר הישראלים יהיו [illegible] להיכנס [illegible] משום שסירוב שלהם לבוא ייחשב לבזיון בית משפט. סעיף זה יעמוד לרעתם. עם זאת, רק לכמה חודשים או לשנה־שנתיים לכל היותר, שכן הסעיף, במקרה זה עומד רק עד תום דיוניו של חבר המושבעים הגדול.

פיגועים, בקבוקי תבערה

(סוף מעמוד 1)

ה' ספינה לבנונית שנראתה לה חשודה.

בתום תחקור ראשוני במקום הועברה הספינה לבדיקה יסודית בישראל. אחרי החקירה שוחררו אתמול הספינה וצוותה, אך ציוד חשוד שהיה על הספינה – הוחרם.

כוח צה"ל נרגם

ביום שישי אחר הצהריים נרגם כוח רגלי של צה"ל בקסבה בשכם. הכוח ירה באוויר ומיידי האבנים התפזרו. כתוצאה מן הירייה נפצע באוזנו קל הילד בן ה־13 סאהר בערה שטופל בביה"ח בשכם.

אלחר התקרית התברר שנער ערבי בן 15 נפגע מכדור תועה בעת שישב בביתו כ־700־500 מ' מחוץ לקסבה. הוא נפגע מכדור תועה. כך מסר מקור בטחוני בכיר לסופר „דבר". הנער ישב בביתו בשכונת ראס־אל־עין למרגלות גריזים ונהרג במקום.

כוחות הבטחון הגיעו לביתו ומשפחת הנער שיתפה עמם פעולה. בינתיים הובאה גופת הנער לביה"ח „רפידייה" בשכם ומשם נחטפה ע"י צעירי השאביבה במקום כדי לערוך לנער הלויה. עקב ההלויה התפתחה [illegible] טרם הובהר כיצד בדיוק נורה הנער.

ביום שישי בשעות הצהריים הושלך בקבוק תבערה לעבר ג'יפ צבאי בחברון. יריעת הברזנט התלקחה אך לא היו נפגעים.

סמוך למוצבות בצומת קטנייה שבנפת ג'נין הושלך אתמול בקבוק תבערה לעבר רכב ישראלי. שמשה ברכב נופצה, אך לא היו נפגעים. כוחות הבטחון הטילו עוצר במקום ופתחו בסריקות. רכב מג'נין שעבר במחסום צה"ל לא ענה להוראות החיילים וניסה לפרוץ את המחסום. שני צעירים ערבים נפצעו מרסיסי זכוכית.

יום של נסיונות פגיעה היה ביום ו' באיזור תל־אביב. גורמים משטרתיים ובטחוניים מעריכים, כי הפיגועים ארעו על רקע מלאת 20 שנה למלחמת ששת הימים.

ביום שישי בשעה 05.30 התגלה רימון מתחת לספסל בתחנת האוטובוס בצומת חולון בכיוון לרמלה. חבלנים ממרחב הירקון של משטרת ישראל פוצצו את המטען שגרם נזק לספסל הטרמפיאדה.

בשעה 0915 בבוקר נמנע אסון כבד כשנזרק רימון לעבר אוטובוס שנסע בצומת המטאורולוגית. נהג האוטובוס סיפר, כי מתוך מכונית שנעצרה סמוך לאוטובוס יצא אדם שזרק את הרימון לעבר האוטובוס. האוטובוס נעצר ואנשים נמלטו ממנו.

לולא ממשלת הליכוד

(סוף מעמוד 1)

שאפשר לשבת בשטחים 20 שנה". עם זאת הדגישה, כי היתה לאשכול דעה נחרצת שלא להביא לחלוקת ירושלים שנית.

בתשובה למראייניה יורם רונן ואהוד יערי – איך הסכים להקמת קריית־ארבע בעקבות ההתיישבות במלון בלב חברון – השיבה מרים אשכול, שכדמוקרט אמיתי כיבד את דעת הרוב בממשלה, שהיתה מנוגדת לדעתו. „לפטרון של קריית־ארבע, יגאל אלון, אמר אשכול: שרהל'ה עשתה חיים ואני צריך לשלם עכשיו את כל החובות שלה!", סיפרה. עוד בעניין השטחים אמרה, כי אשכול התנגד להתיישבות באזורים צפופי אוכלוסיה ערבית, בעיקר בערים הערביות והביטוי שנתן לכך היתה אמירתו „אפילו האחים של דינה לא נלחמו עם מלך שכם כדי להציל אותה".

שמיר טרם גיבש עמדתו

(סוף מעמוד 1)

הגיעו אתמול ראשי הקיבוצים ברעם וסאסא ואמרו, כי הם תמכו ותומכים בחזרת העקורים לבתיהם ובפתרון בעיותיהם, בתנאי שלא יהיה בכך כדי לפגוע באינטרסים ובאדמות של הקיבוצים הקיימים. יחד עם זאת, אמרו כי ניתן למצוא פתרון לבעיית העקורים גם מבלי ליטול אדמות של ישובים קיימים. נודע, כי ההתעוררות המחודשת בפרשת העקורים, בעקבות יוזמותיהם של ממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס והשר משה ארנס, גורמת למבוכה בקרב ראשי „הקיבוץ הארצי" ומפ"ם המבקשים להציג עמדה אחידה לעניין אך מגלים הבדלי גישות באשר לדרך שיש לעשות לשם החזרת הפליטים.

סגן יושב ראש הכנסת ח"כ אהרון נחמיאס, פנה בסוף השבוע לממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, בבקשה שיתמוך בחזרת תושבי איקרית ובירעם לכפריהם. „זה יהיה צעד אנושי לתושבים שגילו נאמנות למדינת ישראל" אמר נחמיאס והוסיף „יחד עם זאת, אין להסכים שהצעד הזה יהיה על־חשבון ההתיישבות היהודית שהגנה ופיתחה את אזור הגבול הצפוני מאז מלחמת השחרור". ח"כ נחמיאס אומר עוד, כי פתרון הבעיה ישים קץ למסכת הילולות, כלשונו, של חלק מחברי הליכוד התופסים טרמפ על מצוקות של בני מיעוטים.

ערביי השטחים

(סוף מעמוד 1)

בשטחים התבטאו בהסתייגות בין זהירה ובין חריפה. באסאם שכעה הבולט ב„חזית הסירוב" בשטחים ומי שכיהן כראש עיריית שכם פסל את הרעיון מכל וכל. גם מוצטפה נתשה, ראש העיר המודח של חברון וזה אותו וכן כרואן אבו־עיאש, יו"ר אגודת העיתונאים הערבים שהשתתף במסיבת העיתונאים עם סניורה.

סניורה עצמו אמר אמש, כי הוא ציפה לתגובות אלה ומטרתו היתה לעורר דיון בנושא משום שהקיפאון הפוליטי הצפוי עד לאחר הבחירות בארה"ב עלול להביא רק נזק לפלשתינים.

להברתנו טובה עבדי

משתתפים בצערך הכבד עם לכתו בטרם עת

של בעלך

משה ז"ל

אבלים ובאבלך [illegible]

חוה קופלוביץ – בית נעמ"ת חיפה

היקר באדם

ורטהימר שמואל

איננו

על מועד הלוויה להתקשר לטל. 527578, 04־660743

המתאבלים:
אשתו: מרים
בנו: אילן רוהט וב"ב
בתו: יפה כהן וב"ב

להברתנו חנה אבירם

אתך באבלך

במות **אביך** ז"ל

ישראכרט בע"מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירתו של

בעלי, אבינו וסבנו היקר והבלתי נשכח

משה שלם

ההלויה תתקיים היום יום ראשון 7.6.87 י' סיון תשמ"ז בשעה 12.00 בבית העלמין בכפר סמיר על יד חיפה.

אוטובוס מיוחד יצא בשעה 11.30 מבית המנוח רח' אלנבי 71 חיפה.

המשפחה האבלה

בצער וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של

ראש משפחתנו

משה עבדי

ההלויה ביום ראשון 7.6.87 בשעה 14.00 בבית העלמין בכפר סמיר בחיפה.

תהלוכה תצא מבית המנוח ברח' הנוטר 39 בקריית חיים בשעה 1.15.

המשפחה המתאבלת

אנו אבלים

על מותו של חברנו הותיק

משה שלם ז"ל

(בעבר מזכיר ועד העובדים במשך שנים)

ומשתתפים בצערה של המשפחה

קו־אופ „צרכן" חיפה בע"מ
ההנהלה והעובדים

השתתפותנו הכנה באבלה הכבד של

משפחת עבדי

על מותו הפתאומי

של ראש המשפחה

משה עבדי

ועד עובדי חברת החשמל לישראל – מרחב הדרום

ארגון עובדי חברת החשמל

אבל על מותו הפתאומי ללא עת

של חבר המזכירות הארצית

משה עבדי

השתתפותנו הכנה באבלה הכבד של המשפחה

המזכירות הארצית

לבת שבע טירולר ומשפחתה

משתתפים באבלכם במות

אביך ז"ל

בית כפר־סאלד

במלאת שנה לפטירתו של חברנו

זאב רבן ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום שלישי י"ב סיון תשמ"ז 9.6.87 בשעה 17.00.

המשפחה
וקבוצת רמת־דוד

לשלמה (מוני) לוי ומשפחתו

משתתפים באבלכם

במות **אמך** ז"ל

בית כפר־סאלד

קרן קימת לישראל

מכרז 34/87 להובלות

קרן קימת לישראל מבקשת לקבל הצעות מבעלי משאיות רכינות ו/או בעלי מכליות להובלות הקשורות בעבודות עפר להתקשרות שנתית.

פרטים וחומר להגשת המכרז ניתן לקבל תמורת 50 ש"ח שלא יוחזרו במשרדי הקק"ל קרית חיים מול משטרת קרית־חיים במשרדו של מר א. קליין, או בירושלים (רח' קק"ל 1) אצל מר ע. גוטליב.

את ההצעות עם הצירופים הנדרשים יש להגיש במשרדי הקק"ל ת.ד. 45 קרית־חיים עד 21.6.87.

אין הקק"ל מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא וכן רשאית להתקשר עם מספר מציעים.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אפיקי הירקון

רח' שבזי ראש העין טל. 9361087

לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית הוגשה בקשה לאישור בהקלה בגילגיליה אפ/460/122 גוש 7508, חלקה 1 חלק, הקלה בשטח בניה. הרואה עצמו נפגע ע"י ההקלה רשאי להגיש התנגדותו לועדה המקומית בימים א',ג',ה' תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

בכבוד רב
עובדיה לאלו
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי ראשון לציון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית/מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית/מתאר מקומית הנקרא „שינוי תכנית / מתאר מקומית מס' רצ/3/51/[illegible]

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 6287 חלקות 32, 33, רחוב השומר

עיקרי הוראות שינוי התכנית: הגדלת זכויות בניה הרחבת דרך.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3356 התשמ"ו, עמ' 2675 ובעיתון בוקר דבר מתאריך: 16.6.86 ובעיתון ערב מעריב מתאריך: 16.6.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף הארץ מתאריך: 16.6.86 בשפה העברית

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי ראשון לציון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון לציון הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רצ/38/6/1/ ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: השטח יופקע ויירשם ע"י עירית ראשל"צ

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3931 חלקה 22

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט התנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה־מחוז המרכז

20.5.1987

---

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית

לתשומת־לב המנויים [illegible]

הופעות האופרות יתחילו ב־8.00 בערב (במוצ"ש ב־9.00)

אין החלפות מסדרה לסדרה

קונצרט למנויים מס' 10
דניאל בארנבוים
מנצח
זמרים ומקהלה
תל־אביב, היכל התרבות, 8.00 בערב
סדרה א: יום ה', 18.6.87 („בישואי פיגרו")
סדרה ב: מוצ"ש, 20.6.87 (9 בערב) („דון ג'ובני")

קונצרט לנוער מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות
יום א', 21.6.87, 5.00 אחה"צ
אריה ורדי
מנצח
חן הלוי
קלרניתן
בתכנית מיצירות:
מוצרט, צ'ייקובסקי, סן־סאנס ופרוקופייב

קונצרט למנויים מס' 10
דניאל בארנבוים
מנצח
זמרים ומקהלה
תל־אביב, היכל התרבות, 8.00 בערב
סדרה ג: יום ב', 22.6.87 („כך עושות כולן")
סדרה ד: יום ג', 23.6.87 („בישואי פיגרו")

פילוקלסיקה
קונצרט מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
יום ד', 24.6.87
זובין מהטה
מנצח
אנה רוזנבסקי
אוה שמראוס־מריק
כנרות
ולמוט גרינרוס
בריטון
המקהלה הלאומית „רינת"
בהדרכת סטנלי ספרבר
בתכנית מיצירות:
באך, מהלר ושוברט

קונצרט למנויים מס' 10
דניאל בארנבוים
מנצח
זמרים ומקהלה
תל־אביב, היכל התרבות, 8.00 בערב
סדרה ה: יום ה', 25.6.87 („דון ג'ובני")
סדרה ו: מוצ"ש, 27.6.87 (9 בערב) („כך עושות כולן")

חידוש כרטיסי המנוי לעונת 1987/88 נמשך. הודעות למנויים בדבר סדרי התשלום נשלחו בדואר (תשלומים גם בבנקים ובאמצעות כרטיסי אשראי)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מורדות הכרמל"
רח' שער פלמר 1, חיפה
טל: 668188, 664690

הודעה

(לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965).

ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה על ידי מאיר בן עשור בקשה להקלה בגוש 10676 חלקה 49 ברחוב עמידר 90 בקרית הכרמל שם ומספר התכנית החלה על המקרקעין נשוא הבקשה: מכ/208 מהות הקלה קומה נוספת מעל המותר עפ"י תכנית בנין עיר במסגרת אחוזים הבניה המותרים.

ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הועדה בשעות העבודה הרגילות, המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לועדה במכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

שלמה שוברה יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מורדות הכרמל".

המועצה הדתית כנרות

ב"ה ד' סיון תשמ"ז, 1.6.87

פרסום נשואין

1. אמיר יפתח בן דן (רווק) חורה / מעגן מיכאל שרת יעל בת נבות (רווקה) דגניה ב'.
2. עצמוני אריה בן משה (רווק) פתח תקוה / ברוך ורד בת ישראל (רווקה) דגניה ב'.
3. חייס בנימין־זאב בן משה (רווק) קבוץ מעגן / קאן דורה־ג'ליים (רווקה גיורת) הולנד – מושב עמינדב.
4. שפירירי יובל בן אסף (רווק) קבוץ כנרת / שחור ורד בת אליעזר (רווקה) גדרה.
5. גבעון מתתיהו בן דב גרינברג (רווק) רמת גן – קבוץ האון / לוס אסתר (רווקה־גיורת) ניו זילנד – האון.
6. כהן דניאל בן שמעון (רווק) חצור הגלילית / וידלנסקי רונית בת יעקב (רווקה) אשדות יעקב מאוחד.
7. נוי אלכסנדר בן יגאל (רווק) קבוץ כנרת – באר טוביה / הרחויל סינל־אסתר בת חיים (רווקה) קבוץ כנרת.
8. רותנברג חן בן אמנון־מיכה (רווק) דגניה ב' / פרידנטל אורנה בת אריה (רווקה) קבוץ נוה אור.
9. רותנברג שי בן אמנון (רווק) דגניה ב' / קלארק יאניס (רווקה – גיורת) אנגליה – דגניה ב'.
10. שפריר עופר בן חיים (רווק) בית זרע / סקיבה מיכל בת ראובן (רווקה) קבוץ כרמיה.
11. בנם ישראל בן חיים (רווק) ת"א – שער הגולן / מדוויד עינת בת דניאל (רווקה) ת"א – קבוץ רביד.
12. רוס אביעד בן מרדכי (רווק) חיפה / כראלון אילת בת ראובן (רווקה) אשדות יעקב מאוחד.
13. סריידל יואב בן גבריאל (רווק) מוסבה כנרת / פרי אורלי (רווקה) ירושלים.
14. כפתורי ניר בן דוד (רווק) תל אביב / רוזנהק אלישבע בת יעקב (רווקה) קבוץ אפיקים.
15. קורן נסים בן אלברט (רווק) תלון – קבוץ האון / יוסה לאומרק (רווקה־גיורת) דנמרק – קבוץ האון.

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של

חברנו בגימלאות

בכר אהרון ז"ל

תנחומינו למשפחה האבלה

תנובה מרכז מחוזי ת"א
ההנהלה, העובדים
ועד הגימלאים

האפיפיור יוחנן פאולוס השני מקבל את פני נשיא ארה"ב רונאלד רייגן עם הגיעו אתמול לוואתיקן. במהלך פגישתם פנה האפיפיור לרייגן וביקש לעשות כמיטב יכולתו לסיום מירוץ החימוש הגרעיני, בהדגישו שמי שרק משלם מס שפתיים לרעיון זה ואינו מקדמו בפועל אינו יוצא ידי חובתו כלפי האלוהים. היתה זו פגישתו השלישית של רייגן עם האפיפיור. בשנת 1984 חידש רייגן את יחסי ארה"ב עם האפיפיור לאחר יותר ממאה שנות נתק. (צילום: א.פ.)

איראן גירשה חמישה נציגים של בריטניה בעקבות גירוש נציגיה

בריטניה סגרה את הקונסוליה האיראנית במנצ'סטר

ניקוסיה (א.פ.).- איראן גירשה אתמול חמישה דיפלומאטים בריטיים מתחומה, בהם אדוארד צ'אפלין, הדיפלומאט השני בדרגתו בנציגות הבריטית בטהראן, שנעצר בידי השלטונות ל־42 שעות בשבוע שעבר.

סוכנות הידיעות האיראנית הרשמית „אירנה" אמרה, כי משרד החוץ האיראני החליט לנקוט צעד זה בתגובה על „גירושם חסר ההצדקה של חמישה דיפלומאטים מהקונסוליה האיראנית במנצ'סטר". היא לא ציינה את זהויות ארבעת הבריטים האחרים.

הסוכנות הוסיפה כי אין בצעד זה משום ביטול האשמות שהעלתה ממשלת איראן כלפי צ'אפלין ובהן הבלה כלכלית ושימוש בסמים ואמרה כי הוא עתיד להישפט.

כזכור, נעצר צ'אפלין בידי אנשי „המשמרות המהפכניות" ב־28 במאי ברחוב בטהראן הוכה לעיני אשתו וילדיו. האיראנים שללו בתוקף כל קשר בין מעצרו לבין מעצרו של הדיפלומאט האיראני עלי קסאמי במנצ'סטר בגין גניבה במרכול כשלושה שבועות קודם לכן. עם זאת הם האשימו את המשטרה הבריטית בהתעללות בקסאמי וטענו כי הוא הוכה והועלב וכי בין היתר בעטו בו „במקום רגיש בגופו".

קסאמי הוא אחד מחמשת הדיפלומאטים האיראנים שקיבלו ביום ה' הודעה מטעם הממשלה הבריטית כי עליהם לסגור את הקונסוליה במנצ'סטר ולצאת את המדינה בתוך שבוע ימים. למחרת, ביום ו', הורידה בריטניה שלושה מ־19 הדיפלומאטים שלה בנציגות בטהראן עקב הדרדרות היחסים.

סופרת „דבר" בבריטניה
ויליה שרון מוסרת

לונדון (מיוחד ל„דבר") — שלושה דיפלומאטים בריטיים ובני משפחותיהם הוחזרו מטהראן ללונדון ללא כל הודעה מוקדמת. צעד זה נעשה למניעת נקמה איראנית בעקבות סגירת הקונסוליה האיראנית במנצ'סטר. האיראנים עדיין לא הגיבו על בקשות משרד החוץ הבריטי להסבר בקשר לחטיפתו של המזכיר הראשון הבריטי בטהראן, אדוארד צ'פלין, ועל האולטימטום בן השבוע שניתן לאנשי הקונסוליה האיראנית במנצ'סטר לעזוב את בריטניה.

ז'וז'ו דה־לה־פז, בנו של שוטר פיליפיני, מבכה את אביו שנרצח ביום ו' לאחר שעלה על מארב של אנשי מחתרת באחד מפרברי הבירה מאנילה. היה זה מקרה הרצח הרביעי של שוטר בתוך יומיים, ונראה כי המחתרת הקומוניסטית היא שעומדת מאחוריהם. בסוף השבוע הצהירה נשיאת הפיליפינים קוראזון אקינו כי תמחץ את המחתרת הקומוניסטית עוד במהלך תקופת כהונתה הנוכחית והודיעה על כוונתה להקים כוחות מיליציה מקומיים כדי לייעל את המלחמה במחתרות מימין ומשמאל. (צילום: א.פ.)

ארגנטינה אישרה החוק הפוטר קצינים „זוטרים' מפשעי המשטר

בואנוס איירס (א.פ.). — בתום שבע שעות דיונים אישר ביום ו' בית הנבחרים של ארגנטינה ברוב של 125 לעומת 45 תיקון לחוק הפלילי שתוצאתו תביא להפסקת ההליכים המשפטיים נגד רוב קציני הצבא שהיו אחראים להפרות זכויות האדם במהלך „המלחמה המלוכלכת" בשנות ה־70 והעבירו לנשיא ארגנטינה ראול אלפונסין לחתימה.

החוק פוטר קציני צבא מדרגת תת־אלוף ומטה מכל אחריות לפשעים המיוחסים להם בנימוק שהם מילאו את הוראות הממונים עליהם. להערכתם של פעילי ארגונים לשמירה על זכויות האדם יפטור החוק המתוקן מעונש כ־520 קצינים שהיו אחראים לאלפים רבים של מקרי חטיפה, עינויים ורצח. מעונש יהיו צפויים לענישה על־פי החוק רק קצינים מדרגת אלוף ומעלה, המוערכים בכ־40, ומי שהואשמו באונס או בחטיפת ילדים.

במפלגת השלטון של הנשיא אלפונסין הובע אתמול סיפוק מתוצאות ההצבעה. אחד מבכירי המפלגה לבית הנבחרים, באלבינו זוביירי, הסביר את מניעי המפלגה להציע את התיקון השנוי במחלוקת בתאורו את ארגנטינה כארץ שצל מלחמת האזרחים מרחף תדיר מעל לראשה. הוא הביע את כמתנו בכך ש„הצעד החדש ישמש צעד ממשי להשגת אחדות לאומית ולהתגברות על עוינות בין אזרחים לאנשי צבא".

מתנגדי התיקון, לרבות פרוניסטים מתונים ונוצרים־דמוקראטים, כינו אותו „לעג לצדק" והביעו את דעתם, כי הוא „לא ישקיט את הארץ ולא יביא קץ למתח ולמשבר".

ותיקי „גולני" חזרו אל תל־עזזיאת ותל־פאחר — עם הילדים והנכדים

ותיקי „גולני" מגיעים למפגש

מאת שמעון וייס,
סופר „דבר" בצפון

לפני עשרים שנה ושבוע הם רצו בין התעלות והבונקרים של תל־פאחר ותל־עזזיאת, איבדו חברים והמשיכו להילחם. אחרי יומיים של קרבות עקובים מדם, הם השלימו את כיבוש הגולן ושחררו את הישובים שבעמק מאימת ההפגזות הסוריות.

אתמול, עם מכנסיים קצרים, כרס קצת בולטת, שערות שהלבינו וסביבם האשה, הילדים והנכדים, שבו ונפגשו ותיקי חטיבת־„גולני", כל הקצינים מדרגת מ"פ ומעלה באותם ימים, בחורשה שליד קיבוץ גדות. גם אתמול הם עלו למוצבים האימתניים ועברו בדרך הפטרולים המסוכנת. אבל הפעם, לשם שינוי, באוטובוסים ממוזגים ועם הרבה חיוכים, סיפורים ונוסטלגיה.

היו שם, בין השאר, אלוף (מיל'). יונה אפרת, אז המח"ט שגם אתמול ראה, הרגיש כמו אבא טוב. אלוף במילואים־טרי, אמיר דרורי, אז מ"פ צעיר ואתמול בחולצה כחולה וג'ינס זרוק, מאופק ורציני כתמיד. אלוף אורי שגיא, גם הוא מ"פ צעיר באותם ימים שבא במכנסיים קצרים, ועם האשה וארבעת ילדיו. היו שם עוד תא"לים במילואים כמו הלל בר־מאיר שנפצע לפני עשרים שנה ודגלו נקטעה, מה שלא הפריע לו להיות מאוחר יותר קצין השלישות של החטיבה ומפקד הגדנ"ע. יצחק שלו, אז סגנו השני של יונה אפרת. יום טוב חזן, אז מ"פ צעיר שבא ללא ילדיו. למה? „כי הם מ"פים ב„גולני" ונשארו שבת", כפי שהסביר.

היו עוד רבים וטובים שלא ויתרו על המפגש והסיור במסלול של אז. רבים מהבאים אתמול לא התראו שנים רבות ובכל זאת, היו הפגישות מרגשות, אך מאופקות. חיבוקים אמיצים, אבל בלי עליזות, כיאה לאנשי „גולני".

מדי שנה נפגשים בגולן ותיקי החטיבה, אלה שהיו קציני מפקדת החטיבה באותם ימים של ערב ששת הימים. אתמול, לרגל עשרים השנה למלחמה, קיבצו את כל קציני החטיבה מדרגת מ"פ. יחד נסעו כולם דרך כביש הפטרולים למרגלות הרמה. „אני זוכר" אמר אפרת „מה עשה לנו הכביש הזה. כמה מרורים אכלנו ממנו. אין כאן איש שלא היה באיזו תקרית בדרך הזו. מוקשים, הפגזות, מארבים, מה לא. הם ירו עלינו, אנחנו ירינו עליהם וכמובן שמכאן תמיד יצאנו לפעולות, כמו גם לכיבוש הגולן בששת הימים".

אחר־כך עלו בצירים של אז לתל־עזזיאת ותל־פאחר. שם, כמובן, התעכבו המ"פים של אז סיפרו לילדיהם ולחבריהם על הקרבות ההם. שרה קליין, אלמנתו של מוסה קליין, אז מג"ד גדוד 13 עוברת בפעם המי־יודע־כמה במקום בו נפגע בעלה. שרה לא היתה היחידה שבאה אתמול. פה ושם נראו עוד אלמנות וקרובי משפחה של חיילים שנפלו לפני עשרים שנה. הקשר נמשך גם לאחר מכן.

משם נסעו בצירי ההתיישבות של היום לצפות בקונייטרה ולבקר בישובים שקמו לאחר המלחמה. „פירות המלחמה" קרא יונה אפרת לישובים שעברו בדרך. בחורשת עין זיוון נפגשו עם המח"ט הנוכחי של „גולני", אל"מ מ. ושבימים ההם הוא היה נער בר־מצווה.

ארה"ב שוקלת הנחתת מכת הרתעה אם איראן תציב טילי ים־ים במפרץ

וואשינגטון (רויטר ועיע).- ארה"ב שוקלת הנחתת מכת הרתעה צבאית נגד טילי ים־ים מתוצרת סין, אם אלה יוצבו על־ידי איראן בחוף הצפוני של המפרץ הפרסי — אמר ביום ו' הסנאטור הדמוקראטי ג'ון גלן.

בינתיים גם הזהיר ראש המטות המאוחדים, אדמירל ויליאם קראו, את הקונגרס האמריקאי, כי עליו להיות מוכן לאבידות אם ארה"ב תשלח את אניות הצי שלה להגן על מכליות של כווית.

אתמול נמנע הבית הלבן מלהגיב על דבריו של הסנאטור גלן. אולם מקורות צבאיים אישרו כי קיימת תוכנית לתקוף את טילי „תולעת המשי" הסיניים אם אלה יוצבו במפרץ הפרסי כאחת האופציות להגנה על הספנות האמריקאית במפרץ.

בהודעתו של גלן תמך עמיתו, הסנטור הרפובליקאי ג'ון וורנר, שהביע דעתו, כי „יש לעשות זאת (להנחית מכת הרתעה) אם רוצים להגן על חופש המעבר במצרים האלה". שני הסנאטורים, שהם חברי ועדת הכוחות המזוינים של הסנאט, אמרו את הדברים בראיון לטלוויזיה ביום ו'.

ביום ו' מסר העתון „וואשינגטון פוסט", כי איראן עשויה להציב טילים מן הדגם הסיני „תולעת משי" בעלי טווח של 80 ק"מ וראש נפץ של 500 ק"ג בחופי מיצר הורמוז בסוף חודש יוני. רוחבו של צוואר מיצר הורמוז הוא כ־50 ק"מ, והטילים עשויים, לפיכך, לתת בידי איראן שליטה מלאה על כל תנועת האניות בו. עד כה תקפו איראן ועיראק יותר מ־300 אוניות במלחמת המכליות שהן מנהלות במפרץ.

אתמול פתחו שרי החוץ של המדינות השוכנות לאורך גדתו המערבית של המפרץ הפרסי בשיחות בג'דה שבערב הסעודית. במוקד השיחות יעמדו, לדברי פקידים בפמליות השרים, מלחמת איראן עיראק, השפעותיה על חופש השיט במפרץ והיערכות כוחות צבאיים של המעצמות באזור.

שר החוץ של עומאן יוסוף בין עלאווי עבדאללה אמר ערב התכנסות השרים, כי בשיחות יעסקו השרים בחיפוש דרכים להגנת האינטרסים של מדינות המפרץ ולהשארתם מחוץ למעגל הסכסוך בין עיראק לאיראן. קדמה לדבריו הודעת יו"ר הפרלמנט האיראני האשמי ראפסנג'ני, כי איראן תכבוש כל מקום במפרץ שבו יינתן לארה"ב להקים בסיסים [illegible]

כווית, המבקשת להשיט למתנית שני מכליותיה תחת הגל אמריקאי, הודיעה אתמול, כי אין בדעתה להעמיד בסיסים צבאיים שלה או שטחים כלשהם לרשות ארה"ב. „איש לא העלה רעיון זה עד כה", צוטט שר החוץ של כווית על־ידי סוכנות הידיעות הכוויתית כאומר. „כווית לא שקלה התרת הקמת בסיסים בשטחה או חתימה על כל הסכמים שהם להעמדת מתקניה לרשות זרים".

אתמול הוציא בית־המשפט הממלכתי לבטחון בכווית גזר־דין מוות בתליה לשישה מוסלמים שיעים שהורשעו בגרימת מעשי חבלה וקשירת קשר להפלת הממשלה. שניים מן הנדונים טרם נתפסו והם נשפטו שלא בפניהם. שני נאשמים אחרים במשפט זה זוכו ו־71 נדונו לתקופות מאסר משתנים עד מאסר עולם.

כזכור, דרש ארגון „הג'יהאד האיסלאמי", המחזיק בידיו שני בני ערובה אמריקאיים בלבנון, את שחרורם של 71 הנאשמים בתמורה לשחרור בני הערובה שבידיו.

גזרי הדין שהוטלו אתמול יעמיקו, ככל הנראה, את הקרע בין כווית לאיראן, המאשימה את כווית בסיוע לעיראק במלחמתה בה. להוצאתם אל הפועל של גזרי הדין דרוש אישורו של שליט כווית האמיר, עבדאללה. ובחוגים דיפלומאטיים [illegible] שהוא יעכב את אישורם כדי למנוע סיבוכים נוספים בפרשת השחרור של בני הערובה האמריקאים בלבנון.

ההסת' מנעה ברגע האחרון שיתוק נתב"ג בגלל סכסוך

מאת אריה ארד,
סופר „דבר"

התערבות מהירה של ההסתדרות מנעה בליל שבת את שיתוקו של נמל־התעופה בן־גוריון בשל סכסוך בין עובדי אגף הטכניקה המועסקה עם מנהלם. מקווים, שהסיכסוך יחוסל היום.

שלשום השתררה מתיחות בין העובדים והנהלת רשות שדות התעופה, לאחר שהמנכ"ל צבי גוב־ארי סירב להשעות את מנהל האגף עד שיבורדו תלונות העובדים נגדו. העובדים קובלים על שיטות העבודה של ראש האגף. המנכ"ל מתייחס באהדה לדרישה לברר את תלונות העובדים, אולם מסרב להשעות את ראש האגף בטרם יסתיים הבירור.

הסכסוך הידרדר במשך היום ובערב השביתו עובדי האגף את העבודה ללא הודעה מוקדמת. נוסעי מטוס "סוויסאייר", שבא מציריך, נאלצו לצאת לבית־המלון בלי מטענם, כיוון שהעובדים סירבו לפרוק אותו מהמטוס. המנכ"ל גוב־ארי התקשר מיד עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד וביקש את התערבותו להפסקת השביתה. בו בזמן קיבלה הרשות מבית־הדין לעבודה צו־מניעה נגד השובתים. בינתיים, שלח הברפלד לנמל בן־גוריון את חיים ריסן, שהרגיע במהירות את הרוחות והביא להפסקת השביתה תוך זמן קצר.

בהסתדרות הובעה אמש תרעומת, על שהפנייה אליה באה רק לאחר ההתלקחות. "תלונות העובדים לא הולו אתמול", אומרים. "גם לא היה מקום להשבית את הנמל בשל עניין זה", מדגישים. עם זאת, ציין יו"ר האגף הברפלד את היחסים התקינים עם רשות שדות התעופה ועם מנהלה והביע תקוותו, שהסיכסוך יחוסל היום על־ידי ריסן.

שבעה נהרגו ו־45 נפצעו בתקרית במכרה בדרא"פ

יוהנסבורג (א.פ.).- לפחות חמישה כורים שחורים ושני עובדים לבנים נהרגו שלשום וכ־54 נפצעו בהתנגשות אלימה במכרה זהב בדרום־אפריקה — מסרה משטרת דרום־אפריקה.

התקרית אירעה במכרה של תאגיד הכרייה האנגלו־אמריקאי ליד וולקום במדינת אורנג'.

יעקבי: לשנות עכשיו שיטת הבחירות

(עש"ת.) — השר גד יעקבי, יו"ר הוועדה הקואליציונית לשינוי שיטת הבחירות, תובעים מיו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת להביא ללא דיחוי נוסף את החוק לשינוי שיטת הבחירות לקריאה ראשונה בכנסת.

לדבריו, ההצעה נתקבלה ברוב דעות על־ידי חברי ועדת החוקה כבר לפני מספר חודשים ואינה מובאת לדיון ולהחלטה לפני המליאה עקב לחצים פוליטיים מצד שותפי הליכוד.

גד יעקבי אומר, כי „נוצרה הזדמנות היסטורית ראשונה לחולל שינוי בשיטת הבחירות". הוא הוסיף, כי „אם שינוי זה לא יתגשם, תמשיך הדמוקרטיה הישראלית להידרדר עד לאנרכיה".

יגורש צעיר שעבר ממצרים

מאת שמואל תבור,
סופר „דבר" באילת

הבוקר יוחזר למצרים צעיר שהסתנן משם לישראל ביום ה'.

הצעיר, בשנות העשרים המאוחרות, עבר את גדר הגבול המצרי בשטח טאבה וניסה להיכנס לישראל סמוך לעמדת משמר הגבול על החוף. הוא נתפס והועבר למשטרת אילת לחקירה. הוא טען, כי אין לו ממה לחיות וכי בא לחפש עבודה בישראל. דבריו נשמעו מבולבלים וחסרי ריכוז.

הבוקר יובא לפני השופט באילת באשמת חציית גבול, והתובע המשטרתי יגרשו היום בחזרה למצרים.

תוכנית להחזרת 2,000 יורדים בני קיבוצים מהחוף המערבי

האגודה הישראלית לעצירת הירידה מן הארץ, שהוקמה לאחרונה על ידי בוגרי תנועות הנוער הציוניות בישראל, השלימה בימים אלה הכנת תוכנית מפורטת להחזרת 2000 בני קיבוצים יורדים החיים כיום בחוף המערבי, בעיקר באזור לוס אנג'לס, בארצות הברית. התוכנית הועברה למשרד לקליטת עלייה ולמזכירות התק"ם והקיבוץ הארצי.

יו"ר האגודה ח"כ אברהם כץ־עוז מסר, כי מדובר באיתור מדויק של כתובותיהם העכשוויות של היורדים בני הקיבוצים באמצעות בני משפחותיהם החיים גם כיום בקיבוצים. שיגור משלחת רמת־דרג שתכלול את שר הקליטה, מזכירי התנועות הקיבוציות ופעילים כלכליים בכירים לאזור החוף המערבי ועריכת עשרות פגישות עם היורדים בני הקיבוצים, במטרה להציג בפניהם מיגוון רחב של אפשרויות עם שובם למולדת.

בין השאר, מוצע על ידי האגודה להציג לפני היורדים את האפשרויות הפתוחות כיום לפניהם להשתלב בעיר השיתופית העומדת לקום בדרום הארץ (ליד יטבתה), שיתוף בחברת השקעות שתוקם בשיתוף התנועה הקיבוצית ותוכניות נוספות שיש בהן משום „פיתוי" ליורדים בני הקיבוצים לחזור לארץ.

מש' אלקיים מיבנה מנסה לברר לכמה שנים נכלא בנם בארה"ב

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

משחרר האסירים הרות לפיד מאיילת־השחר, ורפי סוויסה, הנציב לשעבר של שירות בתי־הסוהר, התבקשו על־ידי משפחת אלקיים מיבנה לעזור לה במאמציה לשחרר מהכלא האמריקאי את בנם משה בן ה־32.

הבן כלוא בכלא „להיסונה" שבמדינת ניו־מקסיקו בדרום ארה"ב. המקומון „באן דרום" המספר על הפרשה מוסר, כי למשפחה לא ידוע מהי תקופת המאסר שנגזרה על משה אלקיים. לדברי רפי סוויסה, שדיבר עם האסיר בטלפון בעת שביקר בארה"ב, הוא נידון ל־99 שנות מאסר. המשפחה אומרת שהוא נידון לעשר שנים בלבד, וקרובי משפחה מעריכים, שתקופתה היא 70 שנה.

אלקיים הכיר באחת מהתלמודותיו [illegible] בארה"ב את רוזיס, מי שלימים היתה לאשתו. רוזיס הנוצרייה היתה נשואה, כשהכיר אותה, אם לשני בנים ומבוגרת מאלקיים בעשרים שנה. אחרי שנישאו ניהלו השניים חנות פרחים וממנה התפרנסו.

לפי המקומון, גילה הבעל שאשתו בוגדת בו. בזעמו שרף את חנות הפרחים, היכה את אשתו וגילח את שער ראשה. לאחר מעשה ניסה כבוראה להימלט לישראל, אך נעצר על־ידי המשטרה ונאשם בנסיון לרצח.

המשפחה, שאינה מצליחה ליצור מגע עם האשה, פנתה עד כה ללא תוצאות לנשיא המדינה, לראש הממשלה, לשרים ולרבנים הראשיים. סוויסה מנסה לעזור. הרות לפיד שהקשר שהיה לו עם המשפחה נותק לפני שנתיים אמר, כי אם המשפחה תפנה אליו שוב, הוא ינסה לעזור לה ככל יכולתו.

כבד הושתל בלונדון לחולה מבאר־שבע

(ע). — יעקובוב רבאשי, בן 29, מבאר שבע, השוהה בלונדון, נותח בשבת ניתוח השתלת כבד ואושפז להתאוששות ביחידה לטיפול נמרץ. כך נמסר אתמול בשיחת טלפון של פעילי הוועד להצלת חיי רבאשי עם הנהלת בית החולים קינגס קולג' בלונדון.

יעקובוב רבאשי הוטס לפני כשלושה שבועות לבית החולים בלונדון, לאחר שרופאי המרכז הרפואי סורוקה בבאר שבע ומרכז השתלות הכבד של בית החולים רמב"ם בחיפה קבעו, שיש לבצע בו בדחיפות ניתוח השתלת כבד.

בליל שבת התקשר רבאשי לבאר שבע הודיע, שנמסר לו מבית החולים על עריכת ניתוח ההשתלה בקרוב. חברי ועד הפעולה התקשרו בשבת לבית החולים ונמסר להם שניתוח ההשתלה אכן בוצע ומאז מאושפז מושתל הכבד להתאוששות ביחידה לטיפול נמרץ.

הממשלה תדון במתן זכות הצבעה לעובדי מדינה השוהים בחו"ל

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

הממשלה תדון היום בהצעה להעניק זכות להשתתף בבחירות לעובדי מדינה ובני משפחותיהם השוהים בחו"ל, בדומה לזכות שיש לימאים ישראליים המפליגים בספינות הנושאות דגל ישראלי.

הדיון יתקיים בעקבות ערעורו של שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי על החלטה של ועדת שרים לענייני חקיקה. ועדה זו לא אישרה את הצעת החוק בנושא זה שהגיש ח"כ דוד מגן מהליכוד. השר גד יעקובי מבקש מהממשלה לשנות את החלטת ועדת השרים לחקיקה ולאמץ את הצעת החוק של ח"כ מגן.

מת הפסל נתן רפפורט

(ע). — הפסל היהודי הנודע נתן רפפורט, פסל השואה והגבורה, מת בליל־שבת מהתקף־לב בעת ביקור בניו־יורק, בגיל 76.

נתן רפפורט נולד בוורשה והיה בוגר האקדמיה לאמנויות בעיר זו ובית־הספר הגבוה לאמנויות בפאריס. משפחתו נספתה בשואה, והוא עצמו שהה בעת המלחמה במחנות עבודה בברה"מ.

עם תום המלחמה הוזמן על־ידי ממשלת פולין להקים בוורשה את האנדרטה לזכר הרוגי הגטו. לאחר קום המדינה עלה לארץ, הקים את ביתו ברמת־גן ואף זכה לתואר יקיר העיר.

רפפורט עיצב את האנדרטאות ביד־מרדכי ובנגבה, את אנדרטת „איוב" ב„יד ושם" בירושלים, את פסל מגילת האש בהרי יהודה ועוד. לפני כמה שבועות הוצב פסלו האחרון, „האחים" בבנק הדם החדש בתל־השומר.

יצירותיו הרבות המצויות בחו"ל כוללות את האנדרטה „שחרור", המוצבת בפארק החירות בואכה ניו־יורק, ואת האנדרטאות לזכר קרבנות הנאצים במרכז פילדלפיה ובניו־יורק. לפני כשבועיים זכה בפרס האקדמיה האמריקאית לאמנות הפיסול.

על־פי בקשתו ייקבר נתן רפפורט בפתח־תקווה. גופתו תובא בטיסה מיוחדת מניו־יורק ולווייתו תתקיים בתחילת השבוע.

האנדרטה של נתן רפפורט ביד־מרדכי

בנק הספנות לישראל בע"מ
והחברות הבנות שלו

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד של חודש מרץ 1987
(בשקלים חדשים)

	31.3.87 (לא מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	11,141,274	12,295,678
פקדונות בבנקים	14,894,667	14,849,369
ניירות ערך	7,444,435	7,294,098
הלוואות לממשלה	1,514,910	2,393,220
הלוואות לציבור	97,656,348	87,828,943
בניינים וציוד	4,255,308	4,271,378
נכסים אחרים	699,842	443,193
	137,606,784	129,375,879

	31.3.87 (לא מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
פקדונות מבנקים	41,665,905	37,157,736
פקדונות הציבור	41,414,052	40,730,619
פקדונות למתן הלוואות	34,413,280	31,506,508
התחייבויות אחרות	396,441	985,353
	117,889,678	110,380,216
הון עצמי	19,717,106	18,995,663
	137,606,784	129,375,879

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד לרבעון שנסתיים ב־31 במרץ 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד של חודש מרץ 1987 (לא מבוקר) (בשקלים חדשים)

רווח מפעולות רגילות לפני מסים	588,452
הפרשה למסים	(24,102)
רווח נקי לתקופה	564,350

דו"ח על השינויים בהון בקרנות ובעודפים ברבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרץ 1987
(לא מבוקר) (בשקלים חדשים)

	הון וקרנות הון	עודפים (הפסדים)
יתרה לתחילת התקופה	80,900,491	(61,904,833)
הנפקות הון	157,098	–
רווח לתקופה	–	564,350
יתרה ליום 31 במרץ 1987	81,057,589	(61,340,483)

הדוחות הכספיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 1986.

صكنا من الاهل

صكتا من الاحمل

דבר פתוח

עמיתי המחוקקים – אנחנו אשמים

מאת ח"כ אברהם כץ־עוז

הוויכוח סביב פרשת נאפסו ומשחק הסתת ההאשמות כבר חרגו מתחומי האחריות המינימאלית לבטחון לאומי. כולם כבר האשמו חוץ מגורם אחד, שהוא האחראי האמיתי. דווקא גורם זה קשה לו כנראה לקבל החלטה או שההחלטה שעליו לקבל עלולה להעמידו במצב ציבורי לא נוח. כוונתי לבית־הנבחרים – בית המחוקקים – הכנסת וחבריה. כמי שגינה בחריפות את פרשת השב"כ הראשונה, זו של בידוי הראיות, ואף תבע ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת הנושא, אני מודע היטב להבדל בינה לבין פרשת השב"כ האחרונה (נאפסו), שעניינה נוהלי חקירת חשודים.

עיקרה של הבעיה בפרשת אוטובוס 300 לא היה מעשיו של השב"כ, שיטות החקירה או תוצאותיו של מבצע זה או אחר, אלא אך ורק אותו תהליך שאין לו שום צידוק במדינת חוק – בידוי ראיות על־ידי ראש השב"כ ואחרים מבכירי השירות, והצגת ה"הוכחות" לאחר־מכן בפני רשויות שיפוט ובתי־משפט, כדי להעלים את האמת. עד היום לא ברור לי מדוע לא יכלו ראשי השב"כ לספר את כל האמת לכל דרגי החקירה. אני משוכנע שאילו עשו כן היו זוכים להבנה מלאה או חלקית למעשיהם. הם אף היו זוכים, לדעתי, להבנת הטעויות שעשו בשעת הפעולה, אם אלה נעשו שלא במתכוון.

פרשת נאפסו חושפת צד לא נעים של עבודת השב"כ, צד אשר לכולנו נוח היה להתעלם ממנו וליהנות מתוצאותיו במאבק בטרור. ברור כי במאבק בטרור יש להשתמש בכלים שונים מאלה המשמשים את החוקרים בטיפולם בפשיעה רגילה. חקירות הטרור דרושות לאו־דווקא לשם העמדת אדם לדין או להוכחת אשמה בפני שופטים, אלא בראש וראשונה לחשיפת מידע שעשוי למנוע אסונות והרג של חפים מפשע בעתיד. כדי למנוע טרור נוסף זכות המדינה וזרועות הביצוע שלה להשיג את המידע ולהגן על עצמה בכל דרך אפשרית ובזמן הקצר ביותר. על־כן, כמו שמציידים את חוקרי המשטרה במסגרת חוקית מתאימה לנושאי החקירה שבה עוסקת המשטרה, כך ראוי לצייד את השב"כ ואת זרועות הבטחון בגב ממלכתי־ציבורי.

עבודת היום־יום האפורה של השב"כ אינה יפה ואינה נעימה; היא נעשית לא מתוך סאדיזם ולא מתוך זלזול בכבוד האדם, אלא כדי להגן על חיי אדם – על חיינו. מפליא הדבר, שעד כה קיבלו על עצמם אנשי השב"כ וראשיו את החובה ואת האחריות לפעול ללא גב ציבורי מתאים; אף אחד בשב"כ אינו צריך להיות הפראייר של עם ישראל במלחמתו בטרור; איש בשב"כ אינו צריך לעשות את העבודה השחורה ואף להיגזף בפי הציבור ונציגיו.

פעולות החקירה הלא־נעימות אינן מתאימות לחיים אזרחיים רגילים והכל היו רוצים להתחמק מלתת להן גב, אך אם אי־אפשר בלעדיהן, חייב בית המחוקקים וחייבים חברי הכנסת הנבחרים, ליטול את האחריות ולחוקק "חוק חירום למאבק בטרור". עליהם לחוקק חוק זה בשם הכנסת כולה. זה צריך להיות חוק שלא ישאיר את הבחורים הנהדרים מן השב"כ, אלה שעושים עבודה שחורה למען עם ישראל כולו, ללא גב ציבורי: זה צריך להיות חוק חירום שאומר, שגם אנחנו, נציגיו של הציבור, נושאים באי־הנעימות שבשיטות העבודה הללו.

אני יכול, כמובן, לתאר לי שאחרים מחברי יאמרו כי אין לעשות דין נפרד לחקירת מחבלים וטרוריסטים, ויהיו להם בוודאי די נימוקים מתחום זכויות האדם, נימוקים אמיתיים, להסתמך עליהם. אבל נימוק אחד לא יוכלו להביא והוא – שאפשר בלי חוק כזה לטפל ביעילות בטרור ובמניעתו.

חברי הכנסת הנבחרים אשמים לא פחות, ואחרים מהם אולי קצת יותר, מאנשי השב"כ. אשמתם היא בעיקר בכך שהם יודעים שאין דרכים נעימות למאבק בטרור, אך הם נמנעים מ"לתת גב" לשב"כ. למצב כזה קוראים בעברית פשוטה – צביעות. אין זו חובתו של השב"כ, אף לא חובתו של היועץ המשפטי או של הממשלה והעומדים בראשה, לחוקק את החוק הזה. זו חובתו של כל נבחר הגון, שאיננו מנסה להתחמק מאחריות. אם יש משמעות אמיתית לחוקי חירום שאינם עולים בקנה אחד עם נוהל חיים אזרחי רגיל, זו המשמעות.

השימוש הציני בנושאים של בטחון המדינה לצורך התגרנות פוליטית ומאבק בין־מפלגתי ראוי שיפסק לאלתר. המאבק בטרור ובמבצעיו אינו נחלתו של גורם פוליטי זה או אחר ואף לא אחריותו של מנהיג זו או אחר; זו חובתה של הכנסת כולה. עליה לנקוט שלושה צעדים חד־משמעיים, ויש ביכולתה לעשות זאת עוד השבוע:

א. לקבל החלטה, שהכנסת מתייצבת מאחורי פעולותיהם של אנשי זרועות הבטחון נגד הטרור.

ב. לפנות ליועץ המשפטי ולממשלה ולדרוש שיעוכבו ההליכים עד שיבוצעו החלטות הכנסת (לא משטרה ולא ועדת חקירה).

ג. לחוקק "חוק חירום למאבק בטרור", המאפשר לזרועות הבטחון לנהוג על־פי כללי חקירה שונים מאלה המקובלים בחקירת פשעים אזרחיים.

כאשר הכנסת רוצה היא יודעת לחוקק חוקים בזריזות מדהימה. בדרך־כלל היא עושה זאת בעקבות לחצים קואליציוניים למיניהם. זכורים אף מקרים שבהם הניחו על שולחן הכנסת שלוש קריאות ביום אחד. אני פונה ליו"ר הכנסת שייזום החלטה פומבית בעניין "חוק חירום מיוחד למלחמה בטרור"; אני פונה ליו"ר ועדת חוקה, שייערך לחקיקה כזו; אני קורא לגורמי המשפט שיגישו הצעה לאשר את החוק, שיתן גיבוי לפעולותיהם של זרועות הבטחון, ואנשי השב"כ בתוכם, ויהפוך את פעולותיהם לחוקיות.

לא ועדה חקירה דרושה וגם לא חקירת משטרה. אומץ ואמינות ציבורית של הכנסת דרושים היום – ומיד!

מפנה להפלת חומות הזרות

מאת גדעון בן־ישראל

מאז קום המדינה חלו תמורות חברתיות וכלכליות מהפכניות בקרב הציבור הערבי. ערב קום המדינה התפרנסו 75% מן העובדים הערבים בחקלאות בתוך כפריהם; כיום 77% מן המועסקים הערבים הם שכירים ורובם מועסקים בישובים יהודיים סמוכים למגוריהם. במקביל חלו תמורות באוכלוסיה הערבית בתחומים הדמוגראפי, הכלכלי והחינוכי והפער בינה לבין האוכלוסיה היהודית הצטמצם. מדרך הטבע התחזקו הציפיות להשוואת תנאים בין יהודים וערבים.

זה היה הרקע למהפך ארגוני־מבני שיזמו הנהלת אגף הארגון בהסתדרות ומועצות הפועלים ושאושר לבסוף על־ידי הוועד־הפועל והוועדה המרכזת של ההסתדרות. עיקרו – שילובו המלא של החבר הערבי בהסתדרות.

התהליך החל בשנת 1923, בוועידתה השניה של ההסתדרות, שבה נקבעה חוקתה והוחלט על קשירת יחסי חברים עם הפועלים הערבים בארץ ישראל. בוועידה השלישית (1927) התקבלה ההחלטה, שההסתדרות תשרת גם פועלים ערבים באמצעות ארגון נפרד של פועלים ופלחים ערבים, "ברית פועלי ארץ־ישראל"; בנובמבר 1952 החליטה מועצת ההסתדרות לפתוח את האיגוד המקצועי שלה – על כל ענפיו – לפני כל פועל ערבי, על בסיס שוויון גמור, תוך הענקת זכויות מלאות לפועלים הערבים בקרנות הביטוח ובמערכת המוסדות לעזרה הדדית של ההסתדרות. ב־1954, כתוצאה מכך, חדלה ה"ברית" להתקיים. ב־1959 החליטה ועידת ההסתדרות להעניק לערבים את זכות החברות המלאה וב־1965 השתתפו לראשונה לא־יהודים בבחירות למוסדות ההסתדרות הן כבוחרים והן כמועמדים.

לאחר 26 שנים של חברות מלאה בהסתדרות שולבו רוב החברים הערבים והדרוזים במועצות הפועלים ובוועדי הפועלים הקיימים וכיום מסתיים תהליך שילובם המעשי של הנותרים. לקידום השיתוף היהודי־ערבי הוקם המכון היהודי־ערבי בבית ברל, התורם להעמקת הצד הרעיוני. ב־32 ישובים ערביים מתקיימות כיום פעולות של הנוער העובד והלומד, הוקמו 109 מרפאות קופת־חולים המשרתות אוכלוסיה של 470,000 נפש, 14 בתי־מרקחת ו־59 חדרי תרופות; במסגרת רשת "עמל" הוקמו בישובים הערביים חמישה בתי־ספר תיכונים ושישה בתי־ספר לתניכים; ההסתדרות מפעילה בכפרים כ־50 מועדונים לתרבות, אמנות וספורט, שלידם פועלות ארבע להקות מחול; כן עושה ההסתדרות לשילובם של הישובים הערביים והדרוזים בסניפים מחוזיים של מערכת "משען".

מבחינה ייצוגית, בשנים 1977־1980 נבחרו שלושה חברים ערבים לוועדה המרכזת, שני חברים למינהלת "חברת העובדים" וחברה אחת למזכירות נעמ"ת; כן נבחרו חברים למליאות המחלקה בוועד־הפועל, למוסדות מרכז "הפועל" ולמזכירות "הנוער העובד והלומד". ב־1984 נבחר חבר ערבי להנהלת קופת־חולים וב־1987 נבחר חבר ערבי כסגן יו"ר האגף לארגון ומועצות פועלים בוועד־הפועל. נעמ"ת הלכה בעקבות הארגון ומועצת הפועלים החליטה לבטל את מחלקת החברות הערביות ולשלב את החברות בארגון הכללי; חברה ערביה מונתה כסגן יו"ר האגף–לארגון בנעמ"ת. ההסתדרות מפתחת גם מתקני ספורט בענפים שונים כמו כדורגל, טניס שולחן וכדורסל.

עם ההחלטה על שילובם המלא של החברים הערבים והדרוזים במועצות הפועלים בוטלו שתי המחלקות הנפרדות שעסקו עד כה ביישום השילוב והפעילות מתמקדת בארבעה מישורים עיקריים:

● מעקב אחר שילובם, הלכה למעשה, של הישובים הערביים שצורפו למועצות פועלים ולוועדי הפועלים, בשיתוף ובתיאום עם השילוב האזורי;

● דירבון ועידוד מועצות הפועלים וועדי הפועלים, שקלטו בתחומם ישובים ערביים, לחזק את הקשר בינם לבין חברי ההסתדרות שסונפו אליהם.

● הכנת תכנית אופרטיבית לקירוב החברים היהודים והערבים, הנמצאים בתחום שיפוטה של המועצה, על־ידי מפגשים הדדיים, לרבות ביקורים בבתים.

● עידוד הקמת פרוייקטים כלכליים וקואופרטיביים משותפים של ישובים יהודיים וערביים, באמצעות חברת העובדים.

על־אף ההישגים, טרם הוגשמה את משימת השילוב במלואה; מבחננו העיקרי יהיה בהעמקת שילובם של הישובים הערביים במועצות הפועלים, תוך סגירת פערים והקניית הרגשת בית לחבר הערבי במועצת הפועלים המשותפת. יש להמשיך בתהליך של הבטחת הייצוג לחברים הערבים במועצות הפועלים וביתר המוסדות – הנהלות מחוזיות של לשכת המס, "מבטחים" ו"משען" וכדומה – הקמת מבנים, מתקני ספורט, והרחבת הפעילות בנעמ"ת ובנוער העובד והלומד. יחד עם המכון היהודי־ערבי יש להרחיב, בהתמדה, את הפעולות המשותפות בין יהודים לערבים בקרב פועלים, חברות, אנשי חינוך, נוער וסטודנטים. ברוח זו התגבשה גם התכנית להכשרת 5000 פעילים מהמגזר הערבי בשנתיים הקרובות.

המפנה המתחולל, בעיקר באמצעות מועצות הפועלים, הוא תרומתה של ההסתדרות להפלת חומות הזרות וההקצנה בין שני העמים וליצירת אווירת הבנה, סובלנות ושיתוף ביניהם. יש לקוות כי יהיה זה עוד נדבך לקידום תהליך השלום, שבו טמון הסיכוי העיקרי לדו־קיום אמיתי באיזור.

הליכוד במילכוד

מאת ד"ר דוד קלוזנר

הליכוד מפחד מבחירות. המשבר הכלכלי ותחילתה של ההבראה תקעו טריז בלב מחנה בוחריו, בין הבטחוניסטים חסידי ארץ־ישראל השלמה ומתנחליה, לבין תומכים רבים שלו מקרב עדות המזרח, תושבי עיירי הפיתוח ומצביעי המחאה.

האמת היא שהליכוד מילכד את עצמו, בהיסחפו ימינה. כדי להשביע את רצון הימין הקולני יהא עליו להצהיר, במערכת הבחירות הבאה, על תמיכה בלתי מסויגת – ויקרה מאוד – בחידוש ההשקעות המאסיביות בהתנחלויות. הצהרות כאלו יתבקשו במיוחד אם מערכת הבחירות תסוב סביב נושא הגדה המערבית: הן יתבקשו גם כתגובה על טענות "התחיה" כי "המחנה הלאומי" הגדול קיפל, למעשה, את דגל ההתנחלות. הצרה של הליכוד היא בכך, שחלק ניכר מהציבור, שהוא שואף לרכוש באמצעות הנפת דגל ההתנחלויות, ממילא יצביע בעד "התחיה" ואולי אף בעד כהנא, כדי להסיר כל ספק לגבי אפשרות של פשרה טריטוריאלית. כלומר, הליכוד ייאלץ לטפס על עץ ההתנחלויות, בלי שתובטח לו תמורה אלקטורלית סבירה.

הקבוצה השניה, והגדולה יותר, של תומכי הליכוד לא בלטה במחאותיה נגד הקיפאון בהתנחלות. נהפוך הוא, נראה כי משתרשת התפיסה, שחלק מן הבעיות של עיירי הפיתוח נובעות מאפלייתן לרעה לעומת השטחים המוחזקים. ואכן, קל להתמרמר אם אותה מידת סיוע מובטחת לאריאל ולשדרות או לקרית־מלאכי.

אינני מצפה שתושבי עיירי הפיתוח יביעו בראש חוצות את אי־שביעות־רצונם ממדיניות הליכוד. גם אין זה מובטח כלל שאותם בוחרי הליכוד, שהביאו למהפך ב־1977, ישובו עתה. אך מפלגת העבודה חייבת להיות מודעת לניגוד האינטרסים שבין שני בסיסי הכוח החשובים של הליכוד ולנצלו ככל האפשר. במיוחד כשלמפלגת העבודה שמורה עדיין זכות ייצוגה של הכלכלה.

זה הזמן המתאים למפלגת העבודה לתקוף את הליכוד ולחשוף את פחדו מפני הבחירות, המאיימות לפצל את בסיס התמיכה שלו. בסיס זה תמיד נראה כקואליציה משונה, ועכשיו אולי אפשר לקעקע אותה. קשה לשער איך יתגונן הליכוד מפני ההאשמה שהוא מפחד מבחירות. תשובתו תהיה: אנו איננו חוששים, אבל בחירות יזיקו למשק. גם תשובה זו משחקת לידי מפלגת העבודה, כי מה שמזיק לכלכלה הוא מערכת בחירות ממושכת, ומפלגת העבודה הרי הציעה לא מכבר לקצר את משך מערכת הבחירות.

אם ימשיך הליכוד לטעון כאילו אין צורך בבחירות, ייראה הדבר כנסיון לתרץ את הפחד שאחז בו וממילא יחלש מעמדו. מפלגת העבודה איננה צריכה להחליש עצמה בעסקת עם ש"ס ודומיה; די אם תנצל את חולשתו ופחדיו של הליכוד.

שמיר חברה לבטוח בע"מ

דין וחשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר, 1986

(מותאם להשפעת השינויים בכח הקניה של המטבע הישראלי)

מאזן

(בשקלים חדשים)

	ליום 31 בדצמבר 1986	1985
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה	5,739,613	2,480,348
ניירות-ערך אחרים	239,184	197,711
הלוואות ופקדונות בבנקים	5,422,853	4,299,155
השקעות בחברות בטוח אחרות	21	23
רכוש קבוע (מקרקעין להשכרה, ציוד משרד ומכוניות)	1,345,384	1,343,077
חברות בטוח ותווכני בטוח:		
חשבונות אחרים	2,162,122	1,767,540
פרמיה לגביה ויתרות סוכנים	7,931,224	8,398,281
חייבים ויתרות חובה	116,189	77,136
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	3,688,740	4,156,515
רכוש אחר - מסים נידחים	72,000	210,584
	26,717,330	22,930,370

	ליום 31 בדצמבר 1986	1985
הון עצמי	3,500,049	2,260,112
עתודה למסים בעתיד	57,864	68,404
עתודות בטוח כללי	7,254,753	5,978,548
עתודות לסיכונים יוצאים מן הכלל	360,000	263,230
תביעות תלויות	9,825,786	8,249,204
חברות בטוח ותווכני בטוח:		
פקדונות וחשבונות אחרים	4,664,461	5,000,704
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	1,054,417	1,110,168
	26,717,330	22,930,370

דין וחשבון על עסקי בטוח כלליים

(בשקלים חדשים)

	שנה 1986	1985
פרמיה	18,815,791	16,109,430
גידול בעתודות בטוח	(1,876,167)	(1,300,422)
הכנסות מהשקעות	1,280,753	1,333,239
תביעות לשנת הדו"ח	(16,466,617)	(14,317,000)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	(97,298)	(66,025)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(12,187,686)	(12,307,481)
דמי רישום ודמים אחרים	11,508,557	11,191,537
רווח	977,333	643,278

דו"ח על השינויים בהון העצמי לשנתיים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר, 1986

(בשקלים חדשים)

	הון מניות ופרמיה	עודפים (הפסדים)	סה"כ הון עצמי
יתרה ליום 1 בינואר, 1985	2,085,084	(955,185)	1,129,899
הנפקת הון	927,629	—	927,629
רווח לשנה	—	202,584	202,584
יתרה ליום 31 בדצמבר, 1985	3,012,713	(752,601)	2,260,112
הנפקת הון ומבקשי מניות	1,002,850	—	1,002,850
רווח לשנה	—	237,087	237,087
יתרה ליום 31 בדצמבר, 1986	4,015,563	(515,514)	3,500,049

מצב ההון הנפרע

(באלפי שקלים חדשים)

ההון הנפרע המינימלי המתחייב לפי התקנות	3,705
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות:	
ההון הקיים	3,500
בניכוי - נכסים בלתי מוכרים (פרמיה לגביה)	778
	2,722
גרעון	983
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות	2,070
הון מניות נפרע הקיים (כולל יעוד לחלוקת מניות הטבה)	2,611
עודף	541

דו"ח רווח והפסד

(בשקלים חדשים)

	שנה 1986	1985
רווח מעסקי בטוח כללי	977,333	643,278
הכנסות מהשקעות שלא נזקפו לדו"ח עסקי בטוח	197,233	344,435
הוצאות הנהלה וכלליות שלא נזקפו לדו"ח עסקי בטוח	(91,143)	(72,695)
רווח לשנה לפני הפרשה למסים	1,083,423	915,018
הפרשה למסי-הכנסה ורווח	846,336	712,434
רווח נקי	237,087	202,584

ביאור:
כל המספרים בשייר העצמי.

הערות: 1. דין וחשבון מפורט ומלא, עם הביאורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות, ימסר במשרדי החברה, בדרך פתח תקוה 53, ת"א, לכל דורש.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי בטוח, התשמ"א-1981.

בשם מועצת המנהלים

א. גולן
יו"ר מועצת המנהלים

א. שני
מנהל כללי
וחבר מועצת המנהלים

חברה בקבוצת המה

על־מוליכות בטמפרטורות הולכות ועולות

פיסיקאים משווים תגלית זו להמצאת הטרנזיסטור ומאמינים, כי היא תחולל את אחת המהפכות האדירות בתולדות הטכנולוגיה

רשימה זו היא מסוג הרשימות שחשוב לפרסמן מוקדם ככל האפשר לאחר כתיבתן; לא בשל החשש שעתון אחר יקדים אותך, אלא מפאת הסכנה שדברים הנכתבים היום יתיישנו מחר. ודוק: אין המדובר בנבכי הפוליטיקה הישראלית, למשל, המשתנים מיום ליום ומשעה לשעה, כי אם במחקר מדעי, ואפילו במה שקרוי "מחקר בסיסי", לפי־שעה לפחות. והלא דרכו של המחקר הבסיסי היא איטית בדרך־כלל ונמדדת בסדרי גודל של שנים, ולפעמים אף של עשרות שנים. אלא שהמירוץ אל על־מוליכים הפועלים בטמפרטורות גבוהות – וזה הנושא שמדובר בו – מתנהל כמו בשדה הספורט: שיא רודף שיא, והשיאן של היום נשכח כעבור ימים אחדים, כאשר ספורטאי אחר מציב שיא חדש. סיפור העל־מוליכות מזכיר את סיפור השיא בקפיצה לרוחק: שנים רבות, מאז אולימפיאדת מקסיקו ב־1972, כאשר בוב בימון האמריקאי קפץ למרחק המיתי של 8.90 מ', לא הלם איש לשבור שיא זה. והנה לפני שבועות אחדים זינק קפץ־לרוחק אחר, למרחק של 8.79 מ'; בימים אלה ממש קפץ אתלט סובייטי אחר למרחק של 8.86 מ', ועתה ממתינים לשבירה־ממש בכל רגע. ההבדל הוא, שבעל־מוליכות כבר נשברו השיאים – ועוד איך! – ובלי רוח גבית...

הנמשל לבוב בימון הוא הפיסיקאי ההולנדי קמרלינג־אונס, אשר גילה ב־1911, כי כאשר מקררים בביש נקי של כספית לטמפרטורה של 269– מעלות צלזיוס, או 4 מעלות קלווין, כלומר 4 מעלות מעל ל"אפס המוחלט", שהוא 273– מעלות צלזיוס, ומעבירים בו זרם חשמלי, הוא זורם ללא כל התנגדות, בניגוד להעברת זרם חשמלי בכל חומר אחר ובטמפרטורה גבוהה יותר.

תכונה יוצאת־דופן זו של על־מוליכות (SUPERCONDUCTIVITY), כפי שכונתה, נתגלתה מאז בהרבה חומרים נוספים – כולם אגב מתכות, שכידוע, גם בטמפרטורות רגילות מוליכות חשמל הרבה יותר מאל־מתכות – וגם בטמפרטורות גבוהות קצת יותר, אבל עדיין נמוכות מאוד. השיא היה 23 מעלות קלווין, או 250– מעלות צלזיוס, הוא החזיק מעמד שנים רבות מאוד. רווחה הדעה, ש־30 או 40 מעלות קלווין הוא הגבול העליון של העל־מוליכות, וכיוון שלהשגת טמפרטורות נמוכות אלה דרוש קירור בעזרת הליום נוזלי, שהוא יקר ביותר, נראתה התופעה מעניינת מאוד וכר נרחב לפיסיקאים תיאורטיקנים להתגדר בו, אבל שימושים כמעט לא היו לה, חוץ מאשר במאיצי חלקיקים מסוימים ובמכשירי אבחון רפואי מסוג ה־NMR (מכשיר התהודה המגנטית הגרעינית).

שיא רודף שיא

את המהפכה חוללו החוקר אלקס מילר ממחלקת המחקר של IBM בציריך, יחד עם תלמידו לשעבר גיאורג בדנורץ, בסוף 1985. הם בחנו רעיון שהעלו שני כימאים צרפתים, למטרות אחרות לגמרי, של יצור תיל שיש בו תערובת של בריום, נחושת, חמצן ולנתאניום, שהוא מיסודות העפרות הנדירות, כלומר אל־מתכת, והשיגו בו על־מוליכות בטמפרטורה של 11 מעלות קלווין – עדיין טמפרטורה נמוכה. אבל כאשר חיממו את התיל בזהירות, נשתמרה בו העל־מוליכות עד שהגיעו לשיא חדש של 30 מעלות.

באפריל 1986 שלחו השניים מאמר על תגליתם לכתב־עת מדעי גרמני, בלתי־ידוע למדי. חמישה חודשים היה מונח במערכת, וגם כאשר פורסם לבסוף בספטמבר, לא עורר סערה כפי שהיה זכאי לה. רוב הקוראים עברו עליו לסדר־היום. אבל נמצאו שתי קבוצות חוקרים, אחת אמריקאית באוניברסיטת יוסטון, בראשות הפיסיקאי פול צ'ינגוו צ'ו, ושניה יפנית באוניברסיטת טוקיו, בראשות שוּזי טַנָאקָה, שגילו עניין רב במאמר, משום שהם עצמם עסקו שנים רבות בחקר חומרים על־מוליכים. שני הצוותים חזרו על הניסויים של עמיתיהם בציריך – וקיבלו אותן תוצאות עצמן. זו רק היתה ההתחלה. היפנים היו איטיים במקצת, שלא כדרכם של בני ארץ השמש העולה, אבל האמריקאים – ביוסטון ובמכוני מחקר אחרים – וכן מדענים במדינות אחרות היו נלהבים יותר. הם התחילו לבחון בקדחתנות חומרים חדשים, אמנם דומים לאלה שהשתמשו בהם מילר ובדנורץ, במירוץ המזכיר את המאמץ האדיר שהשקיע לפני כמאה שנה תומס אדיסון בבדיקת חומרים שיתאימו לשמש כחוט עמיד לטמפרטורות גבוהות בנורת הלהט שהמציא. הראשונים ששברו את השיא החדש היו חוקרים ממעבדות בֶּל, שהחליפו את הבריום בסטרונציום והגיעו ל־36 מעלות בדצמבר 1986.

בראשית ינואר 1987 הציב צ'ו שיא חדש – 57 מעלות. המדען האמריקאי, יליד טייוואן, שאת לימודיו עשה באוניברסיטת סן־דייגו בקליפורניה, לא הסתפק בכך. הוא נהג כמו עמיתיו־מתחריו ממעבדות בל, "חרש" את המערכת המחזורית של היסודות, החליף את הלנטאניום באיטריום, אף הוא מיסודות העפרות הנדירות – והגיע ל־94 מעלות! שיא חדש זה היתה לו משמעות כפולה ומכופלת, מפני שבטמפרטורה כזאת כבר אפשר להשתמש לקירור המוליך בחנקן נוזלי (החנקן נהפך לנוזל ב־79 מעלות קלווין), שהוא זול פי 30 מן ההליום הנוזלי. באותה עת לערך הגיעו להישג דומה גם חוקרים באוניברסיטת פקין, שאף הם השתמשו באיטריום.

אבל גם על־מוליך שזקוק לקירור באמצעות חנקן נוזלי איננו עדיין פסגת החלומות. השאיפה היא להגיע לחומר שיהיה על־מוליך בטמפרטורת החדר, כי אז לא יהיה צורך בשום קירור. לפני שנה בלבד נחשבה שאיפה כזאת כחלום באספמיה, ואילו היום היא נראית בת הגשמה. בניסויים שנערכו בשבועות האחרונים כבר הושגה על־מוליכות – אמנם רק לשברירי שניות – ב־240 מעלות קלווין (!), כלומר 33– מעלות צלזיוס. ואם כך, אין להוציא מכלל חשבון את האפשרות "לדחוף" את השיא עוד בכמה עשרות מעלות למעלה. בימים אלה ממש נעשים מאמצים אדירים בכיוון זה בכמה וכמה מעבדות מחקר בארה"ב, ביפן, בסין, בברה"מ וכמובן גם בשווייץ, "מולדת" העל־מוליכות "החדשה".

מנועים ומגנטים קטנים פי כמה

כבר נערכים ניסויים בסלילת הדרך לחומרים העל־מוליכים החדשים מן המעבדה אל השדה, כלומר בהפיכתם לחוטים, כדי שיוכלו בבוא העת להחליף את חוטי הנחושת המקובלים היום להולכת חשמל. כאן נתקלים החוקרים בקשיים משני סוגים. ראשית, החומרים החדשים הם שבירים וקשה לייצר מהם חוטים. ושנית, זרמי החשמל שאפשר להעביר בחוטים אלה הם בעוצמה קטנה מאוד; כאשר מוגברת העוצמה מעל לסף מסוים, נעלמת בבת־אחת תופעת העל־מוליכות. אבל גם כאן השיאים רודפים זה את זה במהירות. השיא האחרון שייך למדענים של IBM, שהעבירו זרם בעוצמה של 100,000 אמפר לסמ"ר בשכבה דקיקה, בעובי של כמה מאיות המ"מ, של אחד החומרים החדשים.

לפי־שעה העל־מוליכות עדיין "תקועה" במעבדה, אבל פיסיקאים ומהנדסים כבר מנבאים לה עתיד מזהיר. האפשרויות נראות בלתי־מוגבלות כמעט. למשל: מנועים חשמליים, שהסטאטור שלהם יהיה עשוי חוטים של חומר על־מוליך, יוכלו להיות קטנים בהרבה מאלה הנהוגים היום. כיוצא בכך מגנטים. להפעלת רכבות מרחפות ומנועים חשמליים למכוניות ולאניות, שינחיתו מהלומה נוספת על המדינות המפיקות נפט. כן מדברים על מגנטים על־מוליכים במאיצי חלקיקים (ואמנם בארה"ב מעיינים עתה מחדש בתכנית לבניית מאיץ חלקיקים שאמור להיות בעל העוצמה הגדולה ביותר בעולם, בהנחה שאפשר יהיה לצמצם את ממדיו באורח דראסטי); על רכיבים אלקטרוניים במחשבים, שיאפשרו להשיג אותה מהירות חישוב במחשבים קטנים פי כמה וכמה מן המחשבים של ימינו; על קווים להעברת מתח גבוה למרחקים גדולים, עשויים מחוטים דקים ללא הפסדי חשמל (בתנאי שימצא חומר בעל על־מוליכות בטמפרטורות מצויות, ללא קירור); ועוד ועוד.

אם יתגשמו כל החלומות האלה, או אפילו רק חלק מהם, הרי הטכנולוגיה בעתיד תהיה שונה לחלוטין מזו המוכרת לנו היום. לא בכדי טען מי שטען, כי "העלאת" העל־מוליכות לטמפרטורות גבוהות יחסית היא התגלית החשובה ביותר של המחצית השניה של מאתנו והמהפכנית ביותר מאז המצאת הטרנזיסטור ב־1947. פרס נובל יהיה המינימום הראוי להמצאה זאת...

אלקטרון גורר אלקטרון

76 שנים חלפו מאז גילוי תופעת העל־מוליכות בטמפרטורות נמוכות, ועד כה לא נמצא לה הסבר מדעי חד־משמעי.

לעומת זאת קל להסביר את היעדר העל־מוליכות, או, במלים אחרות, את ההתנגדות החשמלית. כאשר מעבירים זרם חשמלי, שהוא כידוע זרם של אלקטרונים, בתיל רגיל, למשל תיל נחושת, האלקטרונים מתנגשים כל העת באטומים של הנחושת וכן של חומרים אחרים שנותרו בנחושת למרות העיבוד שעברה. כל התנגשות כזאת כרוכה בהפיכת חלק מן החשמל לאנרגיה של חום, ובסופו של דבר יוצא הזרם החשמלי את התיל כשהוא חלש יותר מאשר בעת כניסתו לתוכו.

ומה קורה בעל־מוליכות? ההסבר שהיה המקובל ביותר עד לפני זמן לא רב, כל עוד סברו שעל־מוליכות קיימת רק בטמפרטורות נמוכות מאוד, היה כדלקמן: בקור כזה כל אלקטרון, שהוא כידוע בעל מטען שלילי, מושך אליו את האטומים הסמוכים לו, הטעונים חשמל חיובי, וריכוז כזה של מטען חיובי מושך אליו מצידו את האלקטרון הבא של הזרם החשמלי. איפוא, שכל אלקטרון משמש כ"גורר" לאלקטרון הבא אחריו וסולל לו את הדרך, כאילו היו קשורים זה לזה בחבל. אותו "חבל", מסבירה תיאוריה זו, קשר אליו, למעשה, לא שניים, כי אם מיליוני אלקטרונים. דומה הדבר לשורת חיילים הצועדים בסך: אפילו מועד אחד החיילים, הוא לא יפול ארצה, מפני שהבאים אחריו יסחפו אותו יחד עימם. אולם כאשר מחממים את התיל, גוברות התנודות של האטומים בסריג של התיל, מתרבות ההתנגשויות – וכך ניתק ה"חבל" בין האלקטרונים של זרם החשמל.

לכן טענה התיאוריה הקלאסית, שלא ייתכנו על־מוליכים אלא בטמפרטורות נמוכות מאוד. עתה באו התרכובות החדשות, החרסיתיות, המכילות עפרות נדירות – והעל־מוליכות המתקיימת בהן גם בטמפרטורות של עשרות מעלות קלווין הפריכה את ההסבר המקובל. הסבר חדש טרם נמצא, ובינתיים הניסויים מקדימים את התיאורטיקנים. אבל ההשערה היא, כי אולי הקשרים הבין־אלקטרוניים חזקים בהרבה מכפי שסברו קודם, והאלקטרונים יוסיפו להיות קשורים זה לזה ב"חבל" גם בטמפרטורה גבוהה יחסית, אולי אפילו בטמפרטורת החדר, ובלבד שיינתן להם לעבור בחומר המתאים.

שיטה חדשנית לטיפול בגמגום מופעלת בבית־החולים "הדסה"

מאת יורם לוי

בבית החולים "הדסה" עין־כרם בירושלים נערכים להפעלת שיטה חדשה לטיפול בגמגום, המבוססת על טיפול אינטנסיבי תוך נסיון לתקן את הליקויים המכאניים שבפעולת הדיבור. מפתח השיטה החדשה ד"ר רוברט קרול, מנהל המחלקה להפרעות בתקשורת באוניברסיטת טורונטו שבקנדה, העביר לפני שבועות מספר סמינר לקלינאי התקשורת במכון לאודיולוגיה ב"הדסה" וכעת נערך המכון ליישום השיטה.

הסיבות לגמגום אינן תמיד ברורות. לפעמים זהו ליקוי מכאני תורשתי, ולפעמים הוא נגרם כתוצאה מבעיה פסיכולוגית. שיטות הטיפול בגמגום נחלקות לטיפולים פסיכולוגיים, טיפולים התנהגותיים ושילוב של השניים. ב"הדסה" מטפלים בשיטות התנהגותיות. המטופל מגיע פעם או פעמיים בשבוע לטיפול אישי אצל קלינאי תקשורת. הטיפול ממושך, אך תוצאותיו אינן מושלמות. לרוב התוצאה היא שהמטופל מגיע לשטף דיבור סביר, אך במצבי ריגוש הגמגום חוזר, אומרת חנה לוי, מנהלת המכון האודיולוגי ב"הדסה".

שני חידושים בשיטתו של ד"ר קרול. ראשית, זהו טיפול מרוכז הנמשך בשלושה שבועות במסגרת של סדנה, שבסיומו מתרגלים המטופלים את עצמם במצבים של חיי יום־יום. בשיטה זו אנו נותנים למטופל להרגיש מה הוא עושה כשהוא מדבר, מסבירה חנה לוי. שנית, שיטת קרול מתמקדת בהיבט המכאני של הגמגום. היא גורסת, שאפילו יש בסיס פסיכולוגי לגמגום, עדיין פעולת הגמגום כשלעצמה נעוצה בקשי מכאני לדבר נכון ובאי־התאמה בין רכיבי הדיבור כמו נשימה נכונה, שימוש נאות במיתרי הקול, קצב הדיבור וכו'. הקלינאים מלמדים את המגמגם, איך לנשוף אוויר בצורה עדינה באמצעות הפרעפת ולדבר לאט יותר.

בתחילת הטיפול מחלקים את המלים להברות ומאריכים במכוון כל הברה והברה תוך הדגשת התפקיד של איברי הדיבור בכל הברה. במשך הטיפול מקצרים את ההברות, עד שמגיעים לקצב של דיבור איטי. כאשר מאריכים את ההברה, אי־אפשר כבר לגמגם, מסבירה מנהלת המכון. במקביל מלמדים את המטופל להקטין את עוצמת ההיגוי של עיצורים. מטופליו של ד"ר קרול בקנדה עבדו בשלב זה עם מכשיר לבקרת דיבור, שבאמצעותו הם יכולים לתרגל בעצמם את הדיבור; המכשיר מורה להם, אם ביצעו כיאות את התרגיל. בשלב השני של הטיפול נשלחים המטופלים לשוחח עם אחרים, בעיקר כדי לרכוש בטחון. הטיפול בשיטה החדשה נמשך שלושה שבועות, מן הבוקר ועד אחה"צ, בסדנאות של חמישה מטופלים.

בהרצאתו ב"הדסה" הקרין ד"ר קרול סרט וידאו, בו הציג כמה מן המטופלים. "ההבדל לפני ואחרי הטיפול היה מדהים", מספרת חנה לוי. "הוצג שם, למשל, מטופל שעובד כפסיכיאטר ואחר שעובד כמתורגמן".

ד"ר קרול העיד, כי הצלחת שיטתו מגיעה ל־75%. חשוב שלמטופלים תהיה מוטיבציה גבוהה כדי שיוכלו לעמוד בעומס הדרישות והתרגולים.

אך התאמתה של השיטה לישראל אינה פשוטה כל־כך. לא ברור כיצד יוכלו מטופלים להתנתק מעבודתם למשך שלושה שבועות, ואם קופות־החולים יממנו את הטיפול שעלותו כ־500־600 דולר. יש גם להכין את התשתית לביצוע השיטה: חדרים, מכשור וצוות. בימים אלה דנה חנה לוין עם הנהלת ביה"ח בכל האמצעים הדרושים להתחלת הטיפול בשיטה החדשה. בדעתה להציע לבצע את השיטה רק פעמיים בשבוע, למספר שעות, ולהאריך את הטיפול עד לחודשיים, במקום שלושה שבועות. היא בטוחה, על־פי ההדים שכבר קיבלה, שיהיה לשיטה החדשה ביקוש רב ובדעתה לסיים את כל ההכנות תוך זמן קצר ביותר.

כיפת הקרח של אנטארקטיקה: יציבות לאורך מיליוני שנים

ברוב חלקי היבשת הדרומית הכיפה זרועה תילים, רכסים וגבשושיות

אפילו יתחמם האקלים על כדור־הארץ עקב "אפקט החממה", כפי שמנבאים רבים – ספק אם יש מקום לחשש, שהתחממות זו תביא להמסת קרח מאסיבית באנטארקטיקה ועקב כך לעליית פני האוקינוסים והצפתם של אזורים נרחבים בחופי היבשות האחרות.

זוהי אחת המסקנות העיקריות העולות מן הקידוחים התת־ימיים הרבים, שערכה אניית הקידוח "ג'וידס רזולושן" ליד חופי היבשת הדרומית. קידוחים אלה התנהלו באינטנסיביות רבה במשך כל הקיץ הדרומי האחרון ועתה, כאשר אנטארקטיקה נתונה כבר כחודשים בחשכת החורף, שתימשך עד ספטמבר, יושבים המדענים, בראשותם של ד"ר ג'יימס קנת מאוניברסיטת רוד איילנד בארה"ב וד"ר פיטר באריקר מאוניברסיטת ברמינגהם בבריטניה, ומנסים לסכם את תוצאות הקידוחים האלה ולהסיק מהם מסקנות לגבי העבר והעתיד.

הקידוחים ליד חופי אנטארקטיקה הם חלק מפרויקט בין־לאומי של חקר קרקעית האוקינוסים, שהתנהל גם בימים אחרים, כמו הים התיכון ומערב האוקינוס השקט, מול חופי אמריקה הדרומית, אבל הגילויים ליד היבשת הדרומית מוחזקים כחשובים ביותר, ולו משום שאיזור זה הוא לפי־שעה הפחות ידוע מבין השלושה.

קידוחים אלה אישרו את ההשערה, שלא תמיד היתה אנטארקטיקה יבשת קפואה המכוסה כיפה עבה של קרח. בעבר הרחוק היא ידעה אקלים ממוזג ואפילו תת־טרופי, ומובן שהדבר התבטא גם בצמחיה. הקידוחים שנעשו ליד החוף, מקצתם בעומק של חמישה ק"מ בתוך קרקעית האוקינוס הדרומי, העלו גבגים וגרגרים של אבקת צמחים המעידים, שבתקופות קדומות גדלו באנטארקטיקה עצי אלון ושרכים. ממצאים אלה מלמדים, כנראה, כי חליפות האקלים ביבשת גרמו מפעם לפעם המסות אדירות של קרח, עקב כך נוצרו זרמי מים אדירים ואלה סחפו אל האוקינוס שרידי צמחים שהתקיימו בתקופות החמות יותר, יחד עם כמויות גדולות של חול ושל חצץ.

אולם תהליך זה נסתיים בשלב זה או אחר בהיסטוריה הקדומה של היבשת ומאז עומדת כיפת הקרח שלה ללא שינוי, אם כי התייצבות זו חלה בתקופות שונות באזורי היבשת השונים: במזרח אנטארקטיקה – לפני כ־37 מיליון שנה, ובמערבה – לפני כ־5 מיליון שנה. אמנם ידוע ממחקרים שנערכו באזורים שונים בעולם, שגם בחמשת מיליון השנה האחרונות היו תקופות מתחלפות של אקלים חם וקר ועקב כך גם פני האוקינוסים עלו וירדו חליפות, אבל לא היו המסות מאסיביות, פתאומיות, במערב אנטארקטיקה, כפי שסברו עד כה; סביר יותר להניח, אומר ד"ר קנת, שההמסה היתה הדרגתית והיא אירעה בסביבתם הסמוכה של שני הקטבים, הצפוני והדרומי. כיפת הקרח עמדה בכל החליפות האלה והוא משער, כי היא תוסיף להיות יציבה גם בעתיד, אם וכאשר יתחמם האקלים הגלובאלי.

התייצבותן של כיפות הקרח במערב אנטארקטיקה ובמזרחה הסתייעה גם בהתרחבותם ההדרגתית של מצרי הים שבין היבשת הדרומית ובין היבשות הסמוכות. ד"ר קנת סבור, למשל, כי מעבר דרייק שבין אנטארקטיקה ובין אמריקה הדרומית נוצר כבר לפני 23 מיליון שנה, וכי אנטארקטיקה החלה להיפרד מאוסטרליה במועד מוקדם עוד יותר, לפני כ־55 מיליון שנה.

את רוב הקידוחים בחופי אנטארקטיקה ערכה "ג'וידס רזולושן" בים וֶדֶל, ממזרח לחצי־האי האנטארקטי, המשתלח מן היבשת לעבר אמריקה הדרומית בצורת לשון ארוכה וצרה. ים ודל ידוע לשמצה בגלל מימיו הסוערים והרי הקרח הרבים הצפים בו, שבעבר ריסקו לא מעט אניות של משלחות מחקר לאנטארקטיקה. החוקרים שהפליגו באניית הקידוח "ג'וידס רזולושן" הקדימו רפואה למכה. נתלוותה אליהם אניה נוספת, "מרסק מאסטר", שתפקידה היה לסלק מכשולים אלה. כאשר המכ"ם של אניה זו היה מגלה הר קרח, היתה "מרסק מאסטר" מקיפה אותו סביב סביב כשהיא משחררת כבל גרירה. לבסוף היתה לוכדת את הר הקרח וגוררת אותו אחריה. מובן שגרירה זו התנהלה בקצב איטי ביותר, לפעמים במהירות של חצי קשר בלבד (פחות מקמ"ש אחד), ואם איתרע מזלה של האניה והיא נתקלה בהר קרח גדול במיוחד – משקלו של אחד מהם נאמד בעשרות מיליוני טונות – אירע שההר גרר את האניה, ולא להיפך... אם כך ואם כך, שתי האניות נכנסו לים ודל ויצאו ממנו ללא פגע.

לא כולם זקוקים ל"קדילק" – לרוב מספיק "פורד"

בסימפוזיון הבין־לאומי בנושא קוצבי לב, שנפתח היום בירושלים, יטענו הקרדיולוגים הישראלים, כי ב־90% מן המקרים די בקוצב פשוט וזול

מאת רבקה הרניש

"לא הכול זקוקים לקדילק – לרוב מספיק פורד". זו ההגדרה הציורית לתיאור המצב הקיים בארץ בתחום קוצבי הלב בפיו של פרופ' יחזקאל קישון, מנהל מכון הלב בבית־החולים "וולפסון", יו"ר החברה הקרדיולוגית בישראל מאז מותו של פרופ' הנרי נויפלד ז"ל. בכוונתו לומר, שקיימים סוגים שונים של קוצבים בשביל חולים הסובלים מהפרעות קשות בפעימות הלב, החל בפשוטים וזולים יחסית, במחיר 1,200 דולר, ש־90% מן החולים יכולים להסתפק בו, ועד לקוצבים מתוחכמים ויקרים שמחירם נע בין 3,000 ל־4,000 דולר.

גם 1,200 דולר אינם סכום של מה בכך, והיות שהיקף השתילות של קוצבים הוא כ־1,000 בשנה, הרי גם הקוצבים ה"זולים" מסתכמים בהוצאה כבדה למדי המעיקה על תקציב הבריאות הארצי ועל התקציב השוטף של כל בי"ח. ב"וולפסון", למשל, שותלים כ־70 קוצבי לב בשנה בעלות של כ־80,000 דולר. זהו סעיף לא־מבוטל בתקציבו השוטף הכולל של ביה"ח ולא פעם יש צורך ב"תמרונים" שונים, כגון שאילת קוצבים מבתי־ח אחרים, ולפעמים אפילו נכנסים לגרעונות על חשבון תקציבים חדשים. עם זאת, הוא טוען בתוקף, שכאשר הרופאים צריכים להחליט איזה סוג של קוצב לשתול, הם פועלים רק לפי צורכי החולה, ולא מתוך שיקולים כספיים.

בעיות אלה ואחרות יעמדו במרכז הסימפוזיון הבין־לאומי בנושא קוצבי לב, שייפתח הבוקר בירושלים ויימשך חמישה ימים. יותר מאלפיים קרדיולוגים ואנשי מדע המתמחים בטיפולים השונים בהפרעות קצב הלב הגיעו לירושלים מ־51 מדינות, כולל מדינות באפריקה, באירופה המזרחית, בסין ויפן. יהיו שם נציגים מארצות עשירות, שם נוהגים הרופאים לתת לכל חולה "קדילק", ונציגים של ארצות פחות עשירות ואף עניות, שבהן שותלים את הקוצבים הטובים ביותר רק כאשר אין מנוס מכך. "החשיבות הגדולה של כנסים מסוג זה היא במפגש של גישות שונות ושל מצבים כלכליים שונים, השוואת התוצאות שהושגו בדרכים שונות והסקת המסקנות המתבקשות", אומר פרופ' קישון.

האלטרנטיבה: תרופות או ניתוח

התופעה של הפרעות בקצב הלב, שלפעמים היא קבועה, לפעמים תקופתית ובמקרים מסוימים מסכנת את החיים, יש לה סיבות מסיבות שונות. יש שהגורם הוא מום מלידה. בגיל מבוגר הסיבות האפשריות הן טרשת עורקים או מחלות לב אחרות, ויש גם שהתופעה קיימת ללא מחלת לב נראית לעין – מסביר פרופ' קישון. אין היום בעולם כל סטטיסטיקה כללית בעניין הפרעות בקצב הלב. יש נתון אחד בלבד, והוא, כי כ־10% מן החולים שעברו התקף לב סובלים אחר־כך מהפרעות קצב.

התופעה עצמה היא פעימות לב מהירות מדי או איטיות מדי, בהשוואה לקצב התקין. התוצאות הן דפיקות לב וסחרחורות עד לעלפון. כאשר ההפרעות קלות יחסית ומצב הלב טוב, קיימת רק תחושה של אי־נוחות, שאפשר "לחיות איתה". לא כן המצב כאשר הפרעות הקצב קשות, כלומר, כאשר פעימות הלב מהירות מאוד או איטיות מאוד וכאשר בנוסף על כך גם קיימת מחלת לב. במקרה זה עלולות הפרעות הקצב לסכן את החיים.

הפרעות קצב הן אחת הבעיות העיקריות במחלות לב מכל סוג, וקוצבי הלב הם אחת התשובות במקרים של פעימות איטיות מדי, אבל לא היחיד – אומר מנהל מכון הלב של "וולפסון" ומציין, כי מחליטים לשתול קוצב בגופו של החולה

פרופ' יחזקאל קישון

רק לאחר שמתברר, שהדופק האיטי איננו נגרם על־ידי מחלה אחרת והוא גם איננו תופעת לוואי של שימוש בתרופות. כאשר נמצא שהסיבה לדופק האיטי היא במחלת הלב, אפשר להשתמש בתרופות שמייצבות את הקצב. רק כאשר התרופות אינן עוזרות ויש חשש שהדופק האיטי יגרום סיבוכים נוספים במצבו של החולה, שותלים קוצב.

פרופ' קישון אומר, כי רוב שתילות הקוצבים בארץ נעשות במקרים של קצב לב איטי מדי, בעוד שרק לעיתים נדירות מאוד שותלים קוצב במקרה של דופק מהיר מדי. במקרים מן הסוג השני מעדיפים בדרך־כלל טיפול תרופתי או כירורגי. אם החולה הסובל מדופק מהיר מדי אינו מגיב לטיפול תרופתי, קיימת אפשרות לקלף חלק מרקמות הלב האחראיות להפרעות הקצב או לצרוב אותן באמצעות זרם חשמל, לייזר או טיפול תרמי. טיפול "כירורגי אגרסיבי" מסוג זה נדיר ביותר בארץ, כי רק חולים מסוימים מתאימים לכך.

פרופ' קישון אומר, כי בעולם מפתחים היום שני סוגים חדשים של קוצבים בשביל חולים בעלי דופק מהיר מאוד עד כדי סכנת חיים. קוצבים אלה מפסיקים, על־ידי מכת חשמל, את הפעימות הנוספות של הלב. מכשיר מיוחד המיועד להפסקת הפרעות קצב קטלניות, "פרפור חדרים" בלשון הרופאים, פותח על־ידי פרופ' מישל מירובסקי בארה"ב, שעלה בזמנו לארץ ועבד במרכז הרפואי "שיבא" בתל־השומר ואחר־כך ניהל את מכון הלב ב"אסף הרופא", אך לבסוף ירד לארה"ב כיוון שלא מצא כאן, לטענתו, את התנאים הדרושים לפיתוח רעיונותיו. המכשיר שפיתח בבולטימור הוכנס לשימוש ב־1980. "המכשיר הוא יקר, מחירו 17,000 דולר וצריך להחליפו בערך כל שנתיים, אולם הוא יעיל מאוד", אומר פרופ' קישון, שעבד בזמנו יחד עם פרופ' מירובסקי בארץ. בסך־הכול נשתלו בעולם כולו כ־800 מכשירים כאלה, 40% מהם בארה"ב ושלושה בארץ. בדגם החדש של מכשיר זה כלול גם "זכרון" שאפשר ללמוד ממנו, אם החולה עבר הפרעות קטלניות.

הכוונת הקצב בשלט־רחוק

קוצבי לב מן הסוג הפשוט ביותר, למקרים של פעימות איטיות מדי, כוללים אלקטרודה אחת בלבד, ששולחת גירויים בקצב קבוע שאינו ניתן לשינוי. כאמור, מרבית הקוצבים הנמצאים בשימוש בארץ הם מסוג זה, שמחירו כ־1,200 דולר, וזה המצב גם בארצות רבות אחרות. בקוצבים קצת יותר מתוחכמים, שמחירם כ־1,600 דולר, אפשר לשנות את קצב המכשיר על־ידי שלט־רחוק. לדברי פרופ' קישון רק 5% עד 10% מן החולים זקוקים לסוג זה של קוצב. נדיר ביותר בארץ השימוש בקוצב מתוחכם עוד יותר, שמפעיל את פרוזדורי הלב ואת חדרי הלב בנפרד, כפי שפועל הקצב הטבעי בלב. המומחים בישראל טוענים, שתוספת זאת אינה משמעותית לחולה, והם בוחרים בקוצב המשוכלל רק במקרים מיוחדים.

בשלבי פיתוח מתקדמים נמצאים עתה קוצבי לב פיזיולוגיים, המבטיחים קצב לב מהיר יותר בזמן מאמץ ואיטי יותר בעת המנוחה – כפי שפועל הקוצב הטבעי. קוצבים אלה רגישים לשינויים פיזיולוגיים בגוף שקשורים במאמץ. יש כבר מספר מקומות בעולם שמשתמשים כבר בסוג חדיש זה.

רוב הקוצבים הקבועים־מושתלים הנמצאים היום בשימוש פועלים בצורה תקינה במשך חמש עד שבע שנים. אחר־כך צריך לעשות ניתוח פשוט למדי כדי להחליף את הסוללה המשומשת בסוללה חדשה.

לצד הפיתוח של קוצבי לב שתולים על סוגיהם השונים עדיין משתמשים בקוצב חיצוני וזמני פשוט למקרים של דופק איטי מדי, בעיקר לאחר התקף לב. בסוג זה של קוצב מחדירים אלקטרודה דרך אחד הוורידים ואת קצה השני, שנשאר בחוץ, מחברים לקוצב. סוג זה מיועד לשימוש למספר ימים בלבד.

"היום אנשים לא צריכים למות מהפרעות קצב איטיות, כי לרפואה יש דרכים יעילות לטפל בתופעה" – אומר פרופ' קישון. לעומת זאת טרם נמצא פתרון לחלק מהפרעות הקצב המהירות. ייתכן, אומר פרופ' קישון, שהמפגש בין טובי המומחים הנערך השבוע בירושלים יקדם גם נושא זה.

רופאים בביה"ח "כרמל" בחנו דגם של לב מלאכותי בכלב

מאת אריאלה ראובני

המחלקה לניתוחי לב וחזה בבית־החולים "כרמל" של קופת־חולים בחיפה, בראשותו של פרופ' גרעון מרין, המציינת בימים אלה חמש שנים להקמתה, רשמה במהלך תקופה זו הישגים מרשימים בתחום הכירורגי והצילה חייהם של אלפי גברים, נשים וילדים. ליד המחלקה, שהחלה לפעול כמעט ללא תשתית והתפתחה מן הקודקוד של הפירמידה כלפי מטה, הוקמה במרוצת הזמן מחלקה קרדיולוגית. שתי המחלקות יחד משרתות אוכלוסיה של 1.5 מיליון נפש בחיפה ובאיזור הצפון.

לרשות הצוות הרפואי של שתי המחלקות עומד כיום ציוד רפואי חדיש, אולם נוכח הגידול בצרכים והמגמה להקטין ככל האפשר את משך ההמתנה לניתוחים ולטיפולים רפואיים אחרים ננקטו פעולות התייעלות שונות. הונהגה משמרת שניה לניתוחים, זמן השהיה ביחידה לטיפול נמרץ לאחר הניתוח קוצר מ־48 שעות לפני שנים אחדות ל־24 שעות כיום ומשך האשפוז הממוצע לאחר הניתוח צומצם מ־12 ימים ל־7 ימים. כיום מתבצעים ב"כרמל" כ־450 ניתוחי לב בשנה, והמטרה היא להגיע ל־700 ניתוחים בשנה ולקצר את זמן ההמתנה לניתוח לשלושה חודשים – פרקזמן שהוא סביר גם בקנה־מידה אירופי.

אחד המחקרים החשובים הנערכים עתה על־ידי המחלקה לניתוחי לב וחזה, בשיתוף עם המכון להנדסה ביו־רפואית ע"ש סילבר בטכניון, הוא פיתוח דגם של לב מלאכותי זמני, שנועד לספק חמצן לחדר השמאלי של הלב בשעות הקריטיות שלאחר התקף לב. המכשיר החדש כבר נוסה בהצלחה בגופו של כלב [illegible]. כי הוא מסוגל לקיים את מחזור הדם לפרקזמן מסוים. זוהי, למעשה, משאבה שהטכנולוגיה שלה מבוססת על מכשירים קיימים שמצויים בכל בי"ח כמעט. בשלב הבא ינסו הרופאים את הלב המלאכותי בגופו של חולה לב.

חרף ההתקדמות הרבה ברפואה ובכירורגיית הלב מוסיפות מחלות הלב להיות גורם התמותה מספר אחד בעולם. בארה"ב ובאירופה, אומר פרופ' מרין, קיימת מודעות גוברת והולכת לתזונה נכונה, לפעילות גופנית, להקפדה על משקל נכון ולהפסקת העישון, והודות לכך מסתמנת שם בשנים האחרונות ירידה בשיעור מחלות הלב. בארץ גוברת המודעות לנושאים אלה רק בעת האחרונה ולכן יש לשער, שתוצאותיה יורגשו רק בעשור הבא.

העלות של ניתוח לב למערכת הבריאות בארץ נעה בין 3,500 ל־4,000 דולר. תוחלת החיים ואיכות החיים אצל מנותחי הלב משתפרות באופן דרמאטי לאחר הניתוח. סקרים שנערכו בשתי קבוצות של חולי לב, האחת של חולים שנותחו והשניה של חולים שלא נותחו, מלמדים כי 80% מן המנותחים נותרו בחיים עשר שנים לפחות אחרי הניתוח, לעומת 50% עד 60% מאלה שלא נותחו.

בימים אלה מתגבשת בביה"ח "כרמל" תכנית להקמת מכון לב עבור חיפה ואיזור הצפון כולו, שבו יפעלו תחת קורת גג אחת המחלקה לניתוחי חזה ולב והמחלקה הקרדיולוגית. כן ירוכזו בו כל נושאי הטיפול במחלות הלב, החל באבחון המחלה, דרך צנתור, ניתוח, שיקום וכלה במעקבים. עלות התכנית נאמדת בכ־5 מיליון דולר בקירוב והיא אמורה להתכסות בתרומות של אגודות ידידי ביה"ח בארץ ובחו"ל.

صكّا من الأمل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

בסוף החודש, בסיסמה „יום השוויון"

הציבור הערבי יקיים שביתה כללית שקטה

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

שביתה כללית תחת הסיסמה „יום השוויון", שתקיף את כל האוכלוסיה הערבית ותשתק את החיים בערים וביישובים הערביים, תתקיים ביום ד', 24 בחודש. על כך החליטה אתמול ועדת המעקב של גבוהי הציבור הערבי שהתכנסה בשפרעם.

„השביתה תהיה שקטה בלי הפגנות, התפרעויות ואלימות, משום שאין עניין להיכנס לעימות עם השלטונות", אמרו המתכנסים. הם קראו לציבור הערבי הישראלי להתייצב מאחורי ההחלטה ולהבטיח שהשביתה תהיה מלאה ומקיפה.

השביתה נועדה למחות על מה שמארגניה מכנים „אדישות ואי־איכפתיות שבגלים המשרדים הממשלתיים לתביעותיהן של הרשויות הערביות והאוכלוסיה הערבית בכלל בנושא השוויון המלא".

המתכנסים הדגישו, כי השביתה המיועדת תהיה צעד ראשון בשורה של צעדים חריפים שאמורים להינקט בעתיד, לרבות שביתה כללית ממושכת של כל האוכלוסיה הערבית. המתכנסים קיבלו את הצעתו של ח"כ עבד אל־והאב דראושה (מערך) שהזהיר מפני „ערבוביה" במאבק האוכלוסיה הערבית בנושאים שונים. הוא הגיב בכך על כמה הצעות שהועלו, ולפיהן יצויינו בשביתה לא רק התביעות הפנימיות של ערביי ישראל אלא יושם דגש גם על הזדהותם של ערביי ישראל עם אנשי השטחים המתנגדים לכיבוש.

ועדת המעקב העלתה מחדש את התביעות הכלליות של ערביי ישראל המסתכמות בשוויון מלא בתקציבים לרשויות הערביות ובכיסוי הגרעונות, המסתכמים בכ־50 מיליון שקל, הפסקת הפקעת הקרקעות והריסת המבנים, הרחבת שטחי השיפוט ותחומי הבניה, התנגדות לקיצוצים בתקציב החינוך הערבי והקיצוץ בשעות הלימוד ופיטורי מורים ערביים ואישור תוכנית חומש לבנייתם של 1500 חדרי לימוד במגזר הערבי והתנגדות להחלטת הממשלה בנושא שכר הלימוד באוניברסיטאות.

המתכנסים החליטו לקיים ביום ג', 9 בחודש הפגנת אלפים מול משכן הכנסת בירושלים.

ראשי ההסת' יסיירו בגולן

מאת חיים באור, סופר „דבר" לענייני עבודה

כ־40 אנשי צמרת ההסתדרות, חברי הוועדה המרכזית, ישהו בשבוע הבא במשך יומיים ביישובי רמת הגולן, כדי לעמוד על הצרכים המיוחדים של תושבי האיזור, יהודים ודרוזים.

ראשי ההסתדרות ייפגשו עם אנשי המועצה האזורית הגולן והמועצה המקומית קצרין, יסיירו במפעל „תעשיות גולן" ובמפעל המים של הגולן

שחקני המחזה „אמריקה" בפסטיבל ישראל, ירושלים. (צילום: יצחק הררי)

מנהל דיסקוטק נרצח בירייה ברמת השרון

שמואל זהבי בן 51 נתגלה לפנות־בוקר על־ידי שכן, שרוע על הכביש

(ע). – מנהל דיסקוטק במלון „מנדרין" בתל־אביב, שמואל זהבי בן 51, נרצח בירייה בראשו בשבת לפנות־בוקר בכניסה לביתו שברחוב חרמון 3 ברמת־השרון.

גופתו התגלתה סמוך לשעה 5.30 בבוקר על־ידי שכנו ד"ר גבי מור, המתגורר בבית סמוך.

מכונית ה„אופל אסקונה" של זהבי נעלמה, והחוקרים מעריכים כי שימשה את הרוצחים במנוסתם. משטרת מרחב הירקון, שפתחה בחקירת נסיבות הרצח, פועלת בכיווני חקירה שונים. בין השאר נבדקות השערות לגבי מערכת יחסיו של הנרצח עם עובדי הדיסקוטק.

השכנים הנסערים ברחוב חרמון מיאנו לעכל את דבר הרצח שאירע לפנות־בוקר ברחוב השקט בפאתי רמת־השרון.

שמואל זהבי היה קבלן בניין וניהל בעבר משרד בתל־אביב. בתו, רוניות, המתגוררת עמו, השתחררה לא מכבר מן השירות הצבאי. לאחר שנודע דבר מותו הסתגרה בבית.

ועדת הכספים אישרה סיוע למפעל שאין סיכויים לשקמו

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ועדת הכספים של הכנסת אישרה בשבוע שעבר ערבות מדינה בהיקף של כ־300,000 שקלים למפעל „מתכת סדום" הממוקם בדימונה.

זאת, באורח אולי חסר תקדים, למרות שכל חוות הדעת שנמסרו לוועדה הראו, כי מפעל זה עלול להתמוטט תוך זמן קצר ומצבו כיום בכי רע.

„מתכת סדום" היא חברה שמניותיה נסחרות בבורסה בתל־אביב והיא עוסקת בבניית קונסטרוקציות ממתכת. המפעל הוא בבעלות חברת רנות ומשקיעים פרטיים והוא מפרנס 200 עובדים.

מחוות הדעת שנמסרה לוועדה על־ידי החשב הכללי באוצר עולה, כי מתן ערבות למפעל זה היא כיום סיכון ברור של כספי ציבור, והורדה כמעט מובטחת של כספי זה לטמיון. המפעל צבר חובות של מיליוני שקלים ולמעשה אינו מסוגל במצבו הנוכחי להחלץ מהקשיים. החשב קובע, כי בעלי המפעל מאשימים במצב זה את התנאים במשק אולם בדיקה של הוצאות ההנהלה מראה כי הגורם העיקרי הוא ניהול כושל, כאשר יש סימנים ברורים שמנהלי המפעל ומנהליו „חלבו" אותו ונהנו בעת שהמפעל שקע הלך.

החשב קובע, כי עתידה של החברה שרוי בערפל ולמרות זאת האוצר ממליץ לתת ערבות בהיקף של 300,000 שקלים שתכסה כמחצית מהלוואה שתקבל החברה מן הקרן לסיוע למפעלים במצוקה בהיקף של 600,000 שקלים.

הערבות תינתן רק משום שמדובר בעיירת פיתוח ומשום שמדובר ב־200 עובדים וכן עקב העובדה שמרבית הערבות מכסה את חובות המפעל במסים שונים. כתבנו מעריך, כי לחץ פוליטי והחשש מהשפעת הפיטורים ערב בחירות הם שהביאו להמלצת האוצר על הערבות.

מרבית חברי הוועדה נמנעו בהצבעה והמיעוט אישר את הערבות אולם כל החברים, כולל היו"ר שפירא אמרו אחר כך, כי הם נבוכים משום שאין להם ספק שמדובר במפעל שעתיד להתמוטט ובמנהלים שסרחו ואינם ראויים לסיוע שניתן להם.

מעסיקים – בסדנא תעסוקתית כדי להציע עבודה למפוטרים

מעסיקים יוזמנו למחזור השני של הסדנא התעסוקתית למפוטרי „סולתם", שתיערך בשבוע הבא בחיפה, כדי להציע עבודה למפוטרים – הודיעה עליזה תמיר, יו"ר ועדת התעסוקה של ההסתדרות.

הדברים נאמרו בישיבת מטה הסדנא התעסוקתית למפוטרי „סולתם" שהתכנס שלשום בתל־אביב, בהשתתפות ועדת התעסוקה, נציג המחלקה להכשרה מקצועית במשרד העבודה ואנשי מקצוע בתחום ניהול משאבי אנוש.

תמיר ציינה כי בעת האחרונה פוטרו 380 עובדים מ„סולתם" ותשעים עובדים נוספים מצויים בהליכי פיטורין בימים אלה – כך שמספר המפוטרים במפעל יגיע ל־470. מטרת ההסתדרות לסייע למפוטרים להתגבר על משבר הפיטורים הקשה, ולסייע לעובדים להתגבר על המצב הקשה עד מציאת עבודה חדשה, או הקלטות בקורסים להסבה והכשרה מקצועית.

מקרן האבטלה הציבורית כבר הוקצבו 5000 שעות לצורך ההסבה וההכשרה המקצועית, אמרה. הפעולות נעשות בשיתוף משרד העבודה והסוכנות היהודית.

ד"ר אבי אופק, מומחה לניהול משאבי אנוש ויחסי עבודה, המשתתף בפרויקט, מסר כי בתשובה לשאלון שנמסר למפוטרים מתברר ש־70 אחוז מהם מעוניינים בהמשכיות ובסיוע לחיפוש עבודה.

24 אחוז מעוניינים בפיתוח תהליך של הסבה מקצועית, אך יש בהם שאינם יודעים לאיזה מקצוע. 5 אחוזים ביקשו סיוע לפתרון בעיות אישיות, רק שני אנשים, למרבה ההפתעה, ביקשו עצה כיצד להשקיע את כספי הפיטורים.

הנחות לנוער וסטודנטים שייצאו לביקורים בפולין

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני תיירות

ממשלת פולין תעניק הנחות מיוחדות למשלחות בני נוער וסטודנטים, אשר יבקרו בפולין מטעם חידון הגבורה היהודית במלחמת העולם השנייה.

לדברי אברהם הירשזון וסטפן גראייק אשר סיכמו נושא זה עם ראשי משרד התיירות הפולני "אורביס", תגיע ההנחה לכדי 20 אחוז והיא תקיף שהייה במלונות, אוכל וסיורים. הפולנים גם הבטיחו לדאוג למזון כשר למשתתפי הסיורים.

מטעים בסכנת התייבשות בעקבות סכסוך על המים

„מקורות": 4 קיבוצים השתלטו בלי רשות על צינור מי קולחין וניתקו אספקת מי השקיה ■ הקיבוצים: משרד הבריאות אישר

מאת ארנון מגן, סופר „דבר" להתיישבות

סכנת התייבשות נשקפת למטעי התמרים והמנגו ולפרדסים של ארבעה קיבוצים בצפון ים־המלח – קליה, אלמוג, מצפה־שלם ובית־הערבה – לאחר שעובדי חברת „מקורות" חיבלו בליל יום ה' בקו הצינורות המוליך אליהם מי קולחין מסמוך ליד מצפה־שלם, שמשמר את מי השופכין הזורמים בנחל קדרון מירושלים.

מרכז המשק של קליה, דוד בלאו, מסר כי פעולה זו היא המשך להודעות קודמות מצד עובדי חברת „מקורות" על רקע התנגדות החברה לשימוש בקו זה, בקוטר של 12 אינטש. בלאו מסר כי נציב המים, צמח ישי, נתן אישור מפורש להשתמש במים אלה להשקיית המטעים והכרמים מצינור זה, שהונח על־ידי הסוכנות היהודית. הוא הוסיף, כי חברת „מקורות" הפסיקה גם את אספקת המים המתוקים שבהם משקים חלק אחר של המטעים.

דובר חברת „מקורות", מרדכי יעקובוביץ, טוען כי הקיבוצים השתלטו ללא רשות על צינור מי הקולחין השייך לחברה, למרות אזהרות המומחים של החברה ושל משרד הבריאות, שערבוב מי הקולחין עם מים מתוקים עלול לפגוע בבריאות התושבים באיזור. עוד אמר, כי חברי הקיבוצים תקפו עובד של החברה ומטרידים בשיחות טלפון ליליות את המשנה למנכ"ל החברה אורי מאיר.

בעקבות זאת, החליטה המזכירות הארצית של „מקורות" לנתק את אספקת מי ההשקיה לקליה ולכל ישוב אחר שחבריו פוגעים באנשי „מקורות" בשטח.

דוד בלאו הכחיש טענות אלה מכל וכל ואמר כי לא היו שום פגיעות באנשי „מקורות" וקיים ניתוק גמור בין הצינור המוליך את הקולחין ובין הצינורות המוליכים מי שתיה וכן יש בידו אישור בכתב ממשרד הבריאות לשימוש במי הקולחין להשקיה.

„השלכתי מיד את המשקולות והועפתי במהירות ממעמקים"

משמר החופים הבחין באות מצוקה מספינה בים חיפה ● אדם קוצר (44) שנפגע בתאונת צלילה הוחש לתא לחץ – וניצל

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

בפעולה מהירה של אנשי משמר החופים בחיפה ורופא של חיל הים ניצלו חייו של צוללן תושב העיר, שאיבד את הכרתו בתוצאה מתאונת צלילה.

המקרה אירע שלשום סמוך לשעה 11 בבוקר מול שכונת בת־גלים בחיפה. ספינת משטרה הבחינה בזיקוק דינור אדום שנורה לעבר השמים. הצוות מיהר לעבר הספינה שביקשה עזרה ומצא בה את אדם קוצר, בן 44, בערפול חושים. למקום הוזעק מיד רופא צבאי של חיל־הים המתמחה בתאונות צלילה.

בתוך כך הוזעק למקום אמבולנס. הרופא ליווה את הצוללן עד לבסיס חיל־הים, שם הוכנס מיד לתא לחץ, וכעבור כשעתיים שוחרר לביתו.

הצוללן סיפר מאוחר יותר, כי הוא וחברו, אלכס ביאלוסטוצקי (30) שיצא עמו לצלילה, עוסקים בתחביב זה זמן רב. „פתאום הרגשתי טעם של אדים בפה; התברר, שבשסתום של הצינור שהעביר אוויר היתה תקלה והגזים החלו לחדור פנימה. חשתי ברע. פתחתי את מערכת האוויר לשעת חירום אולם התבלבלתי בהפעלתה. אז איבדתי את עשתונותי, השלכתי את המשקולות שהחזיקו אותי למטה ועפתי במהירות כלפי מעלה. בכל הגוף הרגשתי זעזוע.

נשקל מבצע לאכיפת נסיעה בנתיבים מיוחדים בתל־אביב

מאת אריה [illegible], סופר „דבר"

[illegible] התחבורה של מיבצע [illegible] נגד אוטובוסים ומוניות, הנוסעים מחוץ לנתיבים המיוחדים שהוקצו להם בכמה רחובות בתל־אביב, נשקלת בימים אלה על־ידי גורמי האכיפה השונים.

בשנים האחרונות נקבעו בתל־אביב נתיבים מיוחדים לאוטובוסים ולמוניות בדרך חיפה מצפון לדרום, בדרך פתח־תקוה וברחוב המסגר וכן ברחובות אלנבי, דיזנגוף ובן־יהודה. מלכתחילה היה ברור, שהמוסד יפגע לרעתה של הרמת כלל התנועה, אולם גורמי התחבורה העדיפו מטעמים מובנים להפלות לטובה את הרמת התחבורה הציבורית.

בינתיים מתברר, כי אוטובוסים ומוניות [illegible] בנתיבים המיועדים להם [illegible] עושים זאת בעקיפין, כאשר כמה אוטובוסים עומדים בתחנה זה אחרי זה, קורה שנהג שבעוד שראשון האוטובוסים עדיין עסוק בהורדת נוסעים או בקליטתם, זה שלאחריו כבר השלים את [illegible] ויוצא לרוחב הכביש תוך חסימת שני נתיבים של כלי־הרכב האחרים.

המשטרה עשתה מפעם לפעם מיבצעי אכיפה נגד כלי־רכב פרטיים, שנכנסו בנתיב האוטובוסים שלא כדין, אך מעולם לא נאכפה התקנה על נהגי האוטובוסים. עתה נשקלת עריכתו של מיבצע רציני לאכיפת ההפרדה בין האוטובוסים ובין כלי־הרכב האחרים ברחובות שבהם הוקצו להם נתיבים מיוחדים.

הילדים – לבית־ספר חרדי או ממלכתי־דתי?

פילוג עמוק בציבור החרדי על רקע חינוך

„משפחות מתפרקות, בני זוג אינם מדברים וחברים מתנכרים זה לזה"

מאת יעל מישביץ, סופרת „דבר" לענייני חינוך

משבר עמוק מפלג את ציבור ההורים הדתי. משפחות מתפרקות עקב מריבות אם לשלוח את הילדים לזרם הפלגני „נועם" שהוא קיצוני יותר מבחינה דתית, דוגל בחינוך נפרד לבנים ולבנות ורוב אוכלוסייתו היא בת המעמד הגבוה־אשכנזי, או לבתי הספר הממלכתיים־דתיים הרגילים בחינוך מעורב ואוכלוסייתם מעורבת, מזרחית ואשכנזית.

במסגרת המאבק בין שני הזרמים הורים מנהלים מסעי שכנוע בבני ילדים, כדי למשוך ילדים מהזרם הפלגני לזרם הממלכתי, מה שמעורר פיצול נוסף בין ההורים. על המשבר המעמיק דווח בשבוע שעבר בכינוס הארצי הראשון של הורים לחידוש פני החינוך הממלכתי־דתי שנערך בבית ספר הימלפרב בירושלים.

שי הראל, הורה ממוצא מזרחי מקריית אתא אמר, „אינני מדבר מתוך רגשי נחיתות. המצב קטסטרופלי, וזוהי בעיה עדתית קשה במסווה של בעיה דתית. משפחות נפרדות, בני זוג אינם מדברים זה עם זה, בני דודים ניתקו יחסיהם, חברים מתנכרים זה לזה בגלל המחלוקת הקשה". לדבריו, ההורים שיש להם כסף רובם אשכנזים ומעדיפים לשלוח את ילדיהם לבתי הספר הפלגניים של נועם שמימונם, בנוסף לכספי מדינה נעשה על חשבון ההורים.

בבתי הספר הממלכתיים דתיים נשארת אוכלוסיה מזרחית ממעמד נמוך שאינה יכולה לממן חינוך עשיר כמו זה הניתן בבתי הספר של נועם. בחינוך העל־יסודי ההורים האשכנזים בעלי האמצעים שולחים את הילדים לישיבות מחוץ לישובים ובתי הספר התיכוניים־דתיים נשארים על טהרת בני עדות המזרח.

הראל סיפר עוד שבקריית אתא ההורים „שיש להם" יצרו מאפיה פוליטית שאיפשרה להם לקבל אישור משר האוצר משה נסים לבניית כיתות בבית הספר הפורש נועם, למרות ששר החינוך הורה שאין לבנות כיתות חדשות.

אם מירושלים, אסתר צ'יסמן, דיווחה שבירושלים המצב דומה ומעמיק את הפער שבין האוכלוסיות הדתיות. ההורים האשימו את זבולון המר כי אישר „בדין מהולה בדם של שנאה" הקמת מערכת חינוך פלגנית כנועם היוצרת מריבות ותככים פוליטיים בין ההורים.

ההורים הביעו אי־אמון מוחלט בראש האגף לחינוך דתי יעקב הדני, על כי הוא תומך בבתי הספר הפלגניים נועם ומתעלם מהסכסוך העמוק המפלג את החינוך הדתי וגורם להקצנה שאינה ניתנת לתיקון. „הבעיה היא באיזה בתי ספר [illegible] הבנים [illegible] שלנו. אם אנחנו לא נתערב האגף לחינוך דתי [illegible] הרבנות הראשית". ההורים מסרו שהם יפנו בימים הקרובים לשר החינוך, על מנת שיקצה משאבים להשוואת התקציבים בין החינוך הממלכתי דתי לחינוך הפורש נועם.

מנהל האגף לחינוך דתי יעקב הדני, כרך את הכינוס ואמר כי אינו רואה בדרישה של קבוצות הורים לחינוך תורני ולהפרדה בין בנים ובנות, כמו זה הניתן בבתי הספר של נועם, דרישה לקיצוניות. „זו לא הקצנה – אם הורים רוצים יותר חינוך תורני – זה לגיטימי" אמר הדני.

במלאות שלושים לפטירתו של יקירנו

ישראל ברינג ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי י"ב סיון תשמ"ז 9.6.87 בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין סגולה בפתח־תקוה

המשפחה

במלאות שנה לפטירתה של יקירתנו

רבקה פלימן ז"ל

אזרחית מופת של חיפה

נתייחד עם זכרה בבית העלמין הישן חוף הכרמל ביום שלישי י"ב בסיון תשמ"ז 9.6.87 בשעה 17.00.

המשפחה

אמנו וסבתנו האהובה

הדסה ברזילי

מאנשי העליה השלישית וראשוני רעננה הלכה לעולמה

ההלוויה היום יום א' י' בסיוון תשמ"ז 7.6.87 בשעה 15.30 מהמועדון לחבר בקיבוץ מעגן מיכאל

אריאלה ופנחס אגמון – מעגן מיכאל
רחל ואברהם עצמון – תל אביב
נכדיה, נכדותיה ונינה
הכל בית מעגן מיכאל

כפר עידוד

בית לנוער בלתי משתלב רד M.B.D

כפר עידוד, בלב איזור השרון, ממשיך לקלוט צעירים וצעירות בלתי משתלבים ו/או מזוהים כ־M.B.D (Minimal Brain Damage) מגיל 18 ומעלה למסגרת של

מגורים־עבודה־נופש

בהנהלת יצחק יצחקי

ההרשמה לגרעין השני תסתיים בחודש יוני ש.ז. לתיאום פגישה, נא לטלפן למשרד כפר עידוד בע"מ, תל־אביב טל. 238189. רחוב באר טוביה 10.

מספר המקומות מוגבל.

לגיזלה היקרה

אתך באבלך הכבד על מות בעלך

לולק פרץ ז"ל

מיקירי הרובישוב אשר נפטר בחו"ל.
על מועד ההלוויה בארץ תפורסם הודעה.

ועד ארגון יוצאי הרובישוב בישראל

במלאות חמש שנים לנפילתו של בננו

ארז מנדיל ז"ל

נעלה לקברו ביום שלישי י"ב סיון תשמ"ז 9.6.87 בשעה 15.45.
מיניבוס ייצא מתחנת הרכבת בתל־אביב בשעה 12.00 על יד מסוף אל־על.

המשפחה
ובית כפר סאלד

המכון לחקר תקופת השואה

אוניברסיטת חיפה
הפקולטה למדעי הרוח
מכון שטרוכליץ לחקר השואה

בית לוחמי הגיטאות
ע"ש יצחק קצנלסון
למורשת השואה והמרד

כינוס מדעי ארצי:

תנועת הנוער הציונית בתקופת השואה

מחר, יום ב' 8.6.1987 בשעה 18.30 בבית לוחמי הגיטאות
תרצה במסגרת דיוני הכינוס

ח"כ **חייקה גרוסמן:**

דרכו של הנוער אל המרד

אנו מודיעים בצער על מותו
של בעלי, אבינו וסבנו

משה שלם

המשפחה

אנו משתתפים בצערם של
אהר'לה והמשפחה
במות עליהם האב

משה שלם

בית „הבונים"

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

עזרא קזביני ז"ל

ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה

ועד עובדי חברת החשמל לישראל [illegible]

דבר חד"ש

די לסחבת במשא־ומתן על הסכמי העבודה!

ב־1 באפריל פג תוקפם של הסכמי העבודה והשכר. מאז חלפו חודשיים. כמה זמן עוד תימשך הסחבת?
אנו תובעים מהנהגת ההסתדרות לחדול מגישושים, שסופם ויתורים מפליגים. תפעל ההסתדרות למשא־ומתן מיידי ונמרץ על הסכמי העבודה, שבמרכזם התביעות הבאות:

- תוספת שכר כללית של 20%, כפיצוי על שחיקת־השכר שהייתה;
- מסף על הסכם השכר הארצי, ייחתמו גם הסכמים ענפיים (ע"י האיגודים המקצועיים) והסכמים מפעליים;
- שכר תחילי בגובה 60% מהשכר הממוצע במשק;
- פיצוי שחיקה של 27% לפחות לגימלאים;
- שבוע עבודה של 5 ימים, ללא קיצוץ בשכר;
- נגד פיטורים ובעד תעסוקה מלאה.

כל איחור בחתימת הסכמי השכר הוא לטובת המעבידים.
די להססנות! די לסחבת! ייחתמו מייד הסכמי שכר חדשים!

החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון – חד"ש
הסיעה בהסתדרות

ת"ד 26205, תל־אביב — 7 ביוני 1987

במלאת עשר שנים לפטירת יקירנו

יהושע אורנשטיין ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום שלישי י"ב סיון תשמ"ז (9.6.87) בשעה 4.30 אחה"צ, בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים ליד השער.

המשפחה
ובית הוצאת ספרים „יבנה"

מי לא שנא את כראמה

מאת דן אבידן

ראש הממשלה שנרצח שירת בעקביות את האינטרסים הסוריים, אף על־פי־כן לא עלה בידי הסורים, בתקופת כהונתו, להביא פיוס ללבנון או אפילו להשליט בה סדר. הרצח יכביד עוד יותר על השגת משימה זו

רציחות ראשיד כראמה, בפיגוע במסוק שהטיסו ב־1 ביוני מטריפולי לביירות, לא היתה צריכה להפתיע את מי שעוקבים בשנים האחרונות אחר ההתרחשויות בזירה הלבנונית. לכראמה היו הרבה אויבים. במחנה הנוצרי שנאו אותו החוגים הקיצוניים והמתונים גם יחד, לרבות הקצונה הנוצרית הבכירה בצבא, בשל גישתו האוהדת לסוריה ובשל יוזמתו האחרונה שהביאה להצבת הכוח הסורי הגדול במערב ביירות. הנוצרים אף לא ראו בעין יפה את דרישתו הנחרצת שהמארונים יוותרו על חלק מהפריווילגיות שלהם בשלטון ובמערכת הצבאית למען קידום הסדר פנימי בין העדות. נוסף על כל אלה תלו בכראמה את האחריות למשבר הכלכלי החריף הפוקד את הארץ בשנים האחרונות ושנפגעיו העיקריים הם המארונים, בהיותם שכבת הסוחרים והיזמים המשקיעים בחברה הלבנונית. על רקע זה, אין פלא שהקבוצות המוסלמיות השונות בלבנון וכן חוגי השלטון בדמשק חושדים כי ידה של קבוצה נוצרית קיצונית היתה ברצח ראש הממשלה.

היו לו לכראמה אויבים גם מחוץ למחנה הנוצרי. עיינו אותו הקבוצות הפונדמנטליסטיות בטריפולי המאוגדות בתנועת „האיחוד האיסלאמי" (איתיחאד") בראשות השייח' סעיד שעבאן. תנועה זו, המסוכסכת עם הסורים, זקפה לחובת כראמה את תמיכתו הנחרצת בסוריה ואת הגינוי שהוא נתן לצעדי הענישה שנקט הצבא הסורי בדצמבר אשתקד ובפברואר השנה נגד אנשי „איתיחאד" בטריפולי כולל הוצאתם להורג של עשרות קנאים איסלאמיים ברובע באב אל־תבאנה וחיסול אחד ממנהיגי התנועה הפונדמנטליסטית בעיר, חליל עכאווי. ואכן, פחות מיממה לאחר הרצח נטל על עצמו את האחריות למעשה גוף בלתי מוכר: „הארגון הנוקם את דם חללי האיסלאם". קודם לכן טען דובר מטעם קבוצה מחתרתית אחרת, „הצבא הלבנוני החשאי", שאנשי קבוצה זו רצחו את ראש הממשלה. יתכן שמאחורי קבוצה זו מסתתרים חוגים קיצוניים במחנה הנוצרי.

ואין זה הכל. לראשיד כראמה היו אויבים גם בקרב הקבוצות האש"פיות. בשנות השישים והשבעים אומנם נחשב לאחד מתומכי אש"ף, אולם עם התהפוכות שחלו בלבנון לאחר מבצע של"ג ובעקבות המהפך שחל ביחס של פטרונו הגדול הנשיא אסד כלפי ערפאת, שינה את גישתו. כראמה לא יצא חוצץ נגד המצור שהטילו בשעתו הקבוצות הפלשתיניות הפרו־סוריות יחד עם יחידות הצבא הסורי על תומכי ערפאת בטריפולי – מצור שהביא לגירושם של ראש אש"ף ותומכיו מצפון לבנון ולהתבססות הארגונים הפלשתינאים הפרו־סוריים בזירה זו. לאחרונה נתן כראמה גיבוי להחלטת הפרלמנט הלבנוני לבטל את הסכם קאהיר מ־1969 שנתן בזמנו גושפנקה לנוכחות הצבאית האש"פית בדרום לבנון. צעד זה גרר ביקורת נוקבת מצד מנהיגי אש"ף והוא עורר את כעסם של ערפאת ועוזריו כלפי הממסד הלבנוני כולל רשיד כראמה.

בין אם נרצח כראמה בידי קבוצה נוצרית קיצונית, ובין אם בידי קבוצה איסלאמית קנאית או אנשי אש"ף – המשמעות המרכזית של הסתלקותו מהזירה הפוליטית הלבנונית היא מכה לסורים. כראמה, בדומה לאביו עבד אל־חמיד כראמה בזמנו, נחשב לאחד המנהיגים הפרו־סוריים החשובים ביותר בלבנון. הוא ואביו טענו לא פעם שלדידם לבנון אינה אלא חלק מסוריה. עבד אל־חמיד כראמה אף הציע בשנות החמישים שסוריה תספח פורמלית את צפון לבנון לתחומיה בגלל הזיקה הכלכלית, הדמוגרפית והפוליטית שקיימה לאורך עשרות בשנים בין טריפולי לדמשק. מינויו של רשיד כראמה לראש ממשלת לבנון ב־1984 היה בראש ובראשונה יוזמה סורית במסגרת מאמצי אסד לבסס את השליטה הסורית העקיפה על ניהול ענייני המדינה הלבנונית ולקדם את מטרות המדיניות הסורית בלבנון. בעזרת כראמה הביאו הסורים לביטולו הפורמאלי של הסכם ישראל־לבנון מ־17 במאי 1983 ולנסיגת צה"ל מלבנון ללא כל הישגים מדיניים. לעומת זאת לא עלה בידי הסורים בתקופת כהונתו של כראמה כראש ממשלה להשליט סדר בלבנון ולקדם פיוס בין העדות היריבות, חרף הגברת מעורבותו של הצבא הסורי בביירות.

העובדה, שכראמה לא עמד בראש מפלגה פוליטית ומאחוריו לא ניצב כוח צבאי מיליציוני, תרמה כנראה למניעת גל שפיכות דמים חדש בין הקבוצות הלבנוניות היריבות לאחר ההתנקשות. אולם המתחים הבין עדתיים שעורר רצח כראמה יקשו בעתיד עוד יותר על הסורים לקדם פיוס בין הקבוצות היריבות בלבנון.

נסגר מעגל הרציחות

רצח רשיד כראמה, אחד המנהיגים החשובים ביותר של העדה הסונית הלבנונית, סוגר מעגל של רציחות פוליטיות שהביאו בעשור האחרון להסתלקותם של רוב חשובי מנהיגי העדות בלבנון.

● ב־1977 חוסל המנהיג הדרוזי החשוב כמאל ג'ונבלאט, אבי המנהיג הדרוזי הנוכחי ואליד ג'ונבלאט. על פי רוב העדויות חוסל ג'ונבלאט האב על ידי הסורים שלא ראו בעין יפה את מדיניותו העצמאית בזירה הלבנונית כמנהיג קבוצות השמאל ואש"ף.

● ב־1978 נרצח בלוב מנהיג העדה השיעית הלבנונית מוסא סאדר. קדאפי מעולם לא הודה שאנשיו הם שרצחו את מוסא סאדר ושניים ממלוויו. אולם, הסברה הרווחת היא ששליט לוב הורה לחסל את סאדר כשירות לסורים שחששו מהתחזקות העדה השיעית בלבנון תחת מנהיגותו הכאריזמטית של מוסא סאדר על חשבון שאר הקבוצות.

● ב־1982, בעת מבצע של"ג, נקטל בהתפוצצות במטה הפלנגות ברובע קרנטינה בביירות מנהיגן המיליטאנטי והתקיף של הפלנגות, בשיר ג'ומייל. מטען חומר הנפץ הונח בבניין על ידי מחבל פרו סורי בשם חביב שרתוני. חיסולו של בשיר היה רצח פוליטי מובהק שנועד לסלק מהזירה הלבנונית דמות נוצרית דומיננטית שסיכנה את האינטרסים הסוריים בלבנון על ידי קשרי הברית שיזם בשיר עם ישראל (ב־1977 הורה בשיר ג'ומייל לעוזרו אז ומפקד מיליציית הפלנגות כיום סמיר ג'עג'ע – לחסל בדם קר את טוני פרנג'יה, בנו של המנהיג המארוני הפרו סורי סלימאן פרנג'יה ומי שהיה ראש המיליציה הנוצרית „אל־מרדא")

● מנהיג לבנוני נוצרי נוסף שהלך לעולמו לפני כשלוש שנים – לא בעקבות התנקשות רצחנית אלא מחמת מחלת הסרטן – היה רב־סרן סעד חדאד, מייסדו ומפקדו של צבא דרום לבנון הפועל בשיתוף פעולה הדוק עם ישראל. מותו פגע במחנה הנוצרי בדרום לבנון משום שמחליפו גנרל אנטואן לחד איננו יליד הדרום ומשום שלא ניחן בכאריזמה של קודמו.

● ב־1975 איבדו העדה הסונית בצידון והמיליציה הנאצריסטית המקומית את מנהיגן מערוף סעד. האיש נרצח בסמוך לפרוץ מלחמת האזרחים הלבנונית ובנו תפס את מקומו בהנהגת „הארגון העממי הנאצריסטי" בצידון בנו מוסטפא. אולם גם הבן לא ידע שלווה. לפני כשנתיים התפוצץ מטען חבלה ליד ביתו בצידון וגרם לעיוורונו.

● מיליציית השמאל הסונית „אלמוראביטון" סובלת אף היא ממשבר מנהיגות מאז נמלט מנהיגה אבראהים קלילאת ממערב ביירות לצרפת. קלילאת מצא מסתור בפאריס מנוחת וזועם של השיעים שהנחיתו על המוראביטון מהלומה קשה אשתקד במסגרת המאבקים שהתנהלו בין שתי הקבוצות על השליטה במערב ביירות המוסלמית. קלילאת סובל ממחלות שונות ויש המעריכים שלא יאריך ימים.

דבר היום

לפרסם דו"ח המבקר

ההכרעה על עתידו של מטוס ה„לביא" היא מן הסוג שמותר לכנותה גורלית. המשמעויות הכלכליות וההשלכות הבטחוניות של פרוייקט המיליארדים מצדיקות הגדרה זו. בשלב שבו נתון העניין, כל הכרעה – בין אם היא על הפסקת הפרוייקט בין אם היא על המשכו – תהיה הכרעה כואבת. בוודאי שצריך לבחור ברע במיעוטו, אך שוב אין אפשרות לבחור בטוב ברובו. לפני שנכנס הפרוייקט לשלב מתקדם של הדיון, אם להשתמש בביטוי ששר הבטחון נזקק לו לגבי הפעלת פולארד, אפשר היה לקבל את ההחלטה הנכונה בלי לגרום למכאובים.

כיצד קרה שהגענו למצב האומלל הזה? איך נתקבלה ההחלטה במקורה? תשובה מוסמכת על כך אפשר למצוא בדו"ח מבקר המדינה העוסק בסוגיה זו, המונח על שולחנה של ועדת הכנסת לביקורת המדינה. התשובה נמצאת שם, אבל אנחנו לא יודעים אותה, מפני שכך החליט הרוב בוועדה. ליתר דיוק, בשלב ראשון של ההצבעה נוצר רוב של נציגי הליכוד, המפד"ל והתחייה, מול נציגי המערך, ר"ץ ומפ"ם לגנוז את הדו"ח. לאחר עירעור והצעת פשרה – לפרסם את הדו"ח לאחר שתתקבל ההכרעה – נטש נציג התחייה את שורת המתנגדים, והרוב התהפך.

אין שום נימוק לגיטימי להעלים את ממצאי מבקר המדינה מעין הציבור, גם לא זמנית. איש לא טען כי פירסומם יגרום נזק לבטחון המדינה. אדרבא, האחראים לבטחון הבריחו על ההיפך. אין גם סיבה לראות בפירסום סכנת נזק ליחסי החוץ של ישראל. ההתנגדות לפירסום מבוססת אך ורק על נימוק אחר, שספק אם בעליו יודו בו: החשש לחשוף בפני הבוחר את תהליך קבלת ההחלטות של הממשלה אשר נתנה את ברכתה למטוס ה„לביא".

„יודעי־דבר" אומרים, כי ממצאי המבקר מורים כי בסוגיה כל כך כבדה במשמעותה הכלכלית ובהשלכותיה הבטחוניות, תהליך קבלת ההחלטות היה ממש „מזעזע". בלי בדיקת הנתונים, בלי עימות (וגם בלי אימות) התחשיבים, וממילא בלי ידיעה של השפעות ההחלטה.

שקלו השוקלים והגיעו למסקנה כי כאשר יווכח הציבור איך מחליטים על פרוייקט כזה, ישפוט את המחליטים לשבט. אין זו מסקנה מופרכת, שהרי מי שהחליטו על ה„לביא" בלי לדעת מה הם עושים, החליטו גם על מלחמת לבנון בלי לדעת מה הם עושים, ולא התבוססו בקלפי. אבל מה שבטוח בטוח, ומוטב שהציבור לא יידע.

אלא שהציבור זכאי לדעת, ואפילו חייב לדעת, דווקא עכשיו, לפני ההחלטה הגורלית. כי משני הנוגעים בדבר, ישראל וארה"ב, רק הישראלים אינם יודעים את הפרטים. האמריקאים יודעים גם יודעים, ואת המעט שיודעים הישראלים הם יודעים מן הצד האמריקאי.

הפשרה שהושגה בוועדה איננה הגיונית, אף כי בלעדיה לא היה נוצר רוב גם לפירסום שהוא בגדר אתרוגים אחרי סוכות. יש מקום להנחת הפסימיסטים הסבורים כי בלי חשיפה מלאה של העובדות בדו"ח הממשלה לא תכריע כלל, אלא תסחב ותמשוך ותדחה החלטתה.

בזווית חדה / חגי אשד

אני גנוב על נעמי שמר

מתברר שאפשר לאהוב את ארץ־ישראל לא רק בכאב ובגעגועים אלא גם בשמחה אמיתית. נראה שאפשר לחיות ולשיר גם בלי לדעת איפה הגבול ואיפה הוא יהיה, ולא כדאי להתווכח כל הזמן

פתאום מתברר שגם תל־אביב היא ארץ־ישראל. שהיא לא רק תל־אביב. אולי ידענו, או יכולנו לדעת את זה גם קודם לכן. „הגל התל־אביבי" באופנת המשוררים והסופרים העתונאים והציירים והפסלים והמוסיקאים, איננו חדש. כולם מנסים לתת לו ביטוי כל הזמן. כולם „מגלים את תל־אביב". אבל עד שבאה נעמי שמר עם „חפצים אישיים" שלה ועם „גג" ועם משה בקר, לא חשבנו ולא חשנו ולא תפסנו שגם תל־אביב היא ארץ־ישראל. ארץ־ישראל של נעמי שמר וממילא גם שלנו, של כולנו. תל־אביב של נעמי שמר בניב, בצליל, בלחן, בקצב – בקולו התל־אביבי של משה בקר. בלעדיה לא ידענו מה אנחנו אוהבים באמת בארץ ישראל. בלעדיה לא היינו יכולים לדעת מה אנחנו אוהבים בתל־אביב.

פתאום מתברר שארץ־ישראל היא לא רק עבר. היא לא רק מה שהיה והלך לאיבוד ולא יחזור עוד לעולם. פתאום מתברר שארץ־ישראל היא גם הווה וגם עתיד. לך לתל־אביב ותראה בעצמך. עכשיו, אחרי נעמי שמר, זה לא „קונץ". עכשיו צריך להיות עיוור וחירש, כדי לא לחוש שתל־אביב נוצרת כל יום מחדש על־ידי אנשים שהיו, ואנשים שעוד יהיו ואנשים שהם כבר שייכים להווה וההווה שייך להם. אנשים חדשים, צעירים וצעירים מאד, וגם כאלה שאינם צעירים ויש בהם הכוח להתחדש כל יום. ועוד איך. נעמי שמר תפסה אותם ואותנו.

פתאום אנחנו רואים וחשים שתל־אביב היא לא רק יבוא ולא רק חיקוי לועזי מנופח ומגוחך, אף־על־פי שיש בה הרבה מכל אלה. יותר מדי. היא לא רק „ניו־יורק לעניים", אף־על־פי שיש בה סממנים רבים של קריקאטורה של ניו־יורק ולוס־אנג'לס וכל היתר. פתאום אנחנו תופסים שתל־אביב היא לא רק מין „מובלעת מתנפחת" בתוך ארץ־ישראל האמיתית שמחוץ לה. ורחוב דיזנגוף הוא לא רק מין „פרוזדור משום־מקום לשום־מקום". שכל זה שייך בהחלט, למרות הכל, לארץ־ישראל המשתנה והמתחדשת כל יום. על־ידי האנשים החדשים והישנים שגרים וחיים בה בעברית, שגם היא מתחדשת כל יום. עברית תל־אביבית. עברית ארץ־ישראלית. בלי פוליטיקה.

פתאום מתברר שאפשר לאהוב את ארץ ישראל לא רק בכאב ולא רק בגעגועים ולא רק בנוסטלגיה, אלא גם בשמחה אמיתית ובקצב סוחף של ההווה והעתיד. פתאום מתברר שארץ־ישראל היא גם צעירה ולא־איכפתית ועליזה. ארץ־ישראל תל־אביבית. שיש לה רחובות ושיכונים, די משעממים ודי מכוערים בסך הכל. אבל יש לה גם קרקע ושמיים. צריך רק להסתכל ולראות – אותה הקרקע ואותם השמיים. וגגות פרטיים וגינות עם עצים וצמחים ופרחים של ארץ־ישראל הים־תיכונית והמדברית. ויש לה גם חוף ים – הים התיכון שגם הוא שלנו, כמו של כל העמים השוכנים לחופה, כל עמי הים התיכון. כמונו – כמוהם.

ורק גבולות אין לה לארץ־ישראל התל־אביבית. נראה שהיא מסתדרת בינתיים בלעדיהם. נראה שאפשר לחיות ולשיר גם בלי שיודעים איפה הגבול ואיפה הוא יהיה. ולא כדאי להתווכח כל הזמן. עובדה שנעמי שמר התפייסה עם התל־אביב הזאת ואימצה אותה לעצמה וממילא לכולנו. בינתיים. וכשהיא התפייסה עם תל־אביב, סימן שארץ־ישראל כולה התפייסה עם תל־אביב. וגם להיפך. יש תחושה באוויר של פיוס תת־קרקעי כזה. בלי פוליטיקה. יש אווירה כזאת. לו יהי.

וזה הכוח המיוחד שיש לה, לנעמי שמר. רק לה. יש גם לאחרים כוח כזה, או דומה, אבל אחר. לא כמוה. לא כמו שלה. כוח המלה. כוח הצליל. כוח הזמר. כוח השיר. כוח הטעם המיוחד, שהוא היוצר את הטעם של כולנו. היא חוצבת את המלים והצלילים מליבנו. היא מגלה לנו מה חשנו תמיד ולא ידענו שחשנו. מה רצינו לשיר ולא ידענו איך. ועכשיו, כשהיא „גנובה על העיר הזאת", כולנו גנובים עליה. לא יועיל לנו. ומה שלא יהיה, אני גנוב על נעמי שמר. היא בשבילי ארץ ישראל. כל השנים. ואם היא החליטה שגם תל־אביב היא ארץ־ישראל, אני הולך אחריה בעיניים עצומות.

הכפפה של חנא סיניורה

מאת דני רובינשטיין

כוח צבאי אין להם, במו"מ כאוהדי אש"ף אין מוכנים לדבר אתם. מה שנותר להם זה לנסות ולממש את מעמדם הדמוגראפי: קרוב ל־40 אחוזים מתושבי הארץ הם ערבים

רעיונו של עורך „אל־פג'ר", חנא סיניורה, להתמודד בראש רשימה ערבית בבחירות לעיריית ירושלים הוא ניסיון לאמץ דרך מאבק פלשתינית חדשה האומרת לנו, הישראלים: רצונכם לבלוע אותנו, בבקשה אבל תיחנקו אתנו.

במסיבת עתונאים במזרח ירושלים הבהיר סניורה את הרעיון בפשטות: בירושלים כ־135 אלף ערבים בעלי זכות בחירה לעירייה (ולא לכנסת, כיוון שאינם אזרחי ישראל). אם ישתתפו בבחירות, יוכלו לקבל כרבע ממספר המושבים במועצת העיר, ואז יהיו לשון מאזניים בין גוש הימין (הליכוד), המערך והדתיים. „יוכל להיות לנו כוח כמו למפלגות הדתיות בפוליטיקה הישראלית", אמר סניורה והוא בהחלט צודק. הערבים בירושלים לא יוכלו לבחור ראש עירייה ערבי אבל תהיה להם אפשרות החלטה והכרעה לבחור בין המועמדים היהודים וזו עמדת מיקוח אדירה. אם כך יהיה, תיראה ירושלים בירת ישראל שונה בהרבה ממה שהיא כיום.

מה יכולה להיות התגובה הישראלית? אולי אפשר ללמוד על כך מפרשה דומה במשהו שהתרחשה בגדה המערבית במהלך שנות השלטון הישראלי. כוונתי לבחירות לעיריות ביהודה ושומרון. משה דיין לחץ בשעתו על ראשי הציבור בשטחים לקיים בחירות אלו. הם סירבו ודיין (ב־1972) השתמש באיומים ואפילו בכוח: לימים מספר נאסר יצוא סחורות של בני משפחת אל־מצרי משכם למזרח הירדן, וזו דוגמה בלבד. הציבור הערבי נכנע לבסוף וקיים בחירות אבל בשטחים ניסו להציגן כחסרות ערך ובחרו ברוב המקרים את העיריות שכיהנו קודם לכן. אחרי ארבע שנים, ב־1976, שוב הגיע מועד הבחירות לעיריות. שר הביטחון היה אז שמעון פרס. הפעם לא היה נחוץ לחץ ישראלי. אוכלוסי השטחים – בהנחיית אש"ף – גמרו אומר לערוך בחירות של ממש וברוב העיריות נבחרו „גושים לאומיים" (קרי: אוהדי אש"ף). הערבים

כאילו אמרה: אתם רוצים בחירות, הא לכם. התגובה הישראלית, שבאה די מהר, אמרה: תודה רבה, אין יותר בחירות. ומאז כידוע אין יותר בחירות בגדה המערבית.

כאשר נשאלים דוברים ישראלים מדוע

אין בחירות לעיריות בשטחים, התשובה היא שחוששים כי ייבחרו תומכים בטרור (קרי: אש"ף). כאשר יהיו סיכויים שייבחרו מתונים, ייערכו בחירות. וזוהי תשובה מגוחכת קצת, משום שבבחירות נבחרים מי שהציבור רוצה בהם ולא מי שהשלטון מבקש לראותם נבחרים. אם השלטון הישראלי רוצה מועמדים שבעיניו הם מתונים, צריך פשוט למנותם. וזה מה שעושים. שר הבטחון יצחק רבין אף אמר לאחרונה כי בשום מדינה ערבית אין בחירות חופשיות לעיריות, אז מדוע יהיו דווקא אצלנו בשטחים?

את המשך התגובה השמיעה ח"כ גאולה כהן מיד לאחר מסיבת העתונאים של חנא סיניורה. אם סיניורה (הידוע כמקורב ל„פתח") ירצה להתמודד בבחירות בירושלים, אמרה, צריך פשוט לשלול ממנו ומערביי העיר את זכותם להצביע. במלים אחרות: יש לערבים בירושלים זכות לבחור אבל אוי להם אם יעזו לממש זאת.

הבחירות בירושלים הם עניין עקרוני ודוגמה בלבד לדרך חדשה של מאבק פלשתיני. כאשר שורר קיפאון באיזור, אין באופק סיכוי למו"מ מדיני של ממש, אין מבחינת הערבים אופציה צבאית של מלחמה קרובה – מה נשאר? אפשרות אחת: לנסות ולהיאבק בפנים; במסגרת השיטה הישראלית. לנסות לקבל זכויות, לנסות ולהגיע למידה כלשהי של שוויון, כמו ערביי ישראל למשל. כיום אין אמנם שום דרישה ערבית מהשטחים להשתתף בבחירות לכנסת, אבל בטווח רחוק – אם יישאר המצב כמות שהוא – יכולה בהחלט לעלות דרישה כזאת, אשר אין כמעט יהודי שיסכים לה. אבל בינתיים יש מקום להרבה דרישות אחרות: דרישות לשוויון כלכלי, דרישות להשתלבות במסגרת הביטוח הלאומי (לפחות של הפועלים מהשטחים שעובדים בישראל ומנכים משכרם את התשלומים

(המשך בעמ' 8)

הבטלנים

מאת עליזה ולך

„העבודה" יודעת להציג ביצועים כשהיא בשלטון או כשהיא באופוזיציה, אבל היא מתפקדת לא כל כך טוב במצב של חצי־שלטון, במיוחד כשהיא במושב שליד הנהג

מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם ודאי נתן את דעתו למשמעות הופעתו בפארודיה על שיר הבטלנים, יחד עם רובי ריבלין, במשדר הטלוויזיה „הדרן לטורי". כשלעצמה היתה הופעתו מצחיקה והרמונית, אבל בו בזמן היא עוררה אסוציאציה למצבה של מפלגת העבודה באחרונה. גם אם לא לכל הטעויות שעשתה המפלגה אחראי מזכ"לה, לחלק מהן הוא שותף, אפילו אם שותף שקט.

הטעות האחרונה, כרונולוגית, של מפלגת העבודה היא כינוס המרכז לפני כעשרה ימים. הוגי הרעיון, בכירי מפלגת העבודה, סברו שהוא ישרת אותם כלפי חוץ, מפני שישמש מיפגן גיבוי להנהגה שרימריה סבל מפגיעה בגלל מסקנות ועדת אבן. מי שלא היה לו הכוח להתייצב מול היוזמה הזאת, על אף שראה את הנולד – פולמוס פנים־מפלגתי – יכול להכות גם על חטו שלו.

אלא שהטעות האחרונה אינה היחידה, וכמו משגים אחרים היא סימפטום להתרופפות ולפלגנות המאפיינת מצבי משבר, שבהם מנצלים אינטרסנטים שונים רפיון של ההנהגה. אמר מי שאמר, איש מרכזי במפלגת העבודה, כי מפלגת העבודה יודעת להראות ביצועים כשהיא בשלטון או כשהיא באופוזיציה. היא מתפקדת

לא כל כך טוב במצב של חצי־שלטון. אבחנה זו נכונה במיוחד שעה שמפלגת העבודה מסובצת בחצי־השלטון הלא מרכזי, במושב שליד הנהג.

במשך יותר משנתיים שיפשפו ראשי מפלגת העבודה, גם החברים מן השורה, את ידיהם בהנאה לא מסותרת למראה קטטות המיליציות ב„חרות" ולעגו למנהיגה, יצחק שמיר, על חולשתו. מי שיבחן את הנעשה במפלגת העבודה כיום ימחק את חיוך השמחה לאיד מפרצופו. גם אם אין בקרבה ערעור על מנהיגותו של שמעון פרס, על אחדות ולויאליות קשה לדבר באחרונה. למשל, פרס ורוב שרי מפלגת העבודה, אם לא כולם, סבורים שאל להם לפרוש מהממשלה ולהפקירה לליכוד. בשורות האחוריות של מפלגת העבודה יש החולקים על גישה זו, ואין בכך פסול. הדרך הלגיטימית להכריע במחלוקת הזאת היא במוסדות הקובעים של המפלגה.

אלא שלא כך נוהגת מפלגת העבודה, וכל עוד איננה נוהגת כך היא פותחת פתח ליוזמות פרטיזניות של הטפה ליציאה מהממשלה, למשל של ח"כ אליהו שפייזר, מזכיר מחוז תל־אביב. תביעה לפרישה מהממשלה הבאה מפיו היא תמוהה, בלשון המעטה. ראשית, היה עליו להוכיח בעניין זה דוגמה אישית וליזום קודם כל את פרישת מפלגתו מהקואליציה העירונית בתל־אביב, שבה אין לסיעת „העבודה" שום השפעה וחותם. אילו כך עשה, היתה לו זכות מוסרית־ציבורית לתבוע מאחרים שיעשו אותו צעד, אף שקשה לומר שלשר חוץ ולשר ביטחון, ואפילו לשרי מפלגת העבודה האחרים בממשלה, אין משקל בה. ושנית, אילו הוצע לשפייזר להיכנס לממשלה, במקום שר התקשורת שהתפטר, הוא לא היה חוזר על הצעתו אפילו בלחישה.

אגב, תפקיד השר שהתפנה. קשה להבין את הוויתור של מפלגת העבודה על שיבוצו של שר מטעמה במקום אמנון רובינשטיין. הנימוקים של דוברים שונים במפלגת העבודה הם: א. חתירתה של מפלגת העבודה להקדמת הבחירות אינה מתיישבת עם בחירת שר חדש; ב. ממילא תסבול מפלגת העבודה מנחיתות בהצבעות, שכן יגאל הורביץ ושרי המפד"ל יתמכו בעמדות של הליכוד. טיעון עקום זה נועד לחפות על חולשת ההכרעה. מי שמותיר תפקיד סגן־שר לא מאוייש – מאז „עלתה כיתה" סגנית־שר הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו – כמעט שמונה חודשים, וכנראה עד סוף הקדנציה, יתחמק מכאב־הראש היותר גדול שבמינוי שר. להזכירכם שוב, כמה לעג ספג שמיר חודשים ארוכים מפני שלא הצליח למנות את מקורבו, ח"כ מיכאל דקל, לסגן־שר הביטחון.

אם התעכבנו בסעיף הלעג, אפשר להזכיר גם את הלעג שהיה מנת חלקו של הליכוד, ושל העומד בראשו, על הדחיות האין־סופיות של כינוס המושב השני של הוועידה. אי־אפשר להתחמק מהסימטריה שגוררת על עצמה מפלגת העבודה בדחותה את כינוס המושב של ועידתה, שנועד לאמצע חודש זה, לסתיו. לפני חודשים אחדים בישר מזכ"ל המפלגה שהנושא שעל סדר־יומו של מושב הוועידה יהיה „המשך ממשלת האחדות הלאומית", והיה בדבריו רמז להחלטה אפשרית במוסד הרחב ביותר של המפלגה שתחייב פירוק הממשלה. מאז ההכרזה התחוור לראשי מפלגת העבודה שאין כנראה רוב להקדמת הבחירות. אחרי הטעות שבכריכת אי־ההכרעה בקבינט בחתירה לבחירות מוקדמות, לא סוטים ראשי מפלגת העבודה ממסלול הטעויות ומבטלים את מושב הוועידה, כדי להתחמק מעימות בסוגיה ובשאלות שנויות במחלוקת אחרות.

ובמקום ועידה ימשיכו ראשי מפלגת העבודה לחזור אחרי רסיסי מפלגות, ובחיזורי פיתוי לשכנען להצטרף ליוזמת הקדמת הבחירות לא יהססו להציע מערכים עשומים עם חברי־כנסת בודדים, כדי להתחרות בליכוד. כאילו יש בידיהם ערובות לכך שכל חברי מפלגת העבודה יצביעו בעד הקדמת הבחירות. משום מה סבורים ראשי מפלגת העבודה, הסופרים כל יד הבאה בחשבון להפלת הממשלה, שמפלגתם שלהם מספקת 40 ידיים. כדאי להם גם לספור רגליים, כי יימצאו כאלה שבשעת המבחן יצביעו בהן, כלומר ייעדרו מההצבעה.

ואחרון אחרון רענן. לפני כמה חודשים הקימה מפלגת העבודה אגף בחירות. זה היה שינוי מרענן במתכונת פעילותה של המפלגה, שהבינה כי לבחירות יש להיערך כראוי זמן רב לפני שמכריזים עליהן. אלא שעד מהרה נהפך האגף לצוות תגובות, שלא לומר הדלפות. במקום להתכונן הרחק מעיני הציבור, משתף אגף הבחירות של מפלגת העבודה את הציבור בכל סקר ובכל ויכוח שהוא עושה, בדרך כלל כדי להוכיח לקברניטי המפלגה, שדרכם אינה הדרך הנכונה. נראה שכל תכליתו של האגף היא לרפות את ידי ראשי המפלגה ולא לספק להם כלים לקראת המאבק החיצוני הצפוי. אולי מפני שלמישהו באגף לא נוחות בחירות מוקדמות, אם הן אפשריות, והוא יוכיח באותות ובסקרים שהן יהיו לרועץ למפלגת העבודה. וכשהיא תגיע לבחירות, לכל היותר יספק לה אגף הבחירות סטיקרים למכוניות בסיסמה „שלום אמת".

האיש הבריא של אירופה

מאת טדי פרויס, לונדון

התחזית האחרונה בדבר התחזקות הלייבור פעלה, למרבה האירוניה, לטובת השמרנים. כתוצאה מהסקרים ירד ערך הליי"ש, רמז למה שעלול לקרות אם ינצח הלייבור

השמרנים קבעו את מטה הבחירות שלהם בככר סמית', כמה מאות צעדים מבית הפארלמנט. הכניסה לבית מבוצרת כמו בית הנתיבות בן־גוריון, הכניסה לאיצטדיון בלומפילד ומחנה מטכ"ל במשולש. המעבר הוא דרך „שביל" צר, בין כמה מחסומים, שלושה זוגות שוטרים וחצי תריסר אנשי משמר, שנשכרו מחברת שמירה פרטית. אחר־כך יש סדרנים מטעם המפלגה, שלוש מזכירות ופקידים ופקציונרים, שתפקידם לא ברור כל־כך. מחפשים בכליך, בודקים בגלאי־מתכת ומקרינים במצלמות רנטגן, כמו לפני עליה למטוס, רק בהרבה יותר חומרה. שאלתי שני שומרים אם אל דובר מטה הבחירות מגיעים בטיסה. הסקוטי מבין השנים צחק; האנגלי, למראה חברו הצוחק, גיחך. הסקוטי הסביר לו את הבדיחה וכשההסבר הטיל פנימה את האסימון, צחק גם האנגלי בקול גדול.

אחרי שמילאתי את שני הטפסים ההכרחיים, שלצערי אין לי תמונה, התקשרה אחת משלוש המזכירות עם מישהו בטלפון, העמידה אותי בפינה ומקץ כמה דקות הופיע איש הדוברות ולקח אותי לאחד החדרים לשיחה. האיש, כמו הכל במטה השמרנים, התבטא באופטימיות: „המשאלים מורים על יתרון ברור למארגרט תאצ'ר, אך לא המשאלים הם המקור לבטחון שלנו אלא הישגינו ורמתה של האלטרנטיבה. ב־1979, כשחזרנו לדאונינג סטריט 10, מצאנו ארץ חולה, עם 28 אחוזי אינפלאציה, אבטלה המונית, ומאזן תשלומים רעוע. היינו האדם החולה של אירופה. היום, מקץ תשע שנים, אינפלאציה של ארבעה אחוזים, לירה חזקה, ומאזן תשלומים משתפר. ריסנו את האיגודים המקצועיים המיליטאנטיים, כך שיכולנו להגדיל את הפריון וזה גדל אצלנו בקצב המהיר ביותר בעולם המתועש. אנחנו היום האדם הבריא של אירופה".

שלא במקרה מתירים דברי השמרנים את האבטלה בסוף התור של הנימוקים. האבטלה מסתכמת ב־11 אחוזים מכוח העבודה ובמונחים של נפשות, לא של אחוזים יבשים, ביותר משלושה מיליון מחוסרי עבודה. זה הסדק בשריון ההישגים של השמרנים. הם אומרים כי צריך להסתכל על המספר במבט דינאמי: לאחרונה נוצרו כמיליון מקומות עבודה חדשים והאבטלה מצטמצמת בסדר גודל של 10,000 איש לחודש. הצמיחה הכלכלית מתחילה לבלוע את האבטלה. כבר היום חסרים עובדים, אך הפנסיות הנדיבות מדי והביטוח בפני האבטלה מונעים רבים מלחפש עבודה. אז מה רוצים מהממשלה?

השמרנים יודעים, כי למרות כל הנימוקים, האבטלה ממשיכה להיות הנקודה הפגיעה שלהם ולכן הם מנסים להתמודד עם שתי יריבותיהם, לא בחרבות – בכך הם חלשים – אלא באקדחים: בנשק הזה – מדיניות הבטחון – הם חושבים שהם מאומנים יותר מהלייבור ומהמערך הסוציאל־דמוקראטי־ליבראלי. הם מזכירים כי בלייבור יש חוגים רחבים הקוראים לפירוק נשק חד־צדדי, „הנפת דגל לבן", כפי שהשמרנים מרבים לקרוא לכך. בהקשר זה תוקפים את הלייבור גם מהמערך, שראשיו – דייוויד אוון, רוי ג'נקינס ואחרים – פרשו בשעתו מהלייבור בגלל מחלוקת על מדיניות הבטחון הדפיטיסטית. מזכירים ללייבור את אימרתו של אחד ממנהיגיו השמאלנים משנות ה־50 אנורין בוואן, שקרא לשמאלנים במפלגתו „אל תשלחוני בידיים ריקות למשא־ומתן עם הסובייטים". רוצה לומר, כי אחר פירוק נשק חד־צדדי לא ישאר בידי בריטניה שום כוח מיקוח כדי לאלץ את הצד השני שייפטר גם הוא מהארסנל שלו.

ההנהגה של הלייבור יודעת כי זו אחת הגזרות החלשות של מפלגתם, ולכן מנסים אנשיה להיאבק בחרבות: אבטלה, אבטלה, אבטלה! אולם השמרנים אינם מרפים, ומזכירים שראש הממשלה חזרה רק לפני כחודש ממוסקווה, שם ניהלה שיחות מועילות מאד עם מיכאיל גורבאצ'וב (השבועון „אקונומיסט": „גורבאצ'וב הצביע בעד השמרנים"), בעוד שמנהיג הלייבור, ניל קינוק, חזר מוושינגטון אחרי שורה של שיחות־כושר עקרות עם ההנהגה האמריקאית. אז איש כזה יוכל לנהל מדיניות־חוץ קונסטרוקטיבית יותר מאשת הברזל, שהסתדרה מצויין עם ראש הקומוניסטים?

בתחום החברתי־כלכלי יש לשמרנים „אס" נוסף בידם: 10 מיליון איש מחזיקים כיום במניות הנסחרות בבורסה. כלומר, הם הצליחו להפוך ציבור רחב לבעלי הון ולבעלי אינטרס ישיר בכלכלה הקפיטאליסטית, שמבטיחה להם חלק בהכנסה הלאומית מהון. האם אלה יסתכנו בנפילת הבורסה, כפי שללא ספק יקרה אם הלייבור ישוב לשלטון? התחזית האחרונה בדבר התחזקות הלייבור פעלה, למרבה האירוניה, לטובת השמרנים: כתוצאה מהסקרים ירד ערך הליי"ש, רמז למה שעלול לקרות אם ינצח הלייבור. איזה בוחר זעיר שנעשה בעל מניות ירצה להסתכן בירידה חזרה למעמד העובדים?

صكذا من الاهل

מכתבים למערכת דבר

מנהל מחלקת חינוך או עסקן פוליטי?

ביום הזיכרון להללי מערכות ישראל מבצעים משרד הביטחון ואגודת "למען אחי ורעי" באמצעות תנועות נוער וגופים ציבוריים, חלוקת זרים למשפחות הנופלים הבאות לפקוד את קברי יקיריהם. השנה הוטל מיבצע החלוקה על תנועת הנוער העובד והלומד שחניכיה עסו מלאכת קודש בכל רחבי המדינה. חניכי תנועת הנוער העובד בעפולה הציבו דוכן לחלוקת זרים על המדרכה בסמוך לאנדרטת הזיכרון. מאות הורים שכולים ובני משפחות קיבלו מחווה זאת בתודה ובברכה והביעו דעתם בכלים חמות.

להפתעתי היה מיבצע זה לצנינים בעיניו של סבעון שטרית, מנהל מחלקת החינוך בעיריית עפולה, אשר התפרץ לעברי בנוכחות קהל שומעים ואמר בקול בוטה: "אתם מנצלים את השכול הכואב למטרות פוליטיות", "אני מכיר אתכם, אתם תמיד מנצלים סיטואציות כאלה", "מרגישים את ריח הבחירות באוויר", ועוד משפטים וביטויים שאין הנייר סובלם. כל ניסיון מצידי להפנות תשומת ליבו לפתק המצורף לזר שעליו מצויינים שמות מארגני המיבצע, דהיינו "למען אחי ורעי" ו"תנועת הנוער העובד והלומד" לא הועיל, ושטרית המשיך בשלו ללא כל התחשבות במעמד יום הזיכרון.

מעשה זה שיש בו גסות־רוח, חוסר־סובלנות וצרות־מוחין מעיד, כי גישתו של שטרית רוויה תפיסה של עסקן פוליטי הרואה בטקס יום הזיכרון נחלה פרטית של עיריית עפולה, או של גוף פוליטי, ולא יום המבטא את כאבה והזדהותה של האומה כולה עם הנופלים שחירפו נפשם במערכות ישראל.

אני תובע טיפול בגישה נפסדת זו בשני מישורים: במישור של משרד החינוך שמחלקת החינוך בעירייה ניזונה מתקציביו, ומראש עיריית עפולה, שתקוותי כי יגלה רגישות וגדלות־רוח ויעשה מיד למען העברת האיש מתפקיד שאיננו ראוי לו.

מנחם יבור
מנהל המחלקה לתרבות
ומ"מ מזכיר
מועצת פועלי עפולה

לא ויכוח ולא אידיאל

יהודה ברזילי ("דבר" 14.5.87) בהסתמכו על משפט שבשולי מכתבי קובע, ש"החרדים הם חד־צדדיים בוויכוח". לא התווכחתי עם איש. מטרתי היתה להדוף את הטענות נכסולות הבסיס נגד החרדים בכלל ו"תנועת התשובה" בפרט. טענתו כאילו בכך שכוונתי אני לביתי את הכותבים, שאתם אני בתעמת, כוונתי היא ללמד אותם תורה, היא חסרת כל שחר. ברצוני היה רק להבהיר את דברי בכל היקפם, מה שלא ניתן לעשות מעל דפי העיתון.

על שאלתו "מתי זכינו לראות ילדים חרדים באים ביחד עם רבים למוסר "חילוני" ללמוד דעת", משיב אף אני בשאלה: ומי דרש מחילוניים לבוא לבית המדרש, מי כופה את החילוניים לערוך לבניהם מסיבות "בר־מצווה" בבית־הכנסת, או ח"ו לומר "קדיש" לאחר מיתת הוריהם. ואם קורה שמרצה בא לבית־ספר חילוני להרצות על ענייני דת, הרי זה לאחר פניה מצד מנהל בית־הספר.

ובאשר לחלקו האחרון של מכתבו "מי שמבזה תורתם של אחרים אל יצפה שיבואו לביתו להאזין לתורתו שלו", תאב אני לדעת, מה היא "תורתם" של מעצבי דרכם של תלמידי בתי־הספר החילוניים. עד כמה שעמדתי על טיבו של הנוער הישראלי, שיכול להיות נוער טוב ומפוקח, נוכחתי, שמגלה הוא בורות לא רק בנושאים הנוגעים לתורה ולמצוותיה, אלא גם בתורת הציונות, ההשכלה והסוציאליזם.

ולסיכום: מיטיבים היו לעשות דוברי כל ה"חוגים", העיתונאים ואנשי כלי התקשורת לו היו מנצלים את כישוריהם ומתמקדים בנושאים יעילים יותר למדינה, מאשר לנגח איש את רעהו ולהי הישועה.

הרב שמחה ראם
פתח תקוה

כישלון תיכנוני ברשת הכבישים

הפתעה כפולה היתה לכותב מכתב זה בקוראו את ביקורתו של ח"כ בני שליטא שנתפרסמה ב"דבר" ביום 17.5.87 תחת הכותרת: "פחדני הגה" מפריעים לתנועה.

ראשית הפתעתי להיווכח, כי גם חבר הכנסת נתקל ונפגע על־ידי התופעה הטערורייתית של סתימת כבישי ארצנו, שעמה מתמודד כל נהג ישראלי בכל יום (בשעות העומס וגם בסתם שעות במרוצת כל יום). שנית לא ציפיתי למצוא את ח"כ שליטא בין הכותבים ב"דבר".

לגופו של עניין, אף שהדברים שנכתבו על־ידי ח"כ שליטא נכונים, חולק אני על ההשפעה הרבה שהוא מניח, כתוצאה מקיומם של "פחדני ההגה" על הקשיים בכביש. מנסיוני יכול אני להעיד, כי תופעה זו, הקיימת ללא ספק, היא שולית בהשפעתה על הנעשה בכביש. תופעה זו, לעניות דעתי, לא היתה מורגשת כלל לו הושקעו הכספים והמחשבה הנחוצים בשיפור תשתית חיונית זו של כבישים.

הבעיה, אשר אותה שום חוק ושום מידה של חינוך לא יצליחו לפתור, היא הכבישים הלקויים, המתייחסים, אשר גם אם מגעים לשפרם, עושים זאת בתיכנון לקוי לפעמים, עד כדי כך שהמצב נעשה גרוע במקום לשפרו.

דוגמה אחרונה שבה אני נתקל, לרוע מזלי, מדי יום ביומו היא בכניסות וביציאות מן הכביש החדש אשר נסלל, ואשר עדיין לא נפתח לתנועה, בין כפר קאסם לבין צומת מורשה (המשכו של חוצה שומרון).

מה שנבנה הוא כישלון תיכנוני היוצר כבר היום, כאמור לפני פתיחת הכביש לתנועה, פקק תנועה קבוע הבנוי כך שהנהגים נרתקים בו בלי סדר, עד שכאן מורגשת מאוד נוכחותו המקרית של "פחדן הגה" ובאותה מידה של "פויז הגה", במסלול כלשהו. כאשר ייפתח הכביש לתנועה במלוא היקפו, יש להניח, שנראה ונשמע את עלילות המקום מדי יום.

האם במימשל שלנו יושבים אנשים אטומים לחלוטין לנזק הכלכלי העצום אשר נגרם וייגרם בשל העדר ההשקעות הנחוצות בתשתית הכבישים? (יש כמובן היבטים נוספים, שאינם כלכליים, אך בשביל מוסר בוודאי אין תקציבים).

האין מי שרואה עד כמה השקעה זו תחזיר את עצמה בתוספת רווח ובזמן קצר לציבור?

עו"ד דוד אבן
כפר סבא

מי קובע את דמי המנוי לקונצרטים?

בכל שנה ושנה, בעת חידוש המנויים לקונצרטים, מעלה הנהלת התזמורת הפילהרמונית הישראלית בשרירות לב את מחיר המנוי ובאחוזים העולים בהרבה על ההתייקרות המתבטאת במדד יוקר החיים. השנה הרחיקה לכת הנהלת התזמורת בזלזולה במדד ובחוסר התחשבות בתוספת הקטנה להכנסות של רוב מנוייה במשך שנים־עשר החודשים האחרונים. אין גם לשכוח, שאחוז ניכר מבין מבקרי הקונצרטים הם גימלאים.

אשתקד שילמתי בעד מנוי לסדרה ב' של עשרה קונצרטים 315 ש"ח. השנה נדרשתי לשלם בעד מקומי הישן, עליו אני יושב מאז חנוכתו של היכל התרבות, 494 ש"ח. ההפרש – 179 ש"ח מהווה התייקרות ב־56.8%. מדד יוקר החיים עלה, לפי פרסומים של הלשכה לסטטיסטיקה, מאז מאי 1986 ועד אפריל 1987 ב־21% בקירוב. מה הניע את התזמורת להעלות בשיעור גבוה כזה את המחיר? האם מצרך חיוני כלשהו, וקונצרט הוא מצרך חיוני לרבים, עלה בשיעור הזה? האם אין כל פיקוח על קביעת [illegible] מחירים לכרטיסים?

דומני, שהתזמורת הפילהרמונית הישראלית נהנית ממענק הגון ממשרד החינוך והתרבות ומקבלת תמיכה כספית גם ממוסדות ציבוריים אחרים.

פ. יהודקים
תל־אביב

ראשון נהגי הקטרים ברכבת א"י

ברשימה של חנה רביד ב"דבר" (15.4.87) על ראשוני קיבוץ גלילים היא מגדירה את מיזיה דקל ז"ל (שמואל קרסנר) נהג קטר יהודי ראשון. את נהג הקטר היהודי הראשון פגשתי בבואי לרכבת בשנת 1921. נהג זה, גרינברג היה שמו, היה נהג קטר יהודי היחיד ברכבות תורכיה (הגדולה) בזמן מלחמת העולם הראשונה באותם קטעי המסילה של "רכבת סימפלון", לונדון–קהיר, שהגיעה להשלמתה עם חפירת המנהרה בראש־הנקרה והתחברותה למסילת הברזל חיפה–קנטרה.

נהג ראשון זה הדריך מסיקים ונהגים ראשונים מראשוני העליה השלישית שנתקבלו לעבודה ברכבת כמנקי קטרים ב־1920.

מיזיה ז"ל בא לרכבת בתחילת שנות השלושים בראש קבוצה קטנה של חברי "הבחירות הסוציאליסטית". היה זה אחד הגיוסים המוצלחים לכיבוש עבודה ברכבת ובדואר, פרי מאמצי "הסתדרות עובדי רכבת, דואר וטלגרף". מיזיה היה מן הבודדים שהחזיקו מעמד בתנאי העבודה ה"לא קלים", ועבר את המסלול של פועל פשוט (12 גרוש ליום), מנקה קטרים, מסיק ונהג קטר. עמד בסכנות של ימי המאורעות של שנות 1936–1938, של תקופת על הרכבת ופיצוץ מסילת הברזל על־ידי אנשי הכנופיות.

מיזיה היה גם היחידי מכל החבורה הזאת שהתמסר לפעולות בהסתדרות עובדי הרכבת והדואר. הוא גם למד ערבית (קרוא וכתוב), וקשר קשרי ידידות עם חבריו הערבים בעבודה.

יחזקאל אברמוב
תל־אביב

הלוקומוטיב (הרכבת)

בעקבות מאמרו של מיכאל הולר ב"דבר השבוע" (30.4.87) תחת הכותרת "ואיזה פועל יעבוד ביום זה?"

המדובר הוא באחד במאי. בין השאר כותב בעל המאמר ואני מצטט: "כאילו לא היה די במיעוט הפרנסה בא הלוקומוטיב (הרכבת) ושבר את מטה לחמם של פועלים עירוניים רבים".

בקוראי את הקטע הזה נזכרתי משום מה בסיפור דומה אשר קרה ב־1947 בעת כהונתי כמזכיר אגודת עובדי ההובלה במועצת פועלי תל־אביב–יפו, כשהמזכיר הכללי דאז היה לוי שקולניק ז"ל, הלא הוא לוי אשכול. ביום בהיר אחד באה אלי משלחת של בעלי עגלות ועגלונים מתל־אביב. היה זה מעין ועד, ומעט כי נודע להם שהנהלת סולל בונה אשר קיבל עליו לבנות את הבניין הגדול ברח' אסתר המלכה שישמש כבניין המרכזי של לשכת המס בתל־אביב–יפו עומד להפעיל דחפור אשר יוציא את העפר המיותר מיסודות הבניין ויעמיס אותו על משאיות שהובאו לשם כך ועל־ידי כך יקפחו את פרנסתם, שהיו עושים אותה קודם לכן. הם הבטיחו לבוא למקום כולם כאיש אחד עם עגלותיהם ולהפגין ולסתום את הדרך לפני הדחפור אפילו אם זה יגיע לשפיכות דמים.

מיד התקשרתי עם הנהלת סולל בונה וקבעתי אתם פגישה בבית ברנר ביחד עם מזכיר מפת"א הישיבה אמורה היתה להתקיים בחדרו של לוי שקולניק, שהיה באותו זמן בוועידת ההסתדרות. ניגשתי למקום הוועידה והוצאתי אותו ואז קיימנו את הישיבה המשותפת בה השתתפו בא־כוח סולל בונה – הלל דן, מזכיר המועצה, משלחת מטעם העגלונים ואנוכי. בקיצור, אחרי דין ודברים ואחרי שיכנוע רב הגיעו לידי פשרה והיא: שהדחפור יעבוד כמתוכנן וגם העגלונים יקבלו חלק מהעבודה בבניין וכך נגמר הסיכסוך לשביעת רצון כל הצדדים.

מ. צור
תל־אביב

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

התנגדות נמרצת

יו"ר אגף הבחירות במפלגת העבודה, רענן כהן, הביע במפלגתו התנגדות נמרצת לתכניתו של חנא סיניורה (בתמונה), לעמוד בראש רשימה לבחירות בעירית ירושלים. "צעד זה הינו בעל משמעות החורגת מעבר לנושא המוניציפלי ויש לו השלכות לאומיות", אמר כהן. לדבריו זהו צעד ראשון בתהליך הפיכתה של מדינת ישראל למדינה דו־לאומית, ומפלגת העבודה התנגדה מאז ומתמיד לרעיון זה. "יתכן" אמר כהן, "שהצעד של סניורה תואם את מדיניות הליכוד החותר להקמת מדינה דו־לאומית, "רעיון שפרופ' ארנס מנסה ליישם אותו, אם לא להלכה אז למעשה, ולכן יש להתנגד לתהליך זה בכל תוקף."

★

חישוב אריתמטי לפיו תאבד מדינת ישראל את הקרוב הציוני דוקא בבירתה ירושלים אם יגשים חנא סיניורה לשתף רשימה ערבית בבחירות למועצת העירייה עשה עמנואל זוסמן מזכיר מפלגת העבודה במחוז ירושלים ויו"ר הנהלת הקואליציה במועצת העירייה: שלושים אחוז ערבים ועוד עשרה אחוזים חרדים שאינם מכירים במדינת ישראל ובמוסדותיה מהווים ארבעים אחוז לא ציונים בבירה. הפיתרון: יצירת מקורות תעשייה עתירת ידע לצעירים יהודים הנוטשים עתה את העיר, בנייה של שיכונים במחיר מוזל והרחבת תחומי הלמודים הגבוהים. "תהא זו אירוניה מרה אם דוקא את בירת ישראל נאבד בעקבות הזנחה רבת שנים של פיתוח העיר", אמר אתמול זוסמן בכנס המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה ברמת רחל.

זמני וקבוע

כשמישהו מבוקש הוא מבוקש. השופט משה לנדוי, מי שהיה נשיא בית המשפט העליון, נתמנה כידוע יו"ר ועדת החקירה לנוהלי החקירה של השב"כ. מה שידוע פחות הוא שימים אחדים לפני כן הוא נתמנה גם ליו"ר הוועדה לתכנון שטרי כסף, מעות ומטבעות זכרון. ועדה ציבורית זו פועלת כגוף מייעץ לבנק ישראל על תוכנם וצורתם של השטרות והמעות. ועדת החקירה היא גוף זמני. הוועדה של בנק ישראל היא גוף קבוע והיו"ר נבחר לשלוש שנים.

האדריכל נתן קירפיצ'ניקוב בר־דב מתכנני העל של ביתן ישראל בסלון האווירי בפאריס, מצא שעת פנאי להביע את אהדתו לפרוייקט הלביא על־ידי המצאת סיסמא על גבי גופייתו. ברקע הולך ונשלם ביתן ישראל, אחד הגדולים והמרשימים בתערוכה הגדולה בתבל.

עוגה בטעם שקספיר

במסיבת הפתעה לקראת סיורה של להקת הבלט של שטוטגרט בישראל, הוצבה עוגה ענקית בדמות ויליאם שקספיר בפתח מלון דן פנורמה בת"א. אל העוגה היו מצורפים כמה מברקים ששלח שקספיר הידוע אף הוא, שאין לסמוך על הדואר הישראלי. חברי הלהקה הודו התרגשו מקבלת הפנים המקורית שערכו להם הישראלים, ולאחר קריאת המברקים המבדחים אכלו בתאבון את העוגה. מרסייה היידה הפרימה בלרינה של בלט אילוף הסוררת טענה לאחר אכילת העוגה שוויליאם שקספיר לא רק כותב טוב אלא הוא אפילו טעים. המברקים, הוסיפה וציינה, הולמים את כתיבתו המבריקה. בלט שטוטגרט יתחיל במוצאי שבת את הופעותיו במסגרת פסטיבל ישראל באמפי בקיסריה ואח"כ יעלה לירושלים. 70 חברי הלהקה מקווים לראות את הארץ וחלקם אף מסתובבים עם מילון עברי אנגלי צמוד. בתמונה: חברי הלהקה עם העוגה.

שעור במחשב

שעה קלה לפני עזיבתו הפתאומית את הארץ, לבקשתו האישית של נשיא ארה"ב, התפנה שר העבודה האמריקאי וויליאם ברוק, לקבל הסברים בנושאי מיחשוב מאסף קריב, נער בן 15 מרעננה, שתיכנן וביצע את פעולות המחשוב של הוועידה השניה של פורום ג'ין קירקפטריק, שנערכה במלון הילטון בתל־אביב.

סיפורים מהחיים

מי שהאזין אתמול לדיאלוגים השנונים שהתנהלו בין נייג'ל הות'ורן, הלא הוא סיר האמפרי לבין יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת אבא אבן היה יכול לחשוב לתומו כי הוא צופה בקטע מהסדרה הבריטית הפופולרית "כן אדוני ראש הממשלה". לאבן היו סיבות טובות לבקר את סיר האמפרי השוהה בישראל שכן אחיינו של אבן, ג'ונתן לין, הוא תסריטאי הסדרה וכפי שאתמול התברר, אבן נותן לו מדי פעם רעיונות לתסריט. הרעיון האחרון – הביורוקרטיה סובלת כל אבסורד כולל שני מנכ"לים במשרד ממשלתי...

סיר האמפרי ואבן סבורים כי אבסורדים ביורוקראטיים הם אוניברסאליים אף על פי שלאבן נראה שלעתים המציאות היא המשך הסדרה. אבן גילה כי בימים אלה הוא שוקד על ספר של הנוסח העברי של "כן אדוני ראש הממשלה". אתמול בעת ביקורו של סיר האמפרי בירושלים הוא נפגש עם ראש הממשלה יצחק שמיר אשר הודיע לו כי כמעט ואין לו זמן לצפות בסדרות טלוויזיה. לעומת זאת במלון המלך דוד נפגש הות'ורן עם מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין שהודיע לו כי אכן יש דמיון רב בין הסדרה לבין המציאות. בתמונה: ראש הממשלה שמיר ונייג'ל הות'ורן.

טובה צימוקי

הפנינג המוני

הפנינג המוני במלאת עשרים שנה למלחמת ששת הימים נערך בליל שבת במפגש הגבול בין ישראל למצרים סמוך לקבוץ כרם שלום. באירוע שעמד בסימן החזרה לציונות שפויה והחתירה לשלום במזרח התיכון, נטלו חלק המשוררים דליה רביקוביץ ויהודה עמיחי וכן הזמרת חוה אלברשטיין. נשאו דברים חיים אורון (ג'ומס), מזכיר תנועת הקיבוץ הארצי, וההסטוריון ד"ר זאב צחור מאוניברסיטת בן־גוריון.

עודד בר־מאיר

סוף עידן יפת

אחרון ראשי החטיבות של בנק לאומי מימי ארנסט יפת עוזב את תפקידו. יעקב ארטל, ראש החטיבה העסקית של הבנק, הודיע כי יפרוש מתפקידו בקרוב. זאת, לאחר יותר מ־40 שנות עבודה בבנק. ארטל שימש לפני כן גם כראש החטיבה הבנקאית ומנהל הסניף הגדול בתל־אביב. עדיין לא נקבע לו מחליף. ארטל פורש לפני גיל הגימלאות הרשמי ובהחלפתו נשלם למעשה תוך זמן קצר ביותר עידן יפת. בהנהלת הבנק, אשר ראשיו הוחלפו והתחלפו בקצב מהיר ביותר, מאז החלה לכהן לפני כשלושה חודשים ההנהלה החדשה.

המדור נערך ע"י אורה ארמוני

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
דיזינגוף 132 – 223590
בלפור – קופ"ח מכבי – בלפור 2 – 299856
ירושלים
מרפאת רוממה – המ"ג 28 – 523191.
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
קופת חולים כללית – המיתר 25 רמת־גן – 782537
בת־ים
מזור – חביבה רייק 20 בת־ים 583360
קופת־חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הפיין 52 חולון – 889153
מודיעין
מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04־525566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
ער"ן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – קו למבוגרים 03־5461111
קו לילדים ונוער 03־261113
בירושלים – 02־227171
בחיפה – 04־672222
בנתניה – 053־335516
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נקבת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשיש 02־690685

"קרן מרכזית לפיצויי פיטורין" בע"מ
ע"י בנק הפועלים בע"מ
חברי הקופה מוזמנים בזה לאסיפה כללית רגילה של החברה
אשר תתקיים ביום ב' 15.6.87, בשעה 10.15 במשרדי המחלקות לקופות גמל, רח' פינסקר 69, תל־אביב.
על סדר היום:
1. דו"ח המנהל.
2. אישור דינים וחשבונות כספיים ל־31.12.86.
3. מינוי מנהלים.
4. בחירת רו"ח.
אם לא יהיה נוכח מנין חוקי תוך שעה לאחר המועד שנקבע לפתיחת הדיון באסיפה כללית – תידחה האסיפה לשבוע אחר, לאותה השעה ולאותו המקום או ליום, ולשעה ולמקום שייקבע ע"י ההנהלה.
אם באסיפה הנדחית לא יהיה נוכח מנין חוקי – יחשבו החברים הנוכחים כמנין חוקי ויהיו רשאים לדון ולהחליט בכל ענין הרשום בסדר היום של האסיפה שנדחתה.
המנהלים

"קרן־אור" בע"מ
קופת תגמולים ליד בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
חברי הקופה מוזמנים בזה לאסיפה כללית רגילה של החברה
אשר תתקיים ביום ב', 15.6.87, בשעה 10.00, במשרדי המחלקות לקופות גמל, רח' פינסקר 69, תל־אביב.
על סדר היום:
1. דו"ח המנהל.
2. אישור דינים וחשבונות כספיים ליום 31.12.86
3. מינוי מנהלים.
4. בחירת רו"ח.
אם לא יהיה נוכח מנין חוקי תוך שעה לאחר המועד שנקבע לפתיחת הדיון באסיפה כללית – תידחה האסיפה לשבוע אחד, לאותה השעה ולאותו המקום או ליום, ולשעה ולמקום שיקבע ע"י ההנהלה.
אם באסיפה הנדחית לא יהיה נוכח מנין חוקי – ייחשבו החברים הנוכחים כמנין חוקי ויהיו רשאים לדון ולהחליט בכל ענין הרשום בסדר היום של האסיפה שנדחתה.
המנהלים

ברידג'

מאת ארנונה שמאן

כמו בכל שנה, כך גם השנה, הגיעה שעתם של האלופים החדשים. השנה זכו בתואר זה רמי פורת וארז הנדלמן באליפות הפתוחה, ואילו באליפות הנשים זכו בתואר גיזי קראוס וארנונה שמאן. הבאים בתור הינם זליגמן־בירמן וקאליש פודגור (בפתוחה), גולדמן־גולן ומגר־אס (באליפות הנשים). איחולינו לזוכים.

כדי להגיע למקומות הראשונים באליפות מתמשכת כזו, חייבים הזוגות להציג משחק יד יפה, וכמובן, להעזר ב"טיפ־טיפת" מזל, אולם בעקר, להגיע לחוזים המתאימים, ולדוגמא היד הבאה:

צפ: ♠K97542 ♥9 ♦AQJ5 ♣A2
מע: ♠QJ63 ♥106532 ♦43 ♣Q7
מז: ♠A8 ♥QJ74 ♦92 ♣J8654
דר: ♠10 ♥AK8 ♦K10876 ♣K1093

מחלק: מערב
פגיעים: כולם
ההכרזה:

מערב	צפון	מזרח	דרום
---	1 ספייד	---	2 דיאמונד
---	3 דיאמונד	----	3 הארט
---	4 קלאב	---	4 בלי שליט
---	5 הארט	---	6 דיאמונד
---	---	---	

אליפות הארץ

ביצוע החוזה אינו מסובך, "העניין" המרכזי הוא להגיע לחוזה זה משום שבשולחנות האחרים שיחקו בחוזה של 3 בלי שליט, או 4 ספייד או 5 דיאמונד. מערב הוביל בדיאמונד, הכרוז זכה בידו, המשיך ב־10 ספייד, נסיך ממערב, שניה מצפון, ושמינית ממזרח. מערב המשיך בדיאמונד, הכרוז זכה בדרום, המשיך בספייד שנתחך בדרום, חזרה ליד באלוף קלאב, מלך ספייד, וספייד נוסף שנתחך ביד הכרוז, והדומם מוגבה.

או למשל היד הבאה:

צפ: ♠Q9842 ♥AKJ8 ♦4 ♣AJ2
מע: ♠A103 ♥642 ♦9762 ♣KQ9
מז: ♠6 ♥10953 ♦J1053 ♣7643
דר: ♠KJ75 ♥Q7 ♦AKQ8 ♣1085

מחלק: צפון
פגיעים: מזרח־מערב
ההכרזה:

צפון	מזרח	דרום	מערב
1 ספייד	---	2 דיאמונד	---
2 הארט	---	3 קלאב	---
3 בלי שליט	---	4 בלי שליט	---
5 הארט	---	6 ספייד	---
---	---	---	

לא רבים הגיעו לחוזה של 6 (גם ביציאה קלאב החוזה מבוצע משום שהכרוז משליך את המפסידים בקלאב על הדיאמונדים), ומי שהגיע זכה בניקוד גבוה.

הכפפה של חנא סיניורה

(המשך מעמ' 7)

לביטוח הלאומי, דרישות להקצבות שוויוניות יותר בכל המערכות החברתיות ובשירותים ועוד כהנה וכהנה. הרי את החזק הצבאי והמשטר הצבאי אי־אפשר יהיה להחזיק בשטחים לנצח.

השתתפות ערבית בבחירות בירושלים תהיה מהפך משום שיש בכך אלמנט של הכרה בישראל והכרה בסיפוח. בגלל זאת החרימו עד כה הערבים את הבחירות. אומר חנא סיניורה: "אני לא מכיר בסיפוח ואני מבקש שירושלים תהיה גם בירת המדינה הפלשתינית שתהיה בצד ישראל". אבל איזו ברירה יש לו? כוח צבאי אין לו, במו"מ כאוהד אש"ף ובתנאים שלו אין מוכנים לדבר אתו. מה שנותר לו זה לנסות לממש את מעמדו הדמוגרפי האיתן שהרי קרוב ל־40 אחוז מתושבי הארץ הזאת הם ערבים. ייתכן מאוד שבעתיד זוהי הדרך היחידה הפתוחה לפניו ולפני בני עמו. מדינת ישראל תצטרך להתגונן על־ידי חקיקת חוקי אפליה, על־ידי החלטות כמו זו של שכר הלימוד באוניברסיטאות והדברים הרי ידועים ונאמרו מזמן. מדינת ישראל עם השטחים – או שתהיה דמוקרטית ולא יהודית או שתהיה יהודית ולא דמוקרטית. לפי שעה אנחנו הולכים בדרך השניה.

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04־640775
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
[illegible] תומר – לאשר [illegible] 2 [illegible] ברחוב 2537 בגוש 247 [illegible] 10800 אחוזות.
הבקשה כרוכה [illegible] הצדדי.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ב', ה', בין השעות: 08.00 – 11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
[illegible]
מהנדס העיר

דביר בע"מ
בעלי המניות הרגילות א' של החברה מוזמנים בזה לאסיפה כללית שנתית של החברה
אשר תתכנס ביום 22/6/1987 בשעה 12.15 במשרד עורכי דין רשף את גלעדי ברחוב דיסקין 5 ירושלים.
על סדר היום:
1. דו"ח חשבון ההנהלה.
2. מנוי רואה חשבון.
3. דירקטורים ביניים.
4. שונות.
הנהלת דביר בע"מ

דביר בע"מ
הודעה על חלוקת דיבידנד ביניים
בישיבת הנהלת דביר בע"מ שהתקיימה ב־6/5/1987, הוחלט לחלק דיבידנד ביניים. בעלי מניות החברה המעוניינים לקבל את חלקם בדיבידנד הביניים, מתבקשים לפנות בכתב אל דביר בע"מ ת.ד. 2319 ירושלים.
בכבוד רב,
הנהלת דביר בע"מ

דביר בע"מ
בעלי המניות הרגילות א' של החברה מוזמנים בזה לאסיפה כללית שלא מן המנין
אשר תתכנס ביום 22/6/1987 בשעה 12.00 במשרד עורכי דין רשף את גלעדי ברחוב דיסקין 5 ירושלים. לשם קבלת החלטה מיוחדת בדבר שנוי שם החברה.
הנהלת דביר בע"מ

לפני 60 שנה · דבר · לפני 40 שנה

מהלך הבחירות לעיריית יפו

תנועת הבחירות הנה היום שקטה יותר מאשר ביום ו' ואתמול. רועשים עוד אבטומובילים אחדים של מפלגת הועה"פ ("טובת הכלל") – יוסף דג'אני וחבריו – ונושאי לוחות אחדים של מפלגת עאצם סעיד. המשטרה מקפידה שלא יעמדו האבטומובילים בשום מקום ולא יאספו קהל סביבם.

פרשת סוסים

בורשה הכניסו בעלי העגלה היהודים רשימה מיוחדת משלהם לקראת הבחירות האחרונות לעיריה. הרשימה עשתה כמובן תעמולה רחבה, שתפשו בה מקום בראש הסוסים. נערכה תהלוכה של כל הסוסים אשר לבעלי העגלה והסוסים הללו עברו בסך את כל רחובות ורשה כשהם מעוטרים פרחים וכרוזים ארומים, דגלים ו"פלטפרמות".

מודעה

חבר השולח כסף לחו"ל עליו לשלוח אך ורק על ידי בנק הפועלים.

יד לששת המיליונים

בישיבת היסוד באחד ביתני של המפעל "יד ושם לגולה", שנערכה בירושלים, נבחר ד"ר חיים וייצמן לנשיא המפעל. דוד רמז אמר בדברי הפתיחה: מפעל יד ושם מתכונן ללקוט אבני זכרון לרוממות הקדושה ולגבורה של התקופה הזאת. אין ספק כי אנו עושים את רצונם של המוני ישראל המושמדים בבואנו להקים שמם על הרי ישראל ולהקים זכר ללוחמי ישראל בכל החזיתות.

פקידי עיריית תל אביב שבתו מתוך ליכוד ומשמעת

שביתת האזהרה של כאלף פקידי עיריית תל אביב נמשכה אתמול משעה 7 עד 10 מתוך ליכוד מלא וללא כל פורץ גדר. לוי שקולניק, מזכיר מועצת פועלי תל אביב, אמר: "רצוננו להוכיח לעצמנו, לראש העיריה, להנהלתה, שלא על הלחם לבדו יחיה האדם והפועל העברי".

דבר ספורט

ישראל הרימה ידיים נגד איטליה עוד לפני שריקת הפתיחה 99:79

מאת ישראל פז
מיוחד ל"דבר"

שחקני נבחרת ישראל בכדורסל לא נראו אמש מוטרדים במיוחד מתבוסתם לאיטליה – 99:79. הישראלים מקווים לזכות היום בנצחון על פולין, דבר שעשוי להבטיח את השתתפותם במשחקי הדירוג 1־8.

חניכיו של צבי שרף לא הצליחו להוות יריב הולם לאיטלקים, שהוכיחו עד כה כי הם מהווים רמה בפני עצמה בבית ב'. ריבה וחבריו לא התקשו לעלות ליתרון משמעותי כבר במחצית הראשונה.

הישראלים הציגו יכולת עלובה. לא היתה להם כל תשובה למשחק האיטלקי המהיר והיעיל. האיטלקים תקפו בהגנה הישראלית ללא קושי, מה גם שכבר בפתיחה נזקפו שלוש עבירות לחובתו של לאבאן מרסר, שחקן ההגנה הטוב ביותר שלנו.

האיטלקים שלטו במשחק ועשו במגרש ככל העולה על רוחם והגיעו למצבי קליעה ללא מאמץ. מאמן נבחרת ישראל, צבי שרף, אמר אמש במסיבת עיתונאים, כי אחרי שני ההפסדים המרגיזים להולנד ולגרמניה לא היתה נבחרת ישראל מסוגלת להתגונן מנטאלית

ופסיכולוגית מול נבחרת עדיפה ממנה: "כל המחשבות שלנו הן למשחק נגד פולין, וזה יהיה עבורנו המשחק החשוב ביותר".

שלוש מטרות היו אמש לנגד עיני הישראלים במשחק מול איטליה, שהיא הנבחרת הטובה בבית. לא לעייף יותר מדי את שני הגבוהים שלנו, מרסר ולאסוף, להחזיר את הבטחון שאבד לכמה שחקנים ואחת הבעיות החמורות שלנו היא שנבחרת ישראל היא הגרועה ביותר באליפות בזריקות עונשין, דבר שגרם לנו להפסדים.

בכל זאת לא היה נעים לשבת אמש בהיכל בפיראוס, כדי לראות חוסר אונים של נבחרת ישראל מול שחקניה הנמרצים של איטליה. בודאי גם לכם בישראל, לא גרם הדבר קורת רוח.... האיטלקים גילו עדיפות על ישראל בכל. הסטאטיסטיקה מלמדת, כי איטליה ניצלה 36 מ־63 זריקות שדה (57 אחוז), לעומת 31 מ־72 זריקות שדה של הישראלים (43 אחוז).

הדבר היה גרוע עוד יותר בשטח זריקות העונשין: איטליה 23 מ־25 (92 אחוז) וישראל 10 מ־18 (52 אחוז). בריבאונדים קטפו האיטלקים 39 כדורים חוזרים (30 בהגנה ו־9 בהתקפה), לעומת 28 של ישראל (20 בהגנה ו־8 בהתקפה). הריבאונדר הטוב ביותר שלנו לאבאן מרסר עם 11 כדורים חוזרים ואחריו הארווי לאסוף עם שבעה כדורים חוזרים.

גם בין האיטלקים קטף קוסטה 11 כדורים חוזרים. רק בשטח אחד עלתה ישראל על איטליה: שחקנינו השיגו שבעה סלי שלוש נקודות מ־22 זריקות (ג'מצ'י 6 ושפע 1), לעומת 4 מ־13 של איטליה.

המשחק לא היה מעניין. ישראל הוליכה רק בתחילה 0:2, 7:10, 11:13 ו־13:15. במצב של 19:19 בדקה ה־7 החלו האיטלקים לצבור נקודות רבות בסידרה של סלים – 21:28. ישראל ספגה 12 נקודות רצופות ללא השגת נקודה זכות אחת – 23:40. האיטלקים עלו ליתרון 28:51 ורק לקראת הסיום הצליחה ההגנה האזורית שלנו לחולל מפנה מסוים – 41:53 ו־41:56 במחצית.

פתיחת המחצית השניה עמדה בסימן התאוששות ישראלית – 55:67, 61:70, 64:76, 65:79 ואז שוב נטלו האיטלקים את היוזמה – 65:85, 74:95, 76:99 וג'מצ'י סיים בסל של שלוש נקודות – 79:99.

שפטו דוביס מיוון וליימן משוויץ.

נקודות לאיטליה: ריבה (17), מנגפיקו (16), ברונמטי (16), קוסטה (15), ג'קוטיני (8), מורנדוטי (8), ג'נטילה (6), טונוט (6), ויללטה (4), גילרדי (2) וקאררה (1).

נקודות לישראל: ג'מצ'י 33 (12 מ־23, 3 מ־7, 6 סלי שלוש נקודות); מרסר 15 (7 מ־15, 1־2); לאסוף 9 (4 מ־7, 1 מ־2); ליפין (6), איציק כהן (4), הנפלד (3), שפע (3), דניאל (2), גורדון (2) ורוזנברג (2).

טבלת הבית הישראלי

1.	איטליה	4	313:377	8
2.	צ'כיה	4	347:370	6
3.	פולין	4	357:349	6
4.	גרמניה	4	372:352	6
5.	הולנד	4	354:305	5
6.	ישראל	4	355:345	5

תוצאות משחקי יום שישי

● בית א': ברה"מ – רומניה 74:121; ספרד – יוון 89:106; יוגוסלאוויה – צרפת 83:88 (פטרוביץ' קלע 34 נקודות).

● בית ב': מערב־גרמניה – ישראל 107:112; פולין – צ'כיה 84:87; איטליה – הולנד 71:95.

תוצאות משחקי שבת

● בית א': יוגוסלאוויה – ספרד 76:94 (פטרוביץ' קלע 24 נקודות); צרפת – רומניה 83:95.

היווני גאליס כוכב עליון

מאת ישראל פז, מיוחד ל"דבר"

זו חוויה לשבת באולם ה"קנבוזיה" בפיראוס, כאשר יוון משחקת. ההיכל בן 15,000 מקומות, גדוש בצופים שואגים, מניפים דגלים, סיסמאות, שונאים את היריבים ומשתגעים מאהבה לנבחרת יוון.

האולם דומה להר געש. בכלל, משחקי בית א' אינם דומים לבית הישראלי. נבחרות מצויינות, כדורסל מבריק ומודרני, התלהבות עצומה של הצופים. לעומת זאת, המשחקים בבית שלנו מאופקים מאד, מתנהלים הרחק מההמון הסואן, כאילו הם מהליגה השניה.

שני ערבים רצופים ראיתי את יוון. בערב אחד, כשהיא במיטבה, מנצחת את יוגוסלאוויה 78:84. היוונים הלוהבים ממש דרסו את יריבתם. הם שעטו קדימה בלהט כביר. גם כשיוגוסלאוויה, עם הכוכב דראזן פטרוביץ' הוליכה, לא נרגעו שחקני יוון. הצופים עודדו אותם ודחפו אותם לסחרחורת אדירה. בדקות האחרונות, כאשר הנצחון היווני נראה באופק, נופפו שחקני יוון את ידיהם לעבר היציעים, כאילו לומר להם: "קדימה, עודדו אותנו". הקהל הבין את הרמז. שאגות אדירות, אקסטזה של ממש, בקיצור רעידת אדמה.

כשתם המשחק פרצו נחילים של צופים מכל הכיוונים, היציעים התרוקנו, הצופים פרצו לאולם ונשאו על כפיים את אליליהם ובמיוחד את גאליס, שקלע 44 נקודות.

יומן פיראוס

אלה ממש התחננו שידשו בהם, אבל הקהל הגן אותם משבכה. זו היתה השתוללות של ממש, עד שמכל פינה, ביוזמה ספונטנית, הוזהרו היוונים, שאסור שדברים כאלה יחזרו על עצמם. ואכן, למחרת, עם סיום המשחק, הקיפה טבעת של שוטרים את האולם, אבל הם נותרו מחוסרי עבודה. הסיבה, ספרד בהצגת כדורסל נהדרת הלמה ללא רחם ביוונים העייפים מהערב הקודם – 89:106. הספרדים שיחקו כדורסל נפלא, והנכבון שלהם היה מעולה.

במחצית הראשונה הם סגרו בחליפה את הכוכב היווני גאליס, שקלע רק 6 נקודות. לאחר ההפסקה, כשכבר היה מאוחר למאמן הספרדי, [illegible] הוא שיחרר את הלחץ מגאליס, שקלע אמנם 35 נקודות, אך זה היה יותר למירוץ שלו בטבלת מלך הסלים, אבל לא סייע לנבחרתו.

היוונים נראו עייפים. בנוסף לכך יש להם שני פצועים קשה, פליפר ויאנגידו, שלא יכולים לשחק. באולם, הוא האליל הבקיע על הצופים היוונים. אליל יווני ממש.

ספרד לדעתי היא המועמדת לזכות באליפות אירופה. משחקה שוטף, מהיר, יעיל ואת סאן אפמוניה אי־אפשר לעצור – 27 נקודות. גם חימנז ורומאיי היו מצויינים.

גדולתה של ספרד במשחק הקבוצתי שלה. התרגילים ממש מהנים. היתה במשחק בין ספרד ויוון גם נקודה ישראלית. השופט, טוד הרציק יחד עם הקפריסאי סטיבס ניהלו את המשחק בצורה מעולה. לא ראיתי מעולם את הרציק שופט בצורה מדוייקת כזו, בתבונה ובקור רוח.

אין ספק, ששופט זה כובש לו מקום בצמרת השופטים בעולם ולא אתפלא אם יקבל מינוי גם במשחקי שלב הגמר. לפי היכולת שלו ועמידתו בלחץ מול הקהל היווני הוא ראוי למיטב ההערכה. הלוואי, שישראל היתה משחקת כמו שישפט של הרציק.

רק נצחון על פולין יותיר סיכוי

מאת ישראל פז

ישראל חייבת לנצח היום בשעה שלוש את פולין ואז קרוב לוודאי שתעלה לרבע הגמר (מקומות 1־8) באליפות אירופה.

אחרי תוצאות שני משחקי הבוקר, בהם גברה מערב־גרמניה על פולין (86:90) וצ'כיה גברה על הולנד (89:108), קשה להאמין שהנבחרת ההולנדית החלשה כל־כך גברה על ישראל.

נוצר מצב מעניין. אם ישראל תנצח את פולין, היא צריכה לקוות שגרמניה תגבור על הולנד (רלף קליין יכול לסייע לנו), ואיטליה על צ'כיה. גם אם תגבר הולנד על גרמניה יכול להיווצר מצב שלחמש נבחרות יהיה מספר נקודות זהה ואז יכולה ישראל לעלות תודות להפרש סלים.

רק אם הולנד תגבר על גרמניה וצ'כיה תנצח את איטליה יהיה מצבנו אבוד. מכל מקום, המתח בין כל הנבחרות הוא גדול. ישראל תוכל לתקן את ה"פאשלה" שלה בנצחון על פולין, דבר שהוא אפשרי, אם כי לא קל.

נבחרות פולין וישראל יאבקו בכל כוחן כדי לנצח. לדעתי, ישראל צריכה להיות בשיאה כדי לגבור על פולין, שהיא נבחרת מנוסה ומגובשת.

מחפשים את הסל

קוסטה (14) ומאניפיקו (6) מצפים לנחיתת הכדור מהסל הישראלי תוך כדי ניטרולו של כדורסלן ישראלי.

דורון ג'מצ'י, "קפטן" נבחרת ישראל, בנסיון זריקה לסל האיטלקי

הספרדים חימנז, וילקמפה ורומאיי מתנפלים על הסל היווני בדרך לנצחונם הגדול

כל הנבחרת הרומנית אינה מצליחה לעצור את הרוסי חומיצ'ס. בריה"מ ניצחה בקלות 74:121

ישראל נכנעה גם לגרמניה במאבק מרתק והפכפך 107:112

עדי גורדון החמיץ נצחון חמש שניות לפני הסיום החוקי (98:98) ● השופט הספרדי סאנשו התנכל לישראלים במיוחד בדקות הארכה ● גרמניה היתה טובה יותר וכוכבה ייקל קלע 42 נקודות לעומת 25 של ג'מצ'י

מאת ישראל פז
מיוחד ל"דבר"

מיכאל ייקל בן ה־27, כדורסלן גרמני ממוצא קנדי, שקלע 42 נקודות, הצעיד ביום שישי את מערב גרמניה לנצחון דראמטי על ישראל – 107:112, ביום השלישי באליפות אירופה בכדורסל בפיראוס.

המשחק, שהוכרע בהארכה, היה לדעת כל הפרשנים המאבק המרתק וההפכפך ביותר באליפות. ישראל הצליחה להשוות בתום 40 הדקות – 98:98, לאחר שהגרמנים הוליכו בהפסקה 40:49.

לישראל היתה הזדמנות גדולה לנצח בחמש השניות האחרונות של הזמן החוקי, לאחר שעדי גורדון, אחד השחקנים הטובים שלנו, השיג כדור, פרץ לסל מול שחקן גרמני, אך במקום למסור את הכדור ללאבאן מרסר, שרץ עימו, זרק והחטיא.

שני השופטים, היוגוסלאווי סטרוביץ' והספרדי סאנשו, פגעו כמה פעמים בנבחרת ישראל, דווקא ברגעים הקריטיים. במיוחד התנכל השופט הספרדי לישראל בדקות ההארכה, שהוציא את ארי רוזנברג מהמגרש בחמש עבירות, לאחר ששרק לו עבירה חמישית דימיונית.

ארי רוזנברג היה זה שהחזיק את ישראל במשחק בארבעה סלי שלוש נקודות. קודם לכן, שתי דקות ו־58 שניות לסיום החוקי, הוצא דורון ג'מצ'י מהמגרש בחמש עבירות ובסיום, מצא גם מוטי דניאל את עצמו על הספסל בגלל אותה הסיבה.

עשר הדקות האחרונות של הישראלים לפני ההארכה היו הטובות שלהם באליפות כולה. בפיגור של עשר נקודות (71:81), כשנדמה היה שהוקיץ הקץ על סיכויי ישראל, באה ההתעוררות הגדולה ועימה השוויון, בסל של שלוש נקודות מידי ארי רוזנברג.

היו אלה דקות של כדורסל אמיתי, יעיל ומבריק. למען האמת גרמניה היתה בסיכום טובה יותר מאשר ישראל. ההזדמנות שניתנה לנו להצליח, באה במפתיע. לישראל לא רק שלא היה מענה לצליפותיו של ייקל, שקלע בדייקנות (12 מ־23 מהשדה ו־14 מ־14 בעונשין, ארבעה סלי שלוש נקודות), אלא שלא תמיד הצלחנו להסתדר עם הגובה העדיף של היריב.

גינתר בנקה (2.21 מ'), כריסטיאן הלב (2.10 מ') והנס יורגנגאגר, לא התפתו ללכת על הסל, אלא שידעו להוציא כדורים החוצה, שם סיימו קלעי החוץ את המלאכה השיגו תשעה סלי שלוש נקודות, לעומת שמונה של ישראל.

המשחק הגרמני היה בנוי טוב יותר, מאשר הישראלי. ניסיונו של המאמן הישראלי של נבחרת גרמניה, רלף קליין, נתן את אותותיו. הגרמנים אחרי שני הפסדים, הלכו על כל הקופה. הם ידעו, כי הפסד ימנע מהם את הסיכוי לעלות לבית העליון. הם לחמו על כל כדור ולא הזכירו את חולשתם, ערב לפני כן מול צ'כיה.

אסור לבטל את משחקה של ישראל. המחצית השניה שלנו היתה מצויינת. המפנה חל בסיום עם שינוי שמירה בהגנה ואז גם נמחק הפיגור בן ה־10 נקודות. אחת הסיבות לשיפור המשחק הישראלי היתה הצטיינותו של לאבאן מרסר, לאחר שני משחקים חלשים שלו. הענק התעורר הן בהגנה והן בהתקפה. מרסר הופעל הפעם טוב יותר והתוצאות לא איחרו לבוא.

מול הענקים הגרמנים הוא קלע 28 נקודות, בנצלו 11 מ־18 כדורי שדה וקטף 13 ריבאונדים, מהם 8 בהתקפה. אילו שיחק כך מול הולנד, היה מצבנו שונה לחלוטין.

כדורסלן נוסף, שהיה בשיאו במחצית השניה, היה ארי רוזנברג. לאחר שנכשל במחצית הראשונה, גילה כדורסלן לוחם זה את יכולתו בדקות הקריטיות, כשצלף כהלכה, השיג 19 נקודות, מהם ארבעה סלי שלוש נקודות. יציאתו בהארכה, בגלל חמש עבירות, בפסיקה נבזית של השופט סאנשו, גרמה למעצור במכונה הרוחית של ישראל.

שחקן שלישי, הראוי להערכה היה, עדי גורדון, שסייע לבצע את המפנה הדראמטי. חבל רק שלא מסר את אותו כדור גורלי למרסר בשניות הסיום. אילו עשה זאת היה משחק מושלם.

הכוכב הזוהר של נבחרת ישראל, דורון ג'מצ'י, קלע אומנם מנה נכבדה של נקודות – 25, אבל במשחקו בלטה עייפות מסוימת וזו אולי הסיבה לביצוע חמש העבירות.

לאסוף לא היה הפעם במיטבו. הוא היה הססן, קצת מבולבל ועד שקלע את סלו הראשון, הוא החטיא שבע פעמים. דורון שפע עשה כמיטב יכולתו בדקות ששיחק. חן ליפין ומוטי דניאל, שכל אחד מהם שיחק בין 8 ל־11 דקות, לא נכנסו כלל למשחק.

היה זה הפסד כואב, אך אם להיות אובייקטיבי ובמשחק כזה קשה לישראלי להיות כזה, היתה זו נבחרת גרמניה, שגילתה עדיפות. אבל בכדורסל היו דברים מעולם. אחת הבעיות של ישראל היא בזריקות העונשין. למעשה דבר זה הכריע במידה רבה את המשחק. הגרמנים ניצלו 23 מ־25 זריקות (92 אחוז), בעוד שישראל דייקה ב־13 מ־22 בלבד (59 אחוז), יחי ההבדל הקטן.

בזריקות שדה היתה לישראל עדיפות – 43 מ־81 (53 אחוז), לעומת 40 מ־77 (51 אחוז) של הגרמנים. גם בריבאונד היתה עדיפות לישראל – 41 (21 בהגנה ו־20 בהתקפה) דווקא הנפילים הגרמנים).

לגרמניה היו 38 ריבאונדים (25 בהגנה ו־13 בהתקפה). מרסר נטל, קטף 13 כדורים חוזרים ומי שהפתיע במיוחד היה עדי גורדון, נמוך הקומה (11 כדורים). לאסוף קטף שישה כדורים. בין הגרמנים בלט הלב (19 ריבאונדים). אחריו היה וודן עם שלושה כדורים חוזרים בלבד.

ישראל איבדה שבעה כדורים וגרמניה רק שלושה כדורים. ישראל פתחה את המשחק היטב ותוך משחק שקול קבע מרסר – 20:26. אז חל המהפך. הגרמנים קלעו 15 נקודות, לעומת 2 של ישראל והתוצאה התהפכה – 28:35 לגרמניה.

הישראלים נחלצו מהפיגור ומרסר קבע בדקה ה־16 37:38 לישראל. שוב באה סדרת קליעות של הגרמנים – 12 נקודות רצופות והמאזן שוב השתנה – 38:49 לגרמניה ובהפסקה – 40:49.

לאחר ההפסקה הקטינו הישראלים את התוצאה – 53:50, אבל הגובה הגרמני מתחת לסלים איפשר לגרמנים לעלות ליתרון – 53:64 ובהמשך, לאחר "הורדות" ישראליות – 77:67. במצב זה החל המאבק הגדול. מרסר וגורדון צימקו את התוצאה – 83:80. הגרמנים החזירו לעצמם את היתרון – 82:89, כשנותרו חמש דקות ו־45 שניות לסיום.

הישראלים, במאמץ אדיר, הורידו את התוצאה – 89:87 ורוזנברג השווה את התוצאה – 89:89. שוב יתרון גרמני – 89:94. אבוד? לא, ג'מצ'י בסל של שלוש נקודות צימק את התוצאה – 94:92. ג'מצ'י ביצע מיד אחרי כן עבירה חמישית ויצא מהמשחק. הגרמנים עלו ליתרון – 92:96. רוזנברג, בסל של שלוש נקודות, העלה את המתח – 95:96. ייקל צלף – 95:98 ו־35 שניות לפני הסיום השווה רוזנברג את התוצאה – 98:98.

שתי הקבוצות לא הצליחו לשנות את התוצאה עד ההארכה. גורדון קלע את הסל הראשון בהארכה – 98:100 ואז החלו לשרוק השופטים נגד ישראל. הגרמנים ניצלו את העבירות הרבות ובמיוחד ייקל, שקלע בחמש הדקות הנוספות 12 מ־14 הנקודות לזכות הגרמנים.

שפע עוד השווה את התוצאה פעמיים (104:104, 106:106), אבל בסיום איבדו הישראלים שני כדורים וסוף פסוק – 107:112.

● נקודות לגרמניה: ייקל 42 (12 מ־23, 14 מ־14, ארבעה סלי שלוש נקודות); קוך 15 (3 מ־6, 6 מ־9 ושלושה סלי שלוש נקודות); קרנר (12), הלב (11), בנקה (10), גנאר (8), אנדריאס (7), וודן (6).

● קלעו לישראל: מרסר 28 (11 מ־18, 6 מ־9); ג'מצ'י 25 (11 מ־18, 1 מ־3, 4 סלי שלוש נקודות); רוזנברג 19 (7 מ־12, 1 מ־1 וארבע סלי שלוש נקודות), שפע 13 (3 מ־7, 2 מ־2, סל של שלוש), לאסוף 10 (4 מ־14, 2 מ־4); גורדון 10 (4 מ־8, 1 מ־3); ליפין 2 (1 מ־2).

שרף: הנצחון ברח
קליין: התרגיל פעל

מאת ישראל פז

צבי שרף: "ייקל רצח אותנו". לאבאן מרסר: "שני נצחונות ברחו לנו מהידיים כמו חול ברוח". דורון ג'מצ'י: "אין לנו בעיה של מוטיבציה ואין לנו מרידות, הבעיה שלנו שאנו על סף נצחונות ולא משיגים אותם".

אלה מעט מהביטויים של הכדורסלנים המאוכזבים אחרי ההפסד הדראמטי נגד גרמניה. צבי שרף הוסיף: "שיחקנו הרבה יותר טוב מאשר נגד הולנד. גרמניה היתה עדיפה. [illegible], נגד גרמניה החטאנו כדורי עונשין רבים וייקל רצח אותנו. על השופטים אני מעדיף לא לדבר".

המאמן הישראלי־גרמני, רלף קליין נשאל, כיצד זה לנצח את ישראל? "אין מה לעשות, זה המקצוע שלי והגרמנים משלמים לי. בשבילי, אישית טוב שישראל תעלה לקבוצות 1־8, הגרמנים היו צריכים לנצח ביתר קלות. המשימה שלנו היתה להוריד את ג'מצ'י מגבול 36 הנקודות והצלחנו בכך. ידענו שהישראלים יסגרו על ייקל אישית, אבל היה לנו תרגיל, ששיחרר אותו. ארי רוזנברג היה נפלא וגם מרסר היה גדול". אגב, שני המאמנים לא הופיעו למסיבת העיתונאים הנהוגה אחרי כל משחק. העיתונאים הרבים, קצפו והתאכזבו.

מה אומרים השחקנים? ארי רוזנברג: "נמאס כבר להפסיד ככה. זה מיאש, הרגשתי טוב וחבל שלא שיחקתי בדקות הסיום של ההארכה. העבירה החמישית היתה מהפסכרה. לא למדתי מהניסיון וביצעתי את העבירות מוקדם מידי. התחלנו לשחק בצורה קבוצתית, אבל כל זה לא שווה, אם לא ננצח את פולין ביום ראשון".

לאבאן מרסר אמר: "אני עייף. שני משחקים שהיו לנו ביד ברחו לנו כמו חול ברוח". עדי גורדון אמר: "ההרגשה איומה להפסיד ככה שני משחקים. ברור לכולנו שיש הרבה עצבים, אבל לכולנו יש הרבה כח להמשיך".

דורון ג'מצ'י אמר: "יש לנו נבחרת מצויינת, אנו לא מתכוונים להשבר. אין בעיה של מוטיבציה ואין מרידות".

על סף הזכיה נאלצה מרטינה להיכנע לשטפי גראף הצעירה

הטניסאית המערב־גרמנית שטפי גראף, שבעוד חודש ימלאו לה 18, זכתה אתמול בפעם הראשונה באליפות צרפת הפתוחה ברולאן־גארוס בפאריס, לאחר שניצחה במשחק הגמר את מרטינה נאברטילובה, המבוגרת ממנה ב־13 שנה, במאבק מרתק בן שלוש מערכות – 4:6, 6:4, 6:8.

המשחק בין השתיים היה מהטובים שנראו בשנים האחרונות בגמר היחידות. מרטינה עמדה על סף הזכיה, כאשר כבר הובילה בשיעור 5:3 במערכה האחרונה ואח"כ 4:5 כשהיו בידה חבטות ההגשה. אולם שטפי הצעירה השכילה, לא מעט בזכות אלילת המזל, ובעיקר בגלל עצבים חזקים יותר, להשוות ואף לזכות בנצחון במערכה זו ובמשחק כולו. לגראף הוענק פרס כספי בסך 180 אלף דולר ומרטינה "הסתפקה" ב־90 אלף דולר.

מרטינה נוצחה זו הפעם הראשונה ברציפות בגמר. אשתקד היה זה נגד כריס אוורט אותה ניצחה בחצי הגמר בקלות 2:6, 2:6. כמעניין לציין שלגראף היה זה הנצחון ה־39 ברציפות. משחק הגמר נמשך שעתיים ושתי דקות. מרטינה, שהיו לה חבטות ההגשה במשחקון האחרון, הפסידה כדור חלש אותו חבטה ברשת ואח"כ עשתה שתי שגיאות כפולות בחבטות ההגשה בדיוק בכדור הסיום שהעניק את הנצחון לגראף.

משחק הגמר בין הגברים ייערך היום בין אותם השחקנים שהופיעו גם אשתקד, הצ'כי איוואן לנדל והשוודי מאטס וילאנדר. אשתקד ניצח לנדל והפעם נוטים הסיכויים לשוודי אשר הצליח בחצי הגמר להכניע את בוריס בקר מגרמניה 4:6, 1:6, 2:6. לנדל ניצח בחצי הגמר את בן מולדתו מילוסלאב מצ'יש 3:6, 3:6, 6:7.

● השוודי שטפן אדברג זכה בטורניר במנצ'סטר כשניצח במשחק הגמר את קווין קארן יליד דרום אפריקה 3:6, 4:6.

● גמר הטורניר בבקנהאם יהיה בין הדרום־אפריקאי דני ויסר והאמריקאי סקוט דייויס. בחצי הגמר גבר ויסר על האוסטרלי יול 7:6, 6:7, ודייויס ניצח את בן ארצו כאס אגבר 6:1, 7:5.

הלייקרס מוליכים 2–0

קבוצת הכדורסל לוס אנג'לס לייקרס ניצחה בשני משחקי הבית שלה נגד בוסטון סלטיקס במשחקי הגמר של הליגה האנ.בי.איי. 113:126 ובמשחק השני 122:141.

באיירן זכתה באליפות

קבוצת הכדורגל באיירן מינכן זכתה בפעם השניה ברציפות באליפות מערב־גרמניה לכדורגל שסיימה במגרשה בתיקו 2:2 עם אורדינגן. באיירן היתה זקוקה לנקודה כדי להבטיח את זכייתה לאחר שהוליכה בשש נקודות יתרון על יריבתה המבוגרת המבורג שאף היא סיימה במשחק חוץ בתיקו 3:3 עם נירנברג.

לסיום נותרו שני מחזורים כך שבאיירן עם שש נקודות יתרון הבטיחה למעשה את זכייתה כשצברה עד כה 49 נקודות לעומת 43 של המבורג.

הפועל רמת־גן והפועל בת־ים שיפרו סיכוייהן לשחק בארצית

מאת שמואל קליגר

אין לנו עדיין שום מידע על שתי הקבוצות, שישחקו בעונה הבאה בליגה הארצית, אבל ברור הוא שלאחר שתי תוצאות התיקו (0:0 בין הפועל ר"ג והפועל בת־ים ו־2:2 בין מרמורק ומכבי חדרה) ניצבות היום קבוצות הפועל ר"ג והפועל בת־ים בעמדה קרובה יותר לליגה הארצית משתי היריבות האחרות.

אתמול איצטדיון מטופח ברמת־גן, אותה תפאורה מושלמת ביציעים עם קהל מסגוני, שמריע לשחקנים בהתלהבות רבה והעיקר: מנת כדורגל ראוי לשמו המותיר טעם של עוד בלי שום קשר לעונה התמה ולימות הקיץ העומדים בשער.

מה שברור הוא, שהן הרמת־גנים והן הבת־ימים יוכלו להסתפק לא רק בתוצאת תיקו במחזור המסכם בשבת את המבחנים לליגה הארצית, אלא יוכלו גם להפסיד בתוצאה מינימאלית של שער אחד מבלי שהדבר יגרע מסיכוייהם לשחק בעונה הבאה בליגה הארצית.

מכבי חדרה 2 הפועל מרמורק 2

זה היה משחק יוצא מן הכלל. אי אפשר לשייך אותו למשחקי מבחן לליגה הארצית. זה היה בהחלט מפגן של כדורגל, שמסגרת הליגה הלאומית היתה הולמת יותר ולמען האמת גם בליגה הלאומית לא ראינו, לפחות בעונה הנוכחית, הרבה משחקים כאלה.

לפחות מצד החדרתים ראינו בדקות רבות יכולת מצויינת. הן מבחינה קבוצתית והן מבחינה אישית, כאשר מעל כולם היה יעיש סויסה המלך, שהיה בכל מקום ולכל כדור ולכל מסירה היתה כתובת מדוייקת.

מנה גדושה של אירועים ליד שני השערים, כאשר התקפה אחת רודפת את רעותה ולפחות במחצית השניה נולדו השערים פעמים רבות מובקעה ונראית רק בדרך נס.

הנה דוגמאות ספורות מהמחצית הראשונה. דקה 8: פנקס המסוכן בעט לחוץ ממסירה של שכטר. חמש דקות לאחר מכן בעט שוב פנקס לשער חדרה, אך הכדור נהדף במשקוף השער. ואחרי כן שקובי ממרמורק בעט מטווח קצר לידי השוער.

בדקות הבאות היו אלה החדרתים, שהירבו להחמיץ, כמו למשל בדקה ה־27, כאשר החדרתי, יצחק נחום בעט למשקוף השער מ־2 מ'. בעוד שהחלוץ יגאל חדד החמיץ כמו סירון מספר רב של פעמים ובכל פעם שהחמיץ את השער תבע הקהל בקולניות את הוצאתו מהמשחק ע"י המאמן.

גם המחצית השניה מצאה את אשר סויסה ביכולת מצויינת והפעם לשם שינוי מצאנו גם מנה גדושה של שערים, שניים לכל צד, שדחתה את ההכרעה לשבת הבאה. השער הראשון לזכות חדרה הובקע בדקה ה־64, לאחר בעיטה של יצחק נחום מזוית קשה, לאחר מסירה של חיים סויסה – 0:1. בדקה ה־71 הצליחה מרמורק להשוות, לאחר שרונן שקורי בעט, שחקני ההגנה של חדרה הרחיקו ואילן בן־דרור החזיר את הכדור לרשת – 1:1.

כעבור שלוש דקות הצליחה חדרה לעלות ליתרון שני, לאחר בעיטת עונשין מ־11 מ' של רוני ויצמן, בעקבות הכשלתו של יצחק נחום בתוך הרחבה. יצויין, כי בעת בעיטת העונשין היה שוער מרמורק, לוינגר פצוע ועם סיום המשחק הוא נלקח מהמגרש ע"י אמבולנס.

השיויון הדראמטי הושג חמש דקות מהסיום, כאשר בקרציון פנקס נגח מקרוב לרשת – 2:2. והחמצת המשחק שייכת לרוני ויצמן מחדרה, שבדקה ה־86 נגח את הכדור למשקוף השער והותיר את התוצאה בעינה.

שפט משה אשכנזי לעיני 2000 צופים באיצטדיון רמת־גן.

הפועל מרמורק: לוינגר (באוקשי); שקורי, צדוק, בסון, פרומן, תמיר (אבידוב), בן־דרור, שכטר, משה כהן, שקובי, פנקס. מכבי חדרה: זיתוני; אילון, ויצמן, צורי כהן, אמסלם, חיים סויסה, אלחדד (חבשי), גודלן, יצחק נחום (אברג'ל), גבי סבג, יעיש סויסה.

הפועל ר"ג 0 הפועל בת־ים 0

משחק עצבני ביותר שלא יכול היה לעלות לרמה איכותית נאותה ולו רק בגלל הטעם ששחקני שתי הקבוצות ידעו כבר עוד טרם פתיחת המשחק, כי בנצחון של קבוצתם היה אמור להבטיח השתתפות בליגה הארצית בעונה הבאה ואת מאחר וידעו כבר את תוצאת התיקו במשחק המוקדם בין הפועל מרמורק ומכבי חדרה.

זו גם הסיבה שהקבוצות ויתרו על יוזמות התקפיות מאסיביות והסתפקו בהתקפות מתפרצות על רקע הגנות מתוגברות. רוב ההתקפות היו בלתי מדויקות בהשתתפות מספר מצומצם של חלוצים, שהתקשו לגבור על הגנות נוקשות ובלתי מתפשרות. זו גם הסיבה למיעוט ההזדמנויות ע"י השערים. במחצית השניה היו כמה הזדמנויות להבקעה, אך גם הם לא נוצלו. כך למשל בעט הרמת־גני דורון בוסון בדקה ה־52 עונשין מ־20 השוער הדף בקושי רב את הכדור ובדקה ה־58 היה זה משה עובדיה שבעט מעל משקוף השער, לאחר מסירה של שלמה אלמוליגנו.

הדקה הדראמטית ביותר היתה 69, כאשר הבת־ימים החמיצו פעמיים. לראשה היה זה נחום יוסף שבעט לידי השוער, שהדף ועל הכדור החוזר עט בני רובין, שבעט לשער ממנו בהעדר השוער, אך לרוע המזל חלף הכדור מעל המשקוף.

שפט עובדיה צבי לעיני 2500 צופים ברמת־גן.

הפועל רמת־גן: גילאדי; בייטנר, אוחו, כהנר, ביסון, אוסובסקי, צדקא (ברשצקי), שמעון פרץ, גילודוביץ', נוגדר.

הפועל בת־ים: מרטביץ'; דדיפור, עזארי, יוסילביץ', אלמוליגנו; נחום יוסף, בטביקה, רובין; נמני (מוזה), עובדיה (שלום), ברגיגי.

הטבלה

1.	הפועל ר"ג	2	1:3	4
—	הפועל בת־ים	2	1:3	4
3.	הפועל מרמורק	2	3:5	1
—	מכבי חדרה	2	3:5	1

אופניים

יאיר גרנות מאגודת הדוושנים חיפה ניצח אתמול במירוץ אופניים באיזור מגידו, לאחר שעבר 96 ק"מ בזמן של 3:02.51 שעות. בנוער ניצח יואב קרמבי (חיפה), כהגיע 6 שניות אחרי גרנות.

קליעה

קלעי הפועל נירים זכו אתמול בכל התארים באליפות ההתישבות העובדת בקליעה למטרה, שנערכה בנירים בהשתתפות 80 קלעים מ־19 סניפי הפועל.

רובה אויר: נירים – 1069 לפני דגניה א' – 1065 ועמק הירדן – 1048. באליפות האישית: עמי בן־צבי מנירים – 379 לפני קובי לביא מדגניה א' – 357 ותומר צמח מעמק הירדן – 355.

אקדח אויר: נירים – 1071 לפני איילת השחר – 1037 ודגניה א' – 1024. באישית: גוסטי פורמינסקי מנירים – 368 לפני הקלעית בתי סתנאי ממעברות – 364 ושחר קרנס מאיילת השחר – 359.

משחקי חצי גמר גביע ירושלים לנוער בכדורגל: הפועל חיפה – מכבי נתניה 1:3 בבעיטות מ־11 מ' (3:3); מכבי פ"ת – הפועל ב"ש 2:3 בבעיטות מ־11 מ' (0:0).

משחקי המבחן לעליה לליגה ב': דרום – הפועל נחלת־יהודה – הפועל עוד 2:3; הפועל ראש־העין – בית"ר קרית־גת 0:0; בית"ר לוד – הפועל נהרגולן 3:4.

צפון – הפועל פרדיס – בני־סכנין 0:0; מכבי כפר קמא – הפועל קרית־חיים 0:1; בית"ר מעלות – הפועל דבוריה 0:1.

● במקום הרביעית נדחה המשחק בין בני־בצרת למכבי עכו על זכות העליה לליגה א'. המשחק היה אמור להתקיים בבית־שאן.

صكنا من الاحل

בית"ר ירושלים של מעלה; יתר הגדולות היו בשבתון

מאת ניסן פרידמן

אורי ואלי "מחבקים" את האוהדים

העובדות הבולטות לעונת 1986/87: בית"ר י־ם – אליפות היסטורית בת"א • בית"ר נתניה – טיול שנתי עגום • בני־יהודה – שיא של 29 משחקים ללא הפסד • הפועל ת"א – מהפיסגה לסף התהום • שאר הליגה שוחררה ל"אפטר" מוקדם • הצופים פיהקו וברחו • מלמיליאן מעל כולם • שווייצר – התפטרות ראשונה

כשמפלס המים נמוך, גם ראשו של גמד צץ מעל פני המים. השבת האחרונה הביאה לסיומה את אחת משנות הבצורת הגדולות ביותר של הליגה הלאומית בכדורגל, לפחות בשנים האחרונות. נכון, קשה לאמוד את גובה הרמה. התחושה היא, שחלה ירידה די בולטת ברמתם ואיכותם של המשחקים. רק בית"ר ירושלים גילתה רמה סבירה. ההערכה היא, שאילו נתקלו הבית"רים ביריבות רציניות במירוץ לאליפות, היו מתקשים או אף מחמיצים את הזכיה ההיסטורית.

אפשר להשתעשע בתחושות, הערכות ותחזיות, אבל מה שקובע בכדורגל הן העובדות. אם נתייחס לעובדות, הרי שהבולטת ביותר היא בריחת הצופים. חלה ירידה מדאיגה במספר הצופים.

ישנם הסוברים שעלית המחירים הבריחה צופים. הישראלי הממוצע בורח מהבית בשבת, אך הוא אינו טעם במקצת. המתח והדרמה יחזירו אותו, על אף התנאים הירודים במרבית המתקנים.

ליגה בת שני קצות בולטים מדי לא יכולה לעניין. למעלה – בית"ר ירושלים עם 15 נקודות יתרון מהשניה ולמטה בית"ר נתניה (10 נקודות בלבד) רחוקה ב־24 נקודות מהמקום ה־14. שאר הקבוצות מפשרות מאד. אולי בשנה הבאה עם 14 קבוצות יהיה טוב יותר.

המירוץ לאליפות: רק קבוצה ו"חצי"

במירוץ לאליפות רצה למעשה רק קבוצה אחת – בית"ר י־ם, כשבני־יהודה, קבוצה צעירה וסימפטית, מדדה בעקבותיה, אך אינה מסוגלת אפילו לדגדג את אחוריה. בית"ר רשמה בסיכום שיא נקודות חדש – 66 ואליפות ראשונה בתולדותיה.

בני־יהודה הסתפקה בשיא נדיר של 29 משחקים רצופים בלא הפסד. שיא של עונה שלימה ללא הפסד נשמט במחזור ה־30 עם התבוסה למכבי חיפה 5:2. בני־יהודה סיימה 18 משחקים בתיקו. המגמה שלה היתה קודם לא להפסיד ואח"כ אולי "לגנוב" נצחון. משעמם.

אכזבת העונה: האלופה וסגניתה

שלוש "האריות" של השנים האחרונות, מכבי חיפה, הפועל ת"א ומכבי ת"א, לא נראו בתמונת האליפות. מכבי היתה היחידה שנותרה בכל זאת בצמרת (מקום שלישי).

שתי האלופות האחרונות, מכבי חיפה והפועל ת"א, שהדביקו אשתקד את המדינה בקדחת "משחק העונה", נפלו אל סף התהום. דוויד שווייצר רשם עוד דף בהיסטוריה של הכדורגל, כשהתפטר לראשונה בקריירה שלו. תחת שרביטו של בני טבנפורר ניצלה ה"אלופה" מירידה, רק במחזור ה־28, באריבותה של בית"ר נתניה (1:2). שלמה שרף, עם שני כתרים על ראשו, זכה לגיבוי של ההנהלה מול לחץ אדיר של חוג האוהדים.

סיפור התחתית: חידה אחת לרפואה

גם בתחתית נפתרו רוב החידות בשלב מוקדם. בית"ר נתניה הלכה אמנם חמישה או שישה (איש לא בטוח) מאמנים, אך רשמה פחות נצחונות (3) מול שיא מדהים של 26 שערים ו־92 שערי חובה. בית"ר נתניה גמרה את הטיול השנתי שלה בלאומית, עוד במחזור השלישי.

למכבי יפו לא נותרו השנה "שפנים" בכובע. המציל האלמוני מהשנה שעברה, ברודר מורוז, הודח בבושת פנים, אך מאומה לא הועיל. חמש שנות "מלחמת קיום" נסתיימו. במקום להלחם, שיתחילו לבנות.

במצב כזה נותרה רק חידה אחת לרפואה: מי תהיה היורדת השלישית? מעניין את מי עניינה הקושיה הזו.

מכבי יבנה ובית"ר ת"א היו בתמונה. בניגוד לאירועים לפני שנתיים, ניצלה הפעם בית"ר ת"א ברגע האחרון (0:2 על מכבי נתניה).

העיירה יבנה הורידה את הדגל לחצי התורן. לאחר שש שנים בליגה הלאומית, באה השנה השביעית הרעה.

רוב הליגה יצאה ל"אפטר" מוקדם

התמונה הנ"ל מסבירה שרוב קבוצות הליגה היו משוחררות ממאבקי האליפות והתחתית ויצאו ל"אפטר" מוקדם וביחוד איתן האוהדים ושוחרי הכדורגל המעניין.

איצטדיון בלומפילד היה במזנת יד לבנים. משחקי האלופה שבדרך הורידו מירושלים אלפי רעבים, שנותרו רק עם "מכס ספורט", לאחר שימק"א נסגר סוף סוף.

בית"ר ירושלים זכרה היטב את איכורן הטראגי של האליפויות הקודמות וגם כשיצרה לעצמה מקדמה רצינית בפסגה, היו עדיין שחקניה בפאניקה. הרוח היה כולו של הקהל, שראה את הבית"רים נלחמים עד כיבושו הסופי של היעד.

הפתעת העונה: הפועל לוד

הפועל לוד יצרה תדמית של אגודה בעייתית: שביתות וסכסוכים. איש חזק (כבי רגבו, מנהיג השחקנים ויעקב בנוריס, עידיה הפועל. מאבק בחוזה, עיכוב תשלומים.

גם את השנה הזו החלה לוד ללא הכנה ממשית. המומחים הצביעו על לוד כמועמדת ודאית לירידה. המאמן צבי רוזן הייך באופטימיות. לוד הציגה צוות לוחם ומגובש ובדרך למקום הרביעי הביסה את כפ"ס (0:3) וחיפה (1:4).

הפועל כפ"ס, הפועל פ"ת, שמשון ומכבי נתניה הבטיחו פה ושם. אך לא קיימו ולא היו מסוגלות להוסיף לליגה את הפלפל הדרוש.

השחקן המצטיין: אורי מלמיליאן

כל כלי התקשורת העניקו את התואר "השחקן המצטיין" לאורי מלמיליאן. מנהיגה של האלופה החדשה כל־כך בלט השנה מעל האחרים, עדי כי יצר קונצנזוס מפתיע בין "חדשות", "ידיעות אחרונות" ו"מעריב".

מלמיליאן הגשים את חלום האליפות הישן. לא היה ראוי ממנו לשמש כקפטן בעונה כזו. הנהיג, ניווט והבקיע. לקראת סיום העונה נפצע. כיש מזל שבעצמיו עפה בית"ר ממשחקי הגביע, או מזל שהפציעה העונתית באה אחרי הזכיה בכתר?

לצידו בלטו בבית"ר המגן הדורסני שלמה שירזי. הקשר התוסס סמי מלכה, החלוץ ה"בלגי" אלי אוחנה והאיש לתפקידים מיוחדים, גר' וונדרמולן. צל"ש מיוחד מגיע לשוער הוותיק יוסי מזרחי.

קרן אור: מספר כשרונות צעירים

גם בעבר ידע הכדורגל הישראלי כשרונות צעירים שלא מיצו את הפוטנציאל שלהם בהגיעם לבגרות. על רקע חוורונה של הליגה בלטו מספר כשרונות צעירים. חלקם מצא את הדרך לסגלי הנבחרות הלאומיות, עם כניסתו של היוגוסלאבי מיודו' לתפקיד המאמן.

בני־יהודה הציגה את החלוצים דוד גודרנה והבלם, כשה איזנברג וחזי שירזי. אם הקבוצה תמשיך לטפח ולגבש את הזוג הזה, הוא עתיד "להתגד" הגנות רבות.

מכבי חיפה הציגה את צמד הקשרים החסונים והשאפתנים ניר קלינגר וליאור רזנוכל. בעוד שהשני נפצע הרי שקלינגר הפך לבורג חשוב הן בקבוצה והן בנבחרת. כימוס של "ורצר".

נבחרת העונה

1.	אבי רן (מכבי חיפה)
2.	א. עובדיה (שמשון)
3.	ידין אריב (בני־יהודה)
4.	שמעונוב (מכבי ת"א)
5.	שלמה שירזי (בית"ר י־ם)
6.	מישל דיין (בני־יהודה)
7.	סמי מלכה (בית"ר י־ם)
8.	מלמיליאן (בית"ר י־ם)
9.	ברייליבסקי (מ. חיפה)
10.	אלי יאני (כפר־סבא)
11.	אלי אוחנה (בית"ר י־ם)

רגעי שיא בטניס העולמי

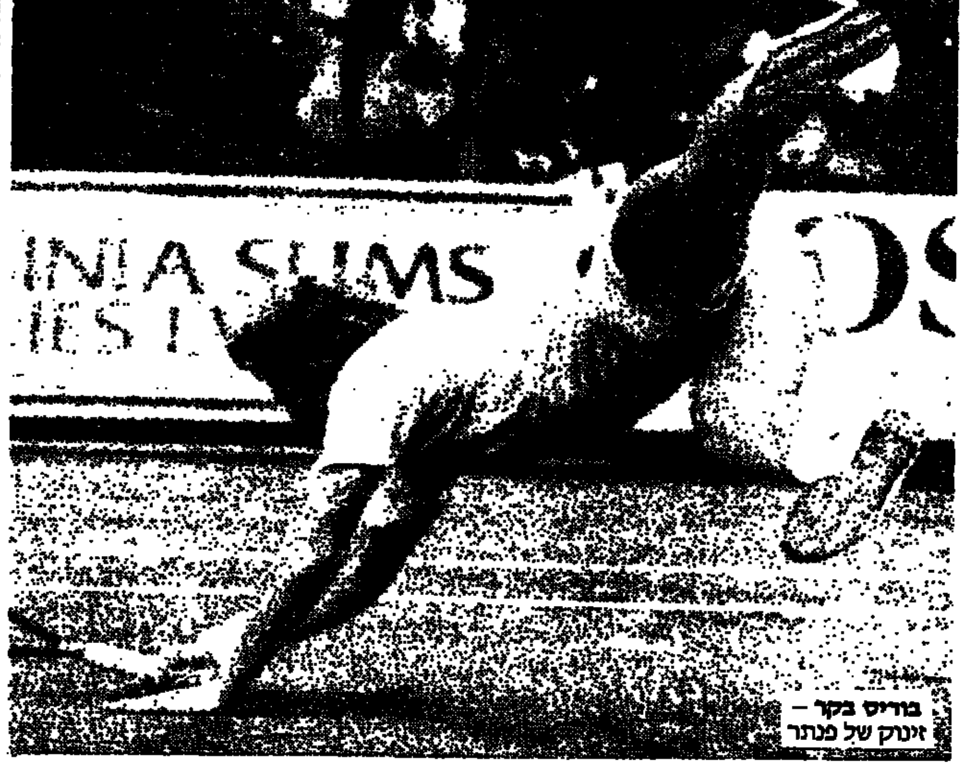

בוריס בקר – זינוק של פנתר

מאטס וילנדר
שוודיה

בוריס בקר
מערב גרמניה

איוואן לנדל
הצ'כי הגולה

שטפי גראף
מערב גרמניה

כריס אברט
ארה"ב

מרטינה נאוורטילובה
הצ'כית הגולה

ג'ימי אריאס
ארה"ב

יאניק נואה
צרפת

מילוסלאב מצ'יר
צ'כיה

מתח ומריטת עצבים על חשבון הרמה – מנת חלקה של הארצית

כדורגלני הפועל ירושלים וחיפה איבדו עשתונות במחזורי הסיום והשאירו את הבכורה להפועל צפרירים חולון בגלל הפרש שערים • יותר מחצי ליגה היתה במשך כל העונה בתחתית בגלל ההחלטה לצימצום הליגות

מאת שמואל טל

בדפי הסטאטיסטיקה של ההתאחדות לכדורגל תרשם עונת 1986/87 כעונה בה הצליחה קבוצת הפועל חולון (בלבושה החדש כצפרירים) לחזור לליגה הלאומית לאחר 17 שנה. אבל אצל אוהדי הליגה הארצית היא תזכר כעונה המעניינת, המרתקת והמותחת ביותר שידעה ליגה זו מאז היווסדה.

דומני שגם ראשי ההתאחדות לא ציפו בחלומם הוורוד ביותר, כי החלטתם לצמצם את הליגות, החלטה שבעקבותיה נקבע כי רק קבוצה אחת תעלה ללאומית, ארבע ירדו לליגה א' ושתיים יאבקו על מקומן במבחנים, תכניס את הליגה למערבולת שכזו ותגרום לכך שמרבית ההכרעות ידחו לשריקת הסיום של המחזור האחרון.

וכי מה יכול להיות מרתק ומורט עצבים יותר מאשר הידיעה כי רק ב־90 דקות הסיום תקבע במאבק של "משלוש יוצא אחת" האלופה והעולה החדשה וגם זאת בגלל הפרש שערים. ומן העבר השני ינשרו לליגה נמוכה יותר דווקא שתי קבוצות שלפחות על הנייר ניראו במצב נוח יותר ערב מחזור הנעילה.

נודה על האמת, רמה גבוהה לא היתה בליגת המשנה. למרות שמופיעות בה קבוצות רבות – 11 – בעלות עבר לאומי עמדו רבים מן המשחקים בסימן הבינוניות ואפילו למטה מזה. דומני שניתן לספור על אצבעות יד אחת את המשחקים בהם ניתן היה ללקק את האצבעות מהרמה. את מקומה תפסו הנוקשות, הלחימה והמאבק על השגת הנקודות בכל מחיר.

ירושלים היתה ראויה

מטבע הדברים צריך להצביע על חולון כקבוצה הטובה בליגה, אותה כמובן לא היתה מדורגת בפיסגה. אבל עם כל הכבוד לחולונים ולמאמנם הנמרץ מאיר נימני, צריכים גם הם להודות על האמת. הפועל ירושלים היתה טובה מהם והיתה ראויה לזכות בבכורה ולו רק בגלל ה"מבצע" שעשתה תחת חסותו של שייע פייגנבוים.

בשביל ירושלים החלה העונה למעשה רק במחזור השביעי. עד אז נטלה נקודה בודדת משישה משחקים, כלומר חמישה הפסדים תיקו. העברת שרביט האימון לידיו של פייגנבוים, חוללה מהפך בקבוצה שרשמה במאונה עד לסיום 15 נצחונות, שבע תוצאות תיקו ושני הפסדים בלבד, האחרון נגד שעריים גולני ואכזרי. אין ספק כל הכבוד מגיע לירושלמים, אבל עם כבוד בלבד לא עולים ליגה. כאשר נזקקו הירושלמים לנקודות החשובות ביותר בשני מחזורי הסיום לא עמדו במתח ולכן יצטרכו לבלות גם את העונה הבאה בליגת המשנה.

את הצפרירים מחולון לא מעניינים כמובן הצרות של האחרים. הם לשמר עין לעבר הלאומית כבר ממחזורי הפתיחה ולמרות שלא עומדים לרשותם כוכבים מהדרג הבכיר, הצליחו להפגין כדורגל חזובי לעיתים טכני ובעיקר להבקיע ברגע הנכון. לשיאם הגיעו במשחק החוץ בימק"א שם הישוו ברקה התשעים וזכו בנקודה שבסופו של דבר העלתה אותם ללאומית. אגב, לרשות חולון עמדה ההגנה הטובה בליגה, שספגה 16 שערים לאורך כל העונה.

מאיר נימני
מאמן חולון

הפועל חיפה הכזיבה

את האכזבה הגדולה ביותר הנחילה ונחלה נציגת עיר הכרמל הפועל חיפה. מחזורים רבים לא היו לה יריבות. היא דהרה בפיסגה ללא מעצורים והעליה היתה רק ענין של זמן. אולם לפתע נעצרו החיפאים ואיבדו את התנופה. התוצאה היתה הפינוי המקום הראשון אליו לא שבו עד לסיום. על חוסר הבגרות הנפשית של חניכיו של יצחק שום ניתן היה ללמוד מהמחזור האחרון. הם נזקקו לנצחון בטבריה ולמעידת ירושלים ברחובות כדי לטפס למעלה. אמנם גם הידיעה שירושלים מפגרת לא דירבנה אותם והם הישו דגל לבן מול קבוצה שלא היתה זקוקה כלל לנקודות.

דווקא הפועל חדרה נראתה בשלבים מסויימים כמועמדת העדיפה לעליה. עמדו לרשותה מספר שחקנים מעולים בראשותו של עודד מכנס, השיבוץ העניק לה יתרון ביתי מול יריבותיה בצמרת לקראת הסיום. אולם דווקא בשלב זה היא איבדה את הכיוון [illegible] נקודות לא [illegible] השכונות [illegible] סייעה לאוירה העגומה שהותירה בסופו של דבר את חדרה בארצית.

ובעוד המאבק על הכרטיס ללאומית מצטמצם בארבע קבוצות, נאבקו לא פחות מעשר קבוצות נגד הירידה. זה היה מדהים. מדי שבת היו קבוצות אחרות זוכות בכבוד המפוקפק להמנות על הרביעיה שמתחת לקו האדום. כל נצחון או כל נקודה היו מעלות או מורידות בדירוג. כל הפסד היה מקרב את הקץ לפחות עד למחזור שלאחריו.

דימונה ונהריה השלימו

שתיים מהעולות החדשות הפועל דימונה ובית"ר נהריה לא עמדו זמן רב במתח והשלימו עם ירידתן כבר בשלב מוקדם יחסית. אולם עובדה זו לא השפיעה וכמעט ולא צימצמה את מספר הנאבקות נגד הירידה. אפילו קבוצות כטבריה או הפועל יהוד שבשלב מסויים ניראו כמועמדות למאבק בצמרת היו במשך מחזורים רבים בעמדות נשירה.

עד למחזור האחרון אי אפשר היה להצביע על מועמדות בטוחות להצטרף לדימונה ונהריה. ערב הנעילה דיברו הכותרות על שמונה או תשע קבוצות מהן תקבענה היורדות. הפועל מרמורק הפועל ר"ג נראו במצב הכי פחות טוב. אולם דווקא הן הצליחו לשמור על קור רוח לנצח וללוות את יריבותיהן המנוצחות לליגה נמוכה יותר. על בית־שאן המוכרת כקבוצה ביתית מובהקת ואשר כשלה בשני המחזורים האחרונים ובית"ר רמלה שהתעוררה כנראה מאוחר כדי וחמשת נצחונותיה הרצופים לא הועילו לה, הצטרפו ליורדות.

רגע האמת של מרמורק ורמת־גן הוא בימים אלה כן הן מתמודדות נגד אלופות המחוזות של ליגת א' על הזכות להמנות בעונה הבאה על קבוצות ליגת המשנה.

את הזינוק הגדול ביותר של המחזורים האחרונים עשתה הכח ר"ג. במשך זמן רב לא האמינו גם אצל הסגולים כי ניתן להתחמק מרוע גזירת הנשירה. לרגעים נדמה היה כי לכדורגלני הקבוצה שהיתה בעבר אלופת המדינה אין כלל חשק להאבק על מקומם. אולם השינוי שחולל אצלם בדחור מורזי שהגיע ממכבי יפו בא לידי ביטוי בשלבי ההכרעה הסופיים שהניבו נצחונות והגדילו את מאזן הנקודות הדל עד כדי סיום העונה במקום העשירי.

אין ספק שהמתח הרב הן בחלק העליון של הטבלה והן בתחתיתה באו כפי שכבר נאמר ברמה. קשה היה לדרוש מהשחקנים לשחק כדורגל נאה לעין בשעה שהקבוצה זקוקה לנקודות. נדמה לי שגם צמצום הליגות לא יביא עימו את השינוי המקווה שיהפוך את ליגת המשנה לחממה עבור כדורגלנים השואפים להעפיל לצמרת הכדורגל בארץ.

ברולאן גארוס הולך ונעלם דור הנפילים הותיק בטניס

מאת שמואל טל

על מגרשי החימר של הרולאן גארוס בפאריס יוכתר היום אחד אלוף צרפת בטניס. כאשר מאטס וילאנדר השוודי ואיוואן לנדל הצ'כי הגולה יאבקו במשחק הגמר על התואר הצרפתי השלישי שלהם והמנצח גם על הפרס הראשון שיעשיר את המנצח ב־200,000 דולאר מול 100,000 של המנוצח.

אם היה צריך מישהו גושפנקה רישמית להשתלטות האירופים על הטניס העולמי באה האליפות בצרפת והעניקה אותה ובצורה ברורה ביותר. אם ניתן עדיין לשייך את לנדל לאירופה ולו מכוח מוצאו הרי שלשלב רבע הגמר הגיעו שבעה אירופים ורק אמריקאי אחד, ג'ימי קונורס הוותיק. חבריו של קונורס כולל ג'ון מקנרו הניפו דגל לבן עוד בשלבים המוקדמים. האוסטרלים מנצחי גביע דייוויס נמצאים בקלחת אחת עם האמריקאים וגם הם לא הצליחו לדגדג את העילית האירופית.

צ'כיה זכתה להצלחה גדולה בפאריס וזו כמובן מתמאה לישראל על ניצחונה בהארד קארלובה. בנוסף ללנדל הגולה עדיין בדרכון צ'כי הגיעו לרבע הגמר גם מילוסלאב מצ'יר וקארל נובאצ'ק ואילמלא נאלצו השניים להתמודד בינם לבין עצמם בשלב זה יתכן שהיו עולים גבוה יותר.

מול ההצלחה הצ'כית לא שבעו חובבי הטניס המקומיים הרבה נחת מטניסאי הבית. לבד מיאניק נואה הותיק לא הצליח אף טניסאי צרפתי להותיר את רישומו על הטורניר. לאקונט, טולאן ופורז'ה נעלמו מהזירה בשלבי הפתיחה. בגאבילט עוד ניסה לעשות משהו אך ניתקל בוילאנדר וסיים את דרכו לא לפני שסילק כמה שוודים מהדרך.

בכלל סבלו הפעם הסקנדינבים יורשיו של ביורן בורג הגדול מ"בלק אאוט". סטפן אדברג המדורג שלישי ואשר נחשב כ"טניסאי השנה" עם מייקל פרנפורס פיינליסט אשתקד סיים את הטורניר כבר בסיבוב הראשון. בדרכם הלכו גם ניסטרום, סונסטרום וקארלסון.

לשרשרת האכזבות ניתן להוסיף גם את טניסאי ישראל שסיימו את השתתפותם בטורניר זמן קצר אחרי שהתחילו אותו. נכון שמגרשי החימר אינם בדיוק האידיאליים עבור גבסדורף וגלוס אבל לפחות מהאלוף הישראלי ציפינו ליותר בעיקר לאחר נצחונו ביפאן.

הדור החדש אצל הנשים

ניצחונה של שטפי גראף בגמר הנשים על מרטינה נאוורטילובה סימן ככל הנראה סיומו של עידן ותחילתו של עידן חדש. מרטינה וכריס אוורט בנות ה־30 פלוס כבר עייפות ולמרות שהן יודעות עדיין טניס טוב מהו ניתן להבחין שבקרוב יאלצו לוותר על מקומן בפיסגה.

גראף שתחגוג בעוד שבוע את יום הולדתה ה־18 תהיה קרוב לוודאי היורשת של מרטינה הגדולה והיה מעין סימליות בנצחונה של הגרמניה הקטנה על הצ'כית אמריקאית החסונה והגבריות אתמול בגמר. כאילו החליטו השתיים לקיים את טקס העברת השלטון ה[illegible] מספר אחת בעולם" לעיני הקהל בפאריס.

כריס אוורט שנוצחה בחצי־הגמר אמרה אתמול: "גראף וסאבאטיני הן המספר אחת ושתיים של העתיד". והעתיד הזה הוא קרוב ביותר. כבר השנה עשויות השתיים להשתלט על הפיסגה ולהדיח משם שתי האמריקאיות הותיקות, שאגב לא הצליחו להקים להן דור של יורשות.

צמצום הליגות כבר הסתיים לגבי מכבי

מאת ג.אשר

"מבחינתי, תהליך צמצום הליגות לא קיים עוד. בליגות לאומית וארצית יהיו 14 קבוצות גם בשנים הבאות", אמר אמש עוזיקם מילצ'ן, מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל.

מילצ'ן הדגיש כי אין בכוונתו לעלות לדיון את נושא עצירת תהליך הצמצום מ־14 ל־12 קבוצות. לדבריו ההחלטה שהתקבלה במוסדות ההתאחדות לכדורגל אינה קבילה על גוש מכבי־בית"ר.

דברים אלו של מילצ'ן עומדים בניגוד לעמדת מרכז הפועל המחייב את תהליך הצמצום מ־14 ל־12 קבוצות בתום עונת 88–87.

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל שאול סורדי אמר, כי הפועל כבול בנושא זה להחלטת מזכירות מרכז הפועל. רק מוסד זה יכול, לדברי סורדי, לשנות את ההחלטה.

מילצ'ן אמר כי הפסקת תהליך הצמצום עלה אמנם לדיון בפורום ראשי מרכזי הספורט, אבל כדרך אגב כפי שדיברו על נושאים רבים אחרים. עם זאת העריך מילצ'ן כי יעלה את הנושא במוסדות ההתאחדות לכדורגל רק אם יתבקש ע"י עמיתיו בהפועל. "לגבי אין ענין של יוקרה. אם אתבקש לעלות את הנושא אעשה כן. אני דן בנושאים לגופם".

לדברי מילצ'ן חברים בהפועל מוכנים לחזור ל־16 קבוצות בשתי הליגות הלאומית והארצית. כל זאת במידה ולא תהיה מסמטה סיעתית. נודע, כי חברי מכבי ובית"ר בהנהלת ההתאחדות לכדורגל עלולים ליצור משבר בהתאחדות אם הפועל יתעקש על מימוש תוכנית הצמצום.

מבקיעי השערים

1.	אלי יאני (הפועל כפ"ס)	16
2.	אלי אוחנה (בית"ר י־ם)	15
–.	מלמיליאן (בית"ר י־ם)	15
4.	סמי מלכה (בית"ר י־ם)	13
–.	יגאל מנחם (מכ. נתניה)	13
6.	זאהי ארמלי (מכבי חיפה)	10
–.	אלון נתן (מכבי ת"א)	10
–.	אלי דריקס (מכבי ת"א)	10
9.	דוד לביא (בית"ר ת"א)	9
10.	מאיר נחר (הפועל כפ"ס)	8
–.	ניר לוין (הפועל פ"ת)	8
–.	דוד גודרנה (בני־יהודה)	8
–.	בני סמרג'ה (הפועל לוד)	8
14.	ברייליבסקי (מכ. חיפה)	7
–.	איזנברג (בני־יהודה)	7
–.	רפי כהן (מכבי פ"ת)	7
–.	מני בסון (הפועל פ"ת)	7
–.	ויקי פרץ (הפועל לוד)	7
–.	אבינועם עובדיה (שמשון)	7
20.	חזי שירזי (בני־יהודה)	6
–.	איתן רביבו (הפועל כ"ס)	6
–.	גבע מרכוס (הפועל פ"ת)	6
–.	אפרים ארביב (שמשון)	6
–.	בני סבק (מכבי ת"א)	6
25.	רפי שמואל (הפועל לוד)	5
–.	יוסי תשובה (ב. נתניה)	5
–.	מוריס זאנו (הפ. ת"א)	5
–.	משה סיני (הפועל ת"א)	5
–.	משה סלקטר (מכ. חיפה)	5
–.	יובל אוחנה (הפ. ב"ש)	5
–.	ציון יעקב (מכ. יבנה)	5
–.	רב רמלר (מכבי יבנה)	5
–.	וונדרמולן (בית"ר י־ם)	5

ג'ון מקנרו – כבר מעבר לשיא

הספורט הישראלי "נמר של נייר"

מאת אהרן להב

הליגה פרוזה עברה לה מן העולם. פה ושם עוד נשמעים הדים מנשפי ההכתרה של בית"ר ירושלים או מקינות יבנה, יפו ונתניה. אבל בסך הכל אוהדי הספורט הישראלים רגילים לשכוח מהר, מה עוד שהפגרה טרם ירדה עלינו סופית.

מחרתיים משחק הגמר על גביע המדינה. שוב יתמלאו יציעי האיצטדיון הרמת־גני מול שתי מכביות מחיפה ותל־אביב, שוב תבנה של משהו נישגב לאוהדים שירצו להתנחם במעמד הגביע על פני חוסר ההצלחה במשחקי הליגה.

המסך טרם ירד משום שגם בזירה הבין־לאומית אנו עוד עושים גלים, מנסים להשאר בפיסגה האירופית בכדורסל, במשחקי אליפות אירופה המתקיימים ביוון ואינם מאירים לנו פנים. אם נפסיד היום לנבחרתה של פולין, נאלץ לחזור ולהאבק על הבכורה בדרג ב'. מצב בהחלט לא סימפאטי, שגם מחזיר אותנו אחורנית באותה דירה בה סי־מנו כמה וכמה הופעות בלי להשאיר רושם מלהיב, להוציא את הטנים במשחקי גביע דייויס.

הענף היותר מתלבט אצלנו מהבחינה הבין־לאומית הוא הכדורגל. האכזבה האחרונה היתה לנבחרת הנערים בפאריס. בפעם הראשונה לאחר הרבה מאבקים שובצנו במסגרת אירופית. לא שלחו אותנו לאסיה ולאוקייאניה, הסכימו לקלוט אותנו באירופה. הכנו נבחרת נערים זמן רב עם תנאים ואימונים ואפשרות של מבחנים, אבל המציאות טפחה על הפנים. אין לנו שיעור קומה, גם לא בדור העתיד. כדורגל, כמו ענפי ספורט אחרים, איננו משחק טבעי, שאיתו נולדים. זה משחק טעון הרבה טיפוח והרבה עמל. את הפירות של גיל אפס ראינו לפני ימים אחדים אצל נבחרת ברזיל.

סברנו כי נצליח להתברג עם גילאי 16 – 17 באירופה, נשאיר רושם טוב, אולי יפתחו לנו יותר מצוהר, בלי טובות אלא בגלל היכולת. המציאות הוכיחה כי בלי השקעה נכונה לא נוכל להתמודד. חזרנו לימים הקשים לכדורגל של חוסר נסיון בין־לאומי ותשתית לקויה. אם לא נשכיל להחזיר את הכדורגל אל בתי הספר ושעות הפנאי כדי ליצור את החממות הטבעיות של כל ספורט – לא תהיה לנו תקנה גם אם פה ושם נצליח לסחוט תוצאה מרשימה.

אנו מצויים בשלב ההכנות למשחקים הקדם אולימפיים. עם כל הכבוד להופעות האחרונות של הנבחרת נגד ליוורפול ושל העתודה נגד גלזגו ריינג'רס – לא נראית ההצלחה באופק באוקיאניה. שם, הרחק מן הבית, צריך לשחק כדורגל הרבה יותר שוטף, תרמשמעי, 90 דקות על הרגליים ולא ניצנצים בדיקות בודדות.

הדוגמה הטובה ביותר הופיעה בשבוע שעבר באיצטדיון הלאומי ברמת־גן. נבחרת ברזיל. תלכיד של שחקנים ותיקים וצעירים שאו־ך הכדורגל הסוגי המלהיב מנסה לגבש לקראת אליפות העולם של 1990. היא קרויה הנבחרת האולימפית ואכן לפי שעה לא יותר מזה. אף־על־פי־כן נהר הקהל הישראלי ברבבותיו לראות את אלילי הכדורגל העולמי. 45 אלף הצופים שנהנו מהיוזמה הברוכה של "ידיעות אחרונות", הוכיחו כי הישראלי רעב לכדורגל. גם ליוורפול והריינג'רס ביוזמת "חדשות" הוציאו את האוהדים משלוותם והם באו לראות כדורגל בעל מוניטין.

שוחרי הכדורגל לא באו לראות את הנבחרת הישראלית מנצחת. הם באו להנות ממשב כדורגל מרענן. שחקני "הסמבה" לא איכזבו את הדור הצעיר, שלא ראה בעבר את הכדורגל הברזילאי במיטבו. אנו, שכן זכינו לראות את נבחרות ברזיל הגדולות עם פלה ובלעדיו מאז שנות החמישים – לא התרשמנו במיוחד. לנבחרת העתידה של ברזיל דרושה עוד הכנה רבה. עם הנבחרת הזאת הם לא יגיעו רחוק. לא כל היריבות דומות לנבחרת ישראל. העולם מכיר את הכדורגל הדרום אמריקאי על מעלותיו וחולשותיו (התקפה וירטואוזית מרוכזת ומבקיעה על חשבון הגנה חדירה) וכדי להפתיע צריכים ה"צהובים־ירוקים" להציג כובע עם הרבה שפנים דוגמת הנבחרת הקלאסית שלהם ששיחקה ב־1970 במקסיקו.

אבל מה לנו לדאוג לברזיל. נשאר בדלת האמות של הספורט הישראלי. כדורגל, כדורסל, כדורעף, כדוריד, שחיה, אתלטיקה ומה לא. האולימפיאדה כבר מיתדפקת בשער ובמשחקי הפועל ה־13 נוכחנו עד כמה אנו דלים בספורטאים של ממש. "תעשית הספורט" ההשתית שלה נוצרים באורח מלאכותי בכלי התקשורת. המלל הנשפך במילים הכתובות והמדוברות, יוצר את הרושם שאנו מעצמת ספורט. אך האמת היא כי הספורט אצלנו משול ל"נמר של נייר" – שבית היוצר שלו הוא נייר העתון וגלי האתר.

הפניקס הישראלי
חברה לבטוח בע״מ
משרד ראשי: רח' לבונטין 30 • ת״א 65116 • טל' 620111

דין וחשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר 1986
(מותאם להשפעת השינויים בכח הקניה של המטבע הישראלי)
מאזן מאוחד מקוצר ליום 31 בדצמבר 1986
(הסכומים בשקלים חדשים)

		31.12.85
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה	347,519,061	317,165,961
ניירות ערך אחרים	22,555,585	21,858,671
הלוואות ופקדונות בבנקים	139,594,249	120,231,169
חברות בטוח בנות המסונפות	894,568	1,005,182
השקעות בחברות בטוח אחרות	348,761	344,202
רכוש קבוע ומקרקעין	13,280,902	11,718,875
חברות בטוח ותוכני בטוח:		
פקדונות והשבונות אחרים	6,153,988	4,268,280
פרמיה לגביה ויתרות סוכנים	32,244,531	36,780,786
חייבים ויתרות חובה	9,320,462	3,915,618
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	25,852,955	18,001,163
	597,765,062	535,289,907

		31.12.85
הון, קרנות ועודפים	30,134,840	26,833,260
חלקו של המיעוט בחברה בת שאוחדה	3,571,951	2,401,250
עתודות בטוח חיים	447,556,308	403,218,892
עתודות בטוח כללי	26,222,843	24,928,960
עתודות לסיכונים יוצאים מן הכלל	22,150,333	18,657,423
תביעות תלויות	38,124,991	30,492,300
חברות בטוח ותוכני בטוח:		
פקדונות והשבונות אחרים	11,567,750	13,517,836
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	18,436,046	15,239,986
	597,765,062	535,289,907

דו״ח עסקי בטוח כלליים מאוחד מקוצר לשנת 1986

		1985
פרמיות	102,084,986	95,738,195
בניכוי - בטוח משנה	30,210,418	34,305,331
	71,874,568	61,432,864
גידול בעתודות בטוח	(3,836,538)	(4,204,822)
הכנסות מהשקעות	4,900,097	4,009,626
תביעות לשנת הדו״ח	(57,431,953)	(45,123,849)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	73,097	(385,509)
דמי עמילות ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(45,034,219)	(41,246,951)
דמי רשום ודמים אחרים	31,605,352	27,604,278
רווח - עובר לדו״ח רו״ה	2,150,404	2,085,637

דו״ח עסקי בטוח חיים מאוחד מקוצר לשנת 1986

		1985
פרמיות	105,652,927	100,882,107
בניכוי - בטוח משנה	4,810,672	3,501,621
	100,842,255	97,380,486
הכנסות מהשקעות	24,021,223	15,021,199
גידול בעתודות בטוח	(45,194,555)	(49,195,368)
תביעות לשנת הדו״ח	(39,845,636)	(27,251,180)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	(3,603,802)	(5,643,641)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(29,476,878)	(26,915,804)
רווח - עובר לדו״ח רו״ה	6,742,607	3,395,692

דו״ח רווח והפסד מאוחד מקוצר לשנת 1986

		1985
רווח מעסקי בטוח	8,893,011	5,481,329
הכנסות מהשקעות שלא נזקפו לדו״חות עסקי בטוח	5,019,962	4,831,866
הוצאות הנהלה וכלליות שלא נזקפו לדו״חות עסקי בטוח	(5,661,296)	(4,648,028)
רווח לפני הפרשה למיסים	8,251,677	5,665,167
הפרשה למסים על ההכנסה	2,586,213	2,982,714
	5,665,464	2,682,453
חלק המיעוט ברווח של חברה בת שאוחדה	662,605	613,023
	5,002,859	2,069,430
חלק החברה ברווחים נטו של חברות בנות שלא אוחדו וחברות מסונפות	145,695	* 653,235
רווח נקי לשנה	5,148,554	2,722,665
רווח בלתי מיועד לתחילת השנה	5,344,434	5,087,516
דיבידנד ששולם	(2,472,958)	(2,465,747)
רווח - יתרה שלא יועדה	8,020,030	5,344,434

* הותאם מחדש

מצב ההון הנפרע

	1986	1985
ההון הנפרע המינימלי המתחייב לפי התקנות	23,699,000	23,020,660
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות	**27,522,000	**23,079,289
עודף	3,823,000	58,629
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות	2,351,000	1,969,000
הון מניות נפרע הקיים	6,182,000	3,091,200
עודף	3,831,000	1,122,200

** לאחר ניכוי נכסים בלתי מוכרים בסך - 2,613,000.- ש״ח.
(31.12.85 - 3,753,000.- ש״ח).

דוד י. חכמי
ד״ר צבי דינשטיין חברי הדירקטוריון
יוסף חכמי

בנק ישראל
חדש
הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 10.6.1987 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא: —

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0727 א'	10	8.7.87	28
0817 ב'	40	5.8.87	56
0917 ג'	50	2.9.87	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג', 9.6.1987 (ערך יום ד', 10.6.1987).
ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.
הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.
התנאים המחייבים לסדרות הנ״ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות כמוג א', ב' רג') התשמ״ד 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.
פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבוקר

הכרזות | ירושלים | ריפוי והדרכה | שרותים | פוליש וניקיון | אמנות | נרשמו לנישואין | דירות שונים | דירות למכירה | ביקוש דירות | הצעות עבודה | מכוניות | מכירות | רוצים לקנות | רהיטים | הלוואות | ריפוי והדרכה

צור
חברה לבטוח בע״מ
הודעה
בדבר חלוקת מניות הטבה

ניתנת בזה הודעה, כי באסיפת מועצת המנהלים של החברה מיום — 28 באפריל ש.ז. הוחלט לחלק מניות הטבה על חשבון שנת הכספים שנסתיימה ביום — 31 בדצמבר 1986, בשעור 40% לכל בעלי המניות של החברה.

מניות ההטבה יחולקו לחברים החל מיום — 17.6.87, כדלקמן:
— לבעלי המניות בערך נקוב של 0.0001 שקל חדש הרשומים בפנקס החברה ביום — 31.12.85 — ישירות ע״י החברה, במשרדה הרשום ברחוב נחלת בנימין 68, תל־אביב.
— לבעלי המניות בערך נקוב של 0.001 שקל חדש, הרשומות על שם — באמצעות כל סניפי בנק הפועלים בע״מ.
— לבעלי המניות בערך נקוב של 0.001 שקל חדש, שבגינם הוצאו תעודות מניה למוכ״ז — כנגד תלוש מס׳ 24 המחובר לתעודות המניה שבידיהם — ישירות ע״י החברה, במשרדה הרשום, ברחוב נחלת בנימין 68, תל־אביב.
ליום ה״אקס״ נקבע התאריך — 14.6.87.

בשם מועצת המנהלים
בנימין אדר, עו״ד
מזכיר החברה

הסוכנה

עירית באר־שבע
מכרז פומבי 13/11/87
דרוש אדריכל עירוני

לבנין משרדים גדול בתל־אביב
דרוש
איש אחזקה חשמלאי

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „הדרים"
הוד השרון דרך רמתיים 36 טל' 052-21178
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה־1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לדיון, בקשה לבניית קומת משרדים במפלס רביעי באזור התעשיה ב' בהוד השרון בגוש 6574 חלקה 8, 7 (7) על ידי חב' מפעלי ברונגס בע״מ ומהווה חריגה, היינו: תוספת מפלס ובניה באזור המסווג כתעשיה הקשורה בחקלאות.
כל מעונין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבנינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתק התוכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. שמעוני
יו״ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה „הדרים"

תאריך 21.5.87

עיריית צפת
הועדה המקומית
לתכנון ולבניה – צפת
רחוב ירושלים 7 צפת, ת״ד 1006
טלפון (067) 30861/4
הודעה
(לפי סעיף 145 לחוק התכנון והבניה התשכ״ה־1965)

חוק התכנון והבניה תשכ״ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שקמים
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

هكذا من الاحتل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

פסטיבל ישראל

מוסיקה

המרכז הבין־לאומי ליצירות תיאטרון: „כרמן". תיאטרון ירושלים, 6.6

כחוויה תיאטרונית „הטרגדיה של כרמן" גרמה להנאה בלתי רגילה, מוחשית וריאליסטית, שמשתלבות בה הברקות מפתיעות ואפילו ספונטאניות.
יצירה מחושבת היטב של במאי חכם ורב דמיון. עיצוב הבמה מקורי ביותר. המוסיקה בחוויה הזאת עוררה אצלי הסתייגויות, אף כי נאזרתי בהרבה רצון טוב. אפשר כמובן לשכוח מהאופרה הנהדרת של ביזה. המוסיקה ברובה (כמו הליבריתו) קוצרה כמעט ללא הכר, עובדה והתאמה למסורות המהדורה התיאטרונית של פיטר ברוק.
חמישה עשר חברי תזמורת הנוער הצרפתית בהדרכת מאריוס קונסטאן (אחד המעבדים) ניגנו בשיגרתיות. בסצינת הקורידה משתלבת הקלטה מקורית של תזמורת סמפונית. היסיבו אמש לשחק וגם לשיר סינתיה קלארי, ככרמן חושנית בכל ישותה, וג'יימס הובאק כדון חוזה מצויין. את ההצגה כמעט גנב רוברט לאנגדן לויד בתפקיד הפונדקאי לילאס פאסטיה.
רצוי מאוד לקרוא מראש את הליבריתו, המוצעת למכירה בתרגום עברי. חרף ההסתייגויות מהצד המוסיקלי, המחזה הטרגי־קומי הזה הוא נסיון מעניין, שכדאי להתנסות בו. השאלה היא אם אפשר לנסות אותו גם באופרות אחרות כמו „פידליו" ו„ריגולטו". אני מסופק מאוד.

התזמורת הקאמרית הקיבוצית: „סרנדות". כנסיית הדורמיציון, 5.6

הקאמרית הקיבוצית הגישה תוכנית עם שתי סרנדות מאת מלחינים אנגליים – לכלי קשת, יצירה מוקדמת מאת אלגאר והסרנדה לטנור, לקרן ולכלי קשת מאת בריטן, שחוברה במיוחד לטנור פיטר פירס ולנגן הקרן המהולל דניס בריין ולבסוף חזרה מאה ושישים שנה אחורה לסרנדה הזאלצבורגית מאת מוצארט הצעיר.
לביצוע משכנע במיוחד זכתה יצירתו הקודרת והמהורהרת של בריטן. בפרשנות השתקפו בהצלחה הלכי הרוח המשתנים משיר לשיר (מאת משוררים אנגליים שונים). שמבדל הפיק מכלי הקשת מצלול רב־מבע. הטנור הצעיר כריסטוף הומברגר (משווייץ) ונגן הקרן מאיר רימון (חבר הפילהרמונית) ביצעו את התפקידים הקשים ברגישות ובאיזון מתואם כראוי.
„סרנדת אנטרטר" של מוצארט בן השבע עשרה, לחגיגה משפחתית בזאלצבורג, לבשה הפעם אופי מתוסכל שסבל ממחסור בחן ובקלילות הרצויים. דומה היה שהמנצח אינו שומע את אשר הנגנים עתידים לבצע ברגע הבא. נגינה סתמית עם אידיוקים קלים בגובה הצליל. התזמורת הקיבוצית מסוגלת לנגן טוב פי כמה.
בתכנית פסטיבלית מן הראוי היה לכלול גם סרנדה מאת מלחין ישראלי (למשל, הסרנדה של שידלובסקי לתזמורת קאמרית).

ישראל דליות

מחול

באלט שטוטגארט: „אילוף הסוררת". אמפיתיאטרון קיסריה, 6.6

„אילוף הסוררת" של ג'ון קרנקו על פי שקספיר עם מוסיקה של שטולצה על פי סקרלטי היא פנינה. קלות, חן והומור יוצרים בלט מלא קסם.
למרות ההשוואה חסרת הסיכוי בין הטקסט של שקספיר לבין בלט כלשהו הצליח קרנקו להעלות על הבמה התרחשות דרמאטית שנונה, אפיונים משעשעים וסיטואציות שחומקות מן הפשטנות עם הרבה אינטליגנציה.
מרסיה הידה וריצ'ארד קריגן הם רקדנים נפלאים, בעלי אישיות וטמפרמנט ושלושת הדואטים שלהם לבד היו שווים את הערב כולו. הלהקה כולה בתלבושות יפות והסולנים יצרו ערב מענג. מומלץ.

גבי אלדור

הפסנתרנים **שרה פוקסון וברט ברמן** – „דואו באר שבע" – שהופיעו אמש בתכנית מיוחדת במסגרת „לילות קסומים בעין כרם" (במסגרת פסטיבל ישראל) במרכז המוסיקה עין כרם

פאטי סמית חוזרת חדשות משמחות: **פאטי סמית**, מאמניות הרוק המרכזיות והחשובות ברוק של שנות ה־70, שירדה למחתרת בהתקפל העשור ההוא, שבה לאולפנים והיא מקליטה, בימים אלה ממש, בניו־יורק ולוס אנג'לס, תקליט המיועד לצאת בקיץ הקרוב. סמית עובדת עם בעלה **פרד סמית**, גיטריסט לא פחות טוב ממנה, ועם **ג'ימי לובין**, מי שהפיק את להיטה הגדול ביותר של סמית, שירו של ברוס ספרינגסטין „בגלל הלילה". ארבעה שירים הוקלטו עד כה ואחד מהם הוגדר (על ידי בת קול רשמית) כ„פוליטי מאוד".

מר גיטרה

הגיטריסט **אנדרה סגוביה**, שנפטר במאדריד, בגיל 94, העניק, למעשה, לגיטרה הספרדית, מעמד קבוע בין כלי הנגינה הקלאסיים. הפעילות החלוצית שלו בביצוע יצירות קלאסיות וה„עיבודים" הרבים שהתאים לגיטרה, ליצירות מאת באך, ביססו את הכלי בעל שש המיתרים, בתודעת הציבור, ככלי סולו רציני. בנגינתו, שהיה בה תמיד שמץ של השראה ספונטאנית (גם בהקלטות) הפיח חיוניות וחיים חדשים בקטעים שביצע.
סגוביה פרט במהלך הקאריירה הארוכה שלו רק על גיטרות מבית היוצר של מנואל רמירז – במאדריד. הוא הירבה להקליט. כמה מהקלטותיו ההיסטוריות החשובות, משנות העשרים והשלושים, הופקו גם בהדפסים חדשים בתקליטים דיגיטאליים ובדיסקים. הוא גם פירסם ספרים רבים ללימוד גיטרה. בהשפעתו האישית נאותו מלחינים רבים לחבר יצירות וקונצ'רטות לגיטרה. ביניהם דה־פאייה, וילה לובוס, קסטלנואובו טדסקו ורודריגו. לא היה לסגוביה מתחרה בביצוע אותנטי של יצירות מאת מלחינים ספרדיים כמו טורינה, אלבניז, טארגה וגראנדוס.
סגוביה התחיל לנגן בהיותו ילד, ללא עזרת מורה ואף פעם לא למד מוסיקה בצורה שיטתית. הוא הקים דור מפואר של תלמידים, ביניהם הגיטריסטים המהוללים ג'ון ויליאמס וג'וליאן ברים. לגיטריסטים רבים ולמעריציו, בעולם כולו, היה סגוביה מורה דרך ומופת.

ישראל דליות

קולנוע

חנוט בנפתלין

„בילי גאלווין". במאי: ג'ון גריי

קרל מלדן („חופי הכרך") היה בימי קלנוע מבוססים יותר שחקן־משנה פופולרי. בימי המשבר של הקלנוע, לפני עשר שנים, נתדרדר לפרסומות מטופשות עבור „אמריקן אקספרס" וכך היה השחקן הנפלא הזה בעיני דור שלם של צופים צעירים לאיש עם כרטיס הפלסטיק. לא עזר כל מה שעשה אחר כך, אפילו בטלוויזיה.
שמו של מלדן עדיין מצלצל באוזן כמו סיסמה של חברת אשראי, אבל בעיני, טוב זכרון זה מהופעתו ב„בילי גאלבין", סרט מטומטם שאפילו מלדן הוותיק נראה בו חנוט בנפתלין.
הסיפור נשמע כמו סיפור טלוויזיה אמריקאי לכל המשפחה, משהו בטעם פופקורן משלשום. אבא הוא עובד בניין ותיק, מנהל עבודה שהיה לגבר בעולמו. הוא רוצה שהבן יהיה מהנדס, לא סתם פועל פשוט כמו אבא, אבל הבן רוצה להיות פועל בניין גברי חבוש קסדה, גבוה על הפיגום מעל לעיר. אבא מתנגד, הבן מסדר אותו ומגיע בסופו של דבר לעבודה על הפיגום. פעם הוא כמעט נופל, אבל אבא, שלא פירגן לו עד הרגע הזה, נחלץ להצילו בניגוד למשאלות לבו.
„בילי גאלבין" הוא מהסרטים שהכל צפוי בהם כבר בתחילת הסיטואציה. אז מתחיל הדיאלוג לפרש במילים מה שכבר הבינו הכל ממבט ראשון. בין האבא והבן מסתובבת גם אמא קשקשנית עם גינוני התנהגות של עוזרת בית משוחררת וכבה נמתחת השטות בין הפיגום למטבח.
איני מבין למה, ממאות הסרטים בשוק, בחר המפיץ דווקא בשטות זו. נאמר לי שהגיבור הצעיר מופיע כאות הסדרות בערוץ השני שלנו, בלבנון, ואולי זאת הסיבה. אני החזקתי מעמד בסרט שעה מיותרת ועל פי קצב ההתפתחות יש לי סיבה סבירה להניח ש־40 הדקות האחרונות היו הרבה יותר גרועות.

יגאל משיח

הבגרת שירה רבין ופסנתרן מצרי ישתפו פעולה בקונצרט טלוויזיה בין־לאומי שיוקרן בשידור ישיר לרחבי אירופה

ישראל תעמוד, במידה רבה, במרכז מישדר מוסיקלי של איגוד השידור האירופאי, בערב ה־20 ביוני השנה, שיועבר ישירות מפארמה שבאיטליה, באמצעות לוויינים, ל־18 מדינות בארבע יבשות. את השידור, שימשך כארבע שעות, ינחה המנצח זובין מהטה.
כל מדינה תשתתף בקונצרט בתרומה מוסיקלית משלה, שתשולב במהלך השידור. נציגת ישראל תהיה הכנרת הצעירה **שירה רבין**, שתשוגר מטעם הטלוויזיה הישראלית לפי הצעתו של מהטה. היא תנגן באולפן המרכזי את ה„פולנז בריאנטי" ברה מזור אופ. 4 מאת וייניאבסקי, יחד עם הפסנתרן המצרי הצעיר **רמזי יאסא** (החי ולומד כיום בפאריס). כמו־כן יהיו רבין ויאסא סולנים בביצוע הפרק השלישי מתוך הקונצ'רטו המשולש של בטהובן – בהשתתפות צ'לן איטלקי, כסולן נוסף ותזמורת „תגיגות מאגז מוסיקאלה" בפירנצה, בניצוח מהטה.
הטלוויזיה האיטלקית תארח רשמית את שירה רבין ותעניק לה כתשורה שמלת הופעות מיוחדת תפורה למענה לפי בחירתה. תרומה ישראלית נוספת, לחלק המוסיקלי, תהיה הקרנת ארבעה קטעים מוקלטים (בשילוב תמונות מירושלים בעברית) מתוך ה„קונצ'רטו לשמונה פסנתרים" ו־16 פסנתרנים" שהתקיים במסגרת פסטיבל ישראל לפני שנתיים. היצירות שיוקרנו הן: „מבוא כרומאטי" מאת רון ויינדברג, שזכתה להצלחה ולביקורות נלהבות, „מארש גאלופ", „הזמנה למחול" ו„מחול האש".
כרבע מהתוכנית כולה יוקדש למוסיקה קלה ולקטעי מחול. לפי אומדן רשמי עומדים לצפות במישדר הקייצי כמיליארד בני אדם. מאתר והמדובר בתרבות ובאמנות עמים (ולא בכדורסל או כדורגל) הטלוויזיה הישראלית לא תקרין ישירות את המופע הנדיר, או חלק ממנו, בערב השידור. חלקים נבחרים יוקרנו במועד מאוחר יותר.
המפיק הכללי של הקונצרט הוא **אנדרה אנדרמן**, יהודי החי באיטליה, שמעולם לא ביקר בישראל. יומיים לאחר השידור הוא אמור להגיע לישראל כאורח הטלוויזיה הישראלית.

ישראל דליות

שחור לבן

בסוף השבוע נפתחה, באולם „צוותא" בת"א, תערוכת צילום של האמן, העולה מארה"ב, **גלן ריצ'מונד** בנושא עולי אתיופיה – „שנים ראשונות". התערוכה, הנערכת בחסות משרד הקליטה והוועדה הבינמשרדית לאמנים עולים תינעל ב־25.6

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין.
08.40 מסך לספרות (יסודי): הנמלים הצרצר.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: אהרון והעפרון הסגול (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ו'.
10.30 פרפר נחמד: בקיץ.
11.00 השבון ה': הכל בגלל אגוז קטן.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה: מנהיגות וזהות, מצרים.
12.00 ספרות: מתנת חכמי קדם.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 אנגלית י'.
1.30 מוסיקה: צלילים חדשים במוסיקה.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 בלי סודות: חולם 2.
2.35 הלו ישראל.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: החזיון השקספירי: יוון הקלאסית.
4.00 רחוב סומסום.
4.30 ילדת הפלא: פרק רביעי.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

כללית

5.30 „אגדות שלמה המלך" – מחזמר משעשע מאת דפנה אילת, על־פי ח"נ ביאליק, בשלושה פרקים פרק שני.
6.00 „לאקי בר מזל" – שם הפרק: „הגבעות השחורות".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 עם הכוכבים – כוכבי להקת „מעמידי הפנים", עם כריסי היינד. השירים המושמעים: „מידל אוף דה רוד", „דונט גט מי רונג", „היים טסו הר" וכן קטע ראיון עם היינד (תרגום לעברית).
6.45 חידושים והמצאות – שינויים כימיים במוח: נעלי ריצה מדעיות: מיזוג אוויר סולרי (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „עד פופ" – מגזין לפופ ולבידור. מנחים ענת דולב ומנחם גרנית.
8.30 „תביעות קטנות".
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 אליפות אירופה בכדורסל – תקציר המשחק ישראל־פולין.
9.45 „שרשלת" – פרק 45: קריסטל נוסעת לאקפולקו להסדיר סופית את גירושיה מבעלה הקודם. ההלוואה הממשלתית לבלייק ניתנת לו, לבסוף. אדם מספר לאמו אלקסיס, שמטרתו לשלוט על עסקי אביו. סטיבן מתגלה באינדונזיה. ג'ונף מזהיר את בתו קירבי שתתרחק מכל קשר עם ג'ף קולבי.
10.35 סוף ציטוט – ענייני ספרות. אורח התכנית הוא דוד גרוסמן, לקראת פרסום ספרו „הזמן הצהוב". מנחה ירון לונדון.
11.15 „גבול הדמדומים" – סיפור א': „ילד הולך לאיבוד".
11.45 חדשות הלילה.

דוד גרוסמן, אורח „סוף ציטוט" הערב

רדיו

קול־המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – מוצרט: ששה מחולות גרמניים ק. 600 („אקדמית סינט מרטין"/נ. מרינר). היידן: קונצ'רטו ברה מג'ור לאבוב ולתזמורת (ה. הוליגר/פיליפס + תז. הקונצרטחבאו מאמסטרדאם/ד. זינמן). בטהובן: סונטה מס' 2 בסול מינור לצ'לו ולפסנתר אופוס 5 מס' 2 (ידידי מה/ע. אקס). צ'ייקובסקי: סוויטה מתוך הבלט „מפצח האגוזים" אופוס 71 (ב. אנדרה ריץ' ת. אקנומו – שני פסנתרים). פולנק: „האיילות". „האיילות", בלט (תז. פילהרמוניה/ז'. פרטר/ הזמרים האמברוזים).
09.00 קונצרט בוקר – שומאן: סימפוניה מס' 3 אופוס 97 במי במול במי במול מג'ור „הריינית" (הפיל. הווינאית/ז. מאטה). היידן: רביעיית כלי קשת בסי במול מג'ור „הזריחה" אופוס 76 מס' 4 (רביעיית סוקיו). באך: טריו־סונטה ברה מינור מתוך „מנחה מוסיקלית" (ז'אן־פייר רמפל/א. סטרן/ ג. מוקיאני־סואן פורנטנייה: „מעמקים", לסול־נים, מקהלה ותזמורת (מוסיקה פולי־פוניקה עם מקהלת מדריגל ומקהלת קנטבילה/ ג. בנצרו). מוצרט: סימפוניה מס' 25 בסול מינור ק. 183 (אקדמיה למוסיקה עתיקה).
11.57 פינת השיר – משירי יונתן רטוש.
12.00 אמנים באולפן – דני ריטוני, ויר לה/ רותם לוה, פסנתר: באך: סונטה בסול מינור, 1029 בריי"ב: י. בראון: „פירי לילית" (1979) הינדמית: סונ־טה אופוס 25/4.
13.05 בהאזנה נינוחה – סקרלטי: 4 סונ־טות, לובנו 21, 384, 490, 497 (ג'ורג מלכולם). ויואלדי: קונצ'רטו במול מג'ור לחליל, מיתרים וקונטינואו (ז. במ/תז. קאמ. אנגלית). באך: סויטה אנגלית מס' 2 בלה מינור (מ. ארגר ריץ' ג'טיניאנה: סונטה לצ'לו מס' 2 אופוס 5 ברה מינור (א. פליט/ב. וובר זרא. היידן: אנדרטה ומנואטו, רביעיית בסי במול מג'ור אופוס 103 (רביעיית ג'וליארד): מוצרט: קונצ'רטו בלה מג'ור ק. 414 לפסנתר ותזמורת (א. ודרי, פסנתר פסיפיס: מגרלסון: וריאציות וסקרצו (רביעיית ג'וליארד).
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – מרי אבן אור: קרדיאוידו ל־2 תצוגרות, קרן רב מרוסכבריות (אנסמבל בוצ'ינה): זר הר איתן: „מן פילדלפיה" (18 הייק לפסנתר סולו) (ל. זידליג פסר שסר אס: סימפוניה 2 (תז. הקונצרטור־אר/ב. הייטינק).
16.00 מוסיקה ליום ראשון – מונטוורדי: מיסה תגיגית בסן־מרקו (המקה. הק־אס. + אנסמבל הברוק של שטוטגרט. באך: קנטטה מס' 87 „עד עתה לא ביקשתם דבר בשמי" (זמרים סול־נים/מקה. הנערים מטלץ/ תז. קונצ'נטוס מוסיקוס מוינה). יוהאן מיכאל היידן: מיסה לכבוד הקדושה אורסולה (זמרים סולנים/מקה. קאמ. + תז).
18.00 החידון המוסיקלי – (ש.ח).
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 איגנולה – רגעי מוסיקלי.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – פס־טיבל ישראל ירושלים 1987 – רבי־עיית הנתיעים סוקי (יפן) – בתוכנת (תכנית א'): רביעייה מס' 1 בפה מג'ור, אופוס 18 מס' 1; רביעייה מס' 2 בסול מג'ור, אופוס 18 מס' 2; רבי־עייה מס' 9 בדו מג'ור, אופוס 59 מס' 3.
22.30 מן המקורות – נגינה סולנית וק־אסת המוסיקה המסורתית של...
23.00 מגוונות יצירות – מגרלסון: מוסי־קה קאמרית (רביעיית מיתרים ורבי־עיית פסנתר); מגרלסון: שירים.

רשת א'

16.05 ודיו־עשרה – מגזין נוער – כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנו־ער.
17.20 האוניברסיטה המשודרת.
19.05 מחשבת ישראל.
22.05 תפוח ועץ – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם והפעם: „ללמוד לה־גיד לא" – בעיות באוטוריטות (מתי לעמוד על שלך ומתי לוותר).

רשת ב'

14.06 לראות או לא לראות – שיחות עם אמנים בפסטיבל.
14.30 שישה ימים ביוני – 20 שנה למ־לחמת ששת הימים הפעם: „חשרת סופה" – „חשרת ברירות" – ימי הה־מתנה.
16.05 העברת משחק כדורסל על אלי־פות אירופה לאומות בין ישראל לבין פולין – שידור חי מאתונה.
18.06 מסיבת עיתונאים.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 אומר בשבחין – פיוטים ושירי חד נות ספרדיים.
22.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש הפעם: שירים עם להקת „קלר" וכליזמרים מודרניים.
23.05 שירים עבריים.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק – שירים שלא נס ליחם.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

15.05 מסע הקסם המיסתורי – „מאונגו אלי‌בבה" (ש.ח).
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 רדיו ספורט – כבאוזן ספורט.
19.05 רדיו רדיו – (צה"ל 2).
20.05 עושים מדינה – (ש.ח).
20.05 סבבבבסבב (צה"ל 2).
21.30 אוניברסיטה משודרת – הגאולוגיה של ארץ־ישראל – הנגב – הון ותגליות (ש.ח).
23.05 קול הג'ז הזה (צה"ל 2).
23.55 שיחת חצות – עם הרצל בראשור ריקן מכללת תל־חי.
00.05 ציפורי לילה מארחות – תכנית מיוחדת לפסטיבל ישראל עם ברטי הדידה המנהלת האמנותית של בלט שטוטגרט וג'ון קריינג מולץ ההצגה „אילוף הסוררת".

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 סלודיה.
10.05 פניני בוקר.
11.05 רגע של עברית.
11.10 שירים עבריים.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
17.10 שירים עבריים.
18.06 מבחת ערב.
18.50 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 „שמע ישראל".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 לחקלאי.
06.30 סקירות מאמרי המערכת.

06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.30 סע לשלום.
11.40 החדשות.
12.10 „אא בב".
12.50 מה נשמע.
13.00 בוקצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת זמיק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מודעות.
16.05 תוצרת הארץ.
16.55 קראתי ספר.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחורה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר
09.05 מה כבר תשע.
10.05 שבעים מי יודע.
11.05 כדור פורה.

12.05 רק מוסיקה.
13.05 תג לאוזן.
14.06 פזמון חוזר.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 מקום טוב באמצע.
14.05 דו רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הרכס ועלא כיפק.
23.05 עשרים הארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רדים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: מועדון גן עדן 9.45, 7.30
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: הנבואה 11.15
בן־יהודה: רחובות זהב 9.30, 7.15, 5.00
גורדון: נישואיה של מריה בראון 9.40, 7.30
גת: סיפור בחיים 9.45, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: פרשע כובסל וילדה קטנה 9.50, 7.30
דיזנגוף 2: שיחות מלוכלכות 9.50, 7.30
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה בפירנצה 9.50, 7.30/המודרת 1.30, 11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דרייב־אין: מעבר לשיא 10.00, 8.00 / חצות – סקס
הוד: בנקו 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): נשיקה אדומה 9.30, 7.30, 5
חן 1: אנשי הפח 9.45, 7.30, 5.00
חן 2: חנות קטנה ומטריפה 9.45, 7.30, 5.00
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.15, 5.00
חן 4: פשעים שבלב 9.40, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: צבע הכסף 9.45, 7.15, 4.45, 2, 11
לב 1: נודדי החוק 9.40, 7.30, 5, 2
לב 2: בקצב השעון 9.40, 7.30, 5, 2
לב 3: מלו 9.40, 7.30, 5, 2
לב 4: חליפת ערב 9.50, 7.50, 5, 2
ליכוזר: הפרוטוקול הרביעי 9.30, 7.15
מוגרבי: סנור לרגל שיפוצים
מוזיאון: מתוק של מוכן 9.30, 7, 4.30
מקסים: סיפורים מסיפרתי לאמא 9.30, 7.15
סינ (לשעבר אלנבי): משהו פראי 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: הבוקר שאחרי 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: חנה והאחיות 9.30, 7.15, 5
סמדרה: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: 8.00 מרגלים שכאלה
9.45 אשה תחת השפעה
פאר: בילי גאלבין 9.30, 7.30, 5

■ ירושלים

אדיסון: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 4.30
אורנע: חנות קטנה ומטריפה 9.15, 7.15, 4.30
אורין 1: ללא רחמים 9.15, 7.15, 4.30
אור 2: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15, 4.30
אור 4: הפרוטוקול הרביעי 9.15, 7, 4.30
אור 5: ג'ק פלאש המקפץ 9.15, 7.15, 4.30
אור גיל: מריה בראון 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: נערי הכרך 6.00/בית הזהות 8.00/שוער לילה 10.00
העולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: ספורים שסיפרתי לאמא 9.30
כפיר: שם הורד 9.30, 7, 4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15
סמדר: בטי בלו 9.30, 7.15, 4.30, 2, 11
צפון: שם הורד 9.45, 7
שחף: פלאטון 9.30, 7, 4.30
תמרה – רמת־אביב: נערת הטלפון והבלש 9.40, 7.15
תמלת: דיקה לחצות 9.50, 7.15, 4.30
תל־אביב: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
סמדר: אמדיאוס 9.15, 6.30
עדן: פרשע כובסל וילדה קטנה 9.30, 7.30, 4.30
רון: דיקה לחצות 9.15, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: פסטיבל ירושלים

■ חיפה

אורה: שם הורד 9.30, 7.00
אורלי: בטי בלו 9.15, 7
אמפיתיאטרון: שכרון חושים 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור לרגל שיפוצים
חן: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.00
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15
עצמון 3: סמתי ברז למורה 9.30, 7.15
פאר: 8 מיליון דרכים למות 9.15, 7, 4.30
קריאדו: סכנון קדין 9.15, 7, 4.30
רון: מעבר לשיא 9.10, 7
רב גת 1: חנות קטנה ומטריפה 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: בקצב השעון 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

ספיר: 8 מיליון דרכים למות 9.15, 7
פביק: הרומן שלי באוקספורד 9.15, 7
בית העם: זכרונות אהבה בפירנצה 9.15, 7.00, 4.30
היכל: קיץ 9.15, 7.00, 4.30
רצף: פלאטון 9.15, 7.00, 4.30

■ אשדוד

אסתר: סמתי ברז למורה 9.30, 7.15
אורות: צבע הכסף 9.30, 7

■ אשקלון

אביב: פלאטון 10, 8
אורה: סמתי ברז למורה 9.30, 7.15
חן: קבוזים כבאלה 9.30, 7.15

■ באר־שבע

קרן: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 5.00

■ הרצליה ורמת השרון

היכל: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל: פלאטון 9.30, 7.15
כוכב: קוטר במשרה חלקית 7 / להתנתן שנית 9.30

■ עפולה

מוסיתה: ב.א.ט. 9.30

■ חולון, בת ים

ארמון: נערת ליווי 9.30, 7.30
מגדל: אנשי הפח 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת: חזרה לנעורים 4.00 · הצור הבצור 9.30, 7.15
סביון: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
ריבה: מעבר לשיא 9.30, 7.15

■ טבריה

אביב: האוצר כארץ והאש 9.30, 7.15

■ כפר־סבא, רענננה

עמל: ג'וסוע אתמול היום 9.30, 7.15
חן: פלאטון 9.30, 7.15
אורות: פלאטון 9.30, 7.15, 5
בית ברל: קולנוע ותאטרון: חנה האחיות 10.00, 8.00

■ לוד, רמלה

אורלי: סגור
ארז: פלאטון 9.30, 7.15

■ עבו

אורמיתה: סגור

■ נתניה

סמדרה: אל תקרא לי לבן 9.15, 7, 5
אסתר: מעבר לשיא 9.15, 7, 5
שרון: פרשע כובסל וילדה קטנה 9.15, 7, 5

■ קרית אונו

מתנ"ס: סגור

■ פתח־תקוה

שלום: מוקס חי 9.30, 7.15
היכל 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
היכל 3: יומן חוף בריירטון 9.30, 7.15, 4.30

■ ראשון־לציון ורחובות

ג.ב. רון 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
ג.ב. רון 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
נפטוח: סגור
ראשון: נערת ליווי 9.30, 7.30
בית העם: בעקבות אוצר הגילוס 9.30, 7.30
חדר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
חן: ג'ק פלאש המקפץ 9.30, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

אלאוהיב: מועדון גן עדן 9.45, 7.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 9, 7.30, 5.00
לילה: מטרה חבה 9.30, 7.15
הדר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: משהו פראי 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 2: אנשי הפח 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 3: הבוקר שאחרי 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 4: חנות קטנה ומטריפה 9.45, 7.30, 5.00
שבות: הפרוטוקול הרביעי 9.30, 7.30